

Frjálsi
lífeyrissjóðurinn

Ársreikningur 2022

Efnisyfirlit

Skýrsla stjórnar.....	3
Áritun óháðs endurskoðanda.....	10
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.....	13
Efnahagsreikningur.....	14
Yfirlit um sjóðstreymi.....	15
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu.....	16
Skýringar.....	17
Deildaskipt yfirlit.....	43
Kennitölur.....	46
Sundurliðanir á verðbréfum.....	52
Óendurskoðuð yfirlit:	
Ávöxtun eignasafna.....	57
Ófjárhagslegar upplýsingar.....	58
Stjórnarháttayfirlýsing.....	61
Fjárfestingarstefna Frjálsa lífeyrissjóðsins 2023 (útdráttur).....	63

Skýrsla stjórnar

Frjálsi lífeyrissjóðurinn var stofnaður árið 1978 og starfar samkvæmt leyfi frá Fjármálaráðuneytinu samkvæmt 52. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn starfaði eingöngu sem séreignarsjóður til 1. júlí 1999 þegar sjóðurinn stofnaði tryggingadeild. Sjóðurinn hentar þeim sem geta valið um í hvaða lífeyrissjóð þeir greiða skylduiðgjöld sín og öllum þeim sem vilja greiða viðbótariðgjöld í sjóðinn. Sjóðfélögum hefur frá ársbyrjun 2008 boðist að velja á milli fjögurra fjárfestingarleiða séreignardeildar sem eru með mismunandi fjárfestingarstefnu sem geta falið í sér mismunandi áhættu og ávöxtun.

Sjóðfélagar, ávöxtun og eignir

Í lok árs 2022 voru sjóðfélagar 67.051 og fjölgaði þeim um 2.697 á árinu en heildarfjöldi sjóðfélaga sem greiddi iðgjöld í sjóðinn á árinu var 24.880 samanborið við 23.058 á fyrra ári. Hrein eign sjóðsins nam 400,5 milljörðum kr. og minnkaði sjóðurinn um 1,9 milljarða kr. eða um 0,5%. Hrein eign fjárfestingarleiða í séreignadeild var 269,9 milljarðar kr. og hrein eign tryggingadeildar var 130,6 milljarðar kr. Iðgjöld sjóðfélaga og launagreiðenda námu 26,2 milljörðum kr. og jukust um 13,6% á milli ára og heildarlífeyrisgreiðslur námu tæpum 8,1 milljörðum kr. og hækkuðu um 6,8% á milli ára. Heildarlífeyrisgreiðslur, án tillits til tímabundinna útgreiðslna og ráðstöfunar inn á höfuðstól lána, sbr. bráðabirgðaákvæði laga hækkuðu um 23,5%. Yfirlit um helstu þætti einstakra leiða er sem hér segir:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild Markaðsvirði	Trygginga-deild Bókfært virði
Nafnávöxtun	(7,5%)	(4,5%)	0,7%	(11,2%)	(6,4%)	(2,8%)
Meðaltal nafnávöxtunar sl. 5 ára	8,3%	6,9%	5,7%	8,5%	7,1%	7,9%
Meðaltal nafnávöxtunar sl. 10 ára.....	7,4%	6,4%	5,2%	8,2%	6,7%	7,1%
Raunávöxtun	(15,4%)	(12,6%)	(7,9%)	(18,8%)	(14,4%)	(11,1%)
Meðaltal raunávöxtunar sl. 5 ára.....	3,5%	2,1%	1,0%	3,6%	2,3%	3,0%
Meðaltal raunávöxtunar sl. 10 ára.....	3,9%	2,9%	1,8%	4,6%	3,2%	3,6%
Hrein eign í milljónum króna	187.292	29.811	50.049	2.704	130.942	130.629
Fjöldi sjóðfélaga/rétthafa	53.011	7.218	9.223	641		52.031
Fjöldi sem greiddi í sjóðinn á árinu	18.462	2.905	3.563	542		18.602
Meðalfj. sem greiddi í sjóðinn á árinu	14.400	2.368	2.993	416		15.629
Fjöldi lífeyrisþega	1.870	409	1.522	24		3.173

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild
Markhópur	54 ára og yngri	55 ára og eldri	Lífeyrisþegar	Áhættusæknir	Allir
Fjárfestingarstefna 2022:					
Innlend skuldabréf	38%	69%	100%	28%	53%
Erlend skuldabréf	20%	10%	0%	25%	13%
Innlend hlutabréf	5%	3%	0%	1%	5%
Erlend hlutabréf	30%	15%	0%	40%	22%
Erlenda sérhæfðar fjárfestingar	7%	3%	0%	6%	7%
	100%	100%	100%	100%	100%

Ávöxtun

Árið sem var að líða markar eitt mest krefjandi ár á fjármálamörkuðum frá fyrri hluta síðustu aldar. Heimsfaraldur, stríðsástand, þrálát verðbólga og hækkandi vextir voru helstu áskoranir síðasta árs. Nær allir markaðir í heiminum lækkuðu umtalsvert á árinu en hlutabréf lækkuðu að jafnaði meira en skuldabréf. Slíkar markaðsaðstæður undirstrika mikilvægi þess að vera með dreift eignasafn til þess að standast sveiflur á mörkuðum. Nafnávöxtun fjárfestingarleiða Frjálsa var á bilinu -11,2% til 0,7% sem jafngildir -18,8% til -7,9% raunávöxtun.

Skýrsla stjórnar

Á síðasta ári voru hlutabréf sá eignaflokkur sem lækkaði hvað mest. Úrvalsvísitala Kauphallar Íslands (OMX10) lækkaði um 26,5% en heimsvísitala hlutabréfa (e. MSCI World Index) lækkaði um 19,5% í bandaríkjadólar eða um 12,0% í íslenskum krónum á árinu. Í takt við gengi markaða skiluðu fjárfestingarleiðir sem vega þyngst í hlutabréfum því lægstri ávöxtun á árinu. Þó er vert að nefna að árin á undan, þegar gengisþróun hlutabréfa var jákvæð, skiluðu þær leiðir sem vógu þyngst í hlutabréfum hæstu ávöxtun.

Í upphafi síðasta árs stóðu stýrivextir í 2% en vaxtahækkunarferli Seðlabankans var þá hafið. Þrálát verðbólga var helsta áskorun Seðlabankans á árinu en verðlag hækkaði um 9,3%. Stýrivextir hækkuðu um 400 prósentustig á árinu og stóðu í 6% í lok árs. Nafnávöxtun verðtryggðra ríkisskuldabréfa var á bilinu -17,0% til 5,0% á tímabilinu en óverðtryggðra á bilinu -9,2% til 2,0%. Hækkun stýrivaxta á árinu og aðrir óvissuþættir í efnahagsmálum leiddu til þess að ávöxtunarkrafa skuldabréfa hækkaði og þar með lækkaði virði þeirra en á móti vó þrálát verðbólga. Markaðsaðilar vænta þess að enn séu einhverjar vaxtahækkningar fram undan en þó sé farið að síga á seinni helming vaxtahækkunarferlisins.

Frjálsi lífeyrissjóðurinn hefur undanfarin ár aukið vægi og breidd erlendra eigna en einnig hefur verið lögð áhersla á að fjárfesta í ólíkum eignaflokkum, atvinnugreinum og landsvæðum til þess að dreifa áhættu sem mest og stuðla þannig að hærri langtímaávöxtun.

- **Frjálsi Áhætta**, sem er áhættumesta fjárfestingarleið sjóðsins, skilaði -11,2% nafnávöxtun á árinu en fimm ára ávöxtun leiðarinnar er 8,5% á ársgrundvelli.
- **Frjálsi 1**, sem er stærsta, elsta og fjölmennasta fjárfestingarleið sjóðsins, skilaði -7,5% nafnávöxtun á árinu en fimm ára ávöxtun leiðarinnar er 8,3% á ársgrundvelli.
- **Frjálsi 2** skilaði -4,5% nafnávöxtun á árinu en fimm ára ávöxtun leiðarinnar er 6,9% á ársgrundvelli.
- **Frjálsi 3** skilaði 0,7% nafnávöxtun á árinu en fimm ára ávöxtun leiðarinnar er 5,7% á ársgrundvelli.
- **Tryggingadeild** sjóðsins skilaði -6,4% nafnávöxtun á árinu miðað við að skuldabréf sjóðsins séu gerð upp á markaðsvirði. Fimm ára nafnávöxtun leiðarinnar er 7,4% á ársgrundvelli.

Nýjar réttindatöflur og breytt skipting skylduiðgjalds tóku gildi 1. janúar 2023

Fjármálaráðuneytið staðfesti breytingar á samþykktum sjóðsins í desember 2022 sem tóku gildi 1. janúar 2023 og fela í sér breytingar á réttindatöflum og skiptingu skylduiðgjalds í samtryggingu og séreign. Tildrög breytinganna eru að í desember 2021 staðfesti fjármála- og efnahagsráðuneytið tillögur Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga (FÍT) um breytingar á forsendum reiknigrunnis um lífslíkur, byggt á áætlun um lífslíkur í framtíðinni. Spáin gerir ráð fyrir að lífslíkur hvers fæðingarárgangs séu mismunandi, þ.e. að lífslíkur fari vaxandi með hækkandi fæðingarári en hingað til hefur mat á lífslíkum byggst á sögulegum gögnum.

Skipting 15,5% skylduiðgjalds er eftirfarandi í skyldusparnaðarleiðum sjóðsins frá 1. janúar 2023:

Frjálsa leiðin

- Samtryggingarsjóður: 8,75% (var 7,95%)
- Frjáls séreign: 6,75% (var 7,55%)

Erfanlega leiðin

- Samtryggingarsjóður: 3,70% (var 3,40%)
- Bundin séreign: 6,55% (var 6,55%)
- Frjáls séreign: 5,25% (var 5,55%)

Þrátt fyrir hækkun iðgjalds í samtryggingu í Erfanlegu leiðinni þá er hún sú leið sem ráðstafar hæsta hlutfalli skylduiðgjalds í séreign af öllum lífeyrissjóðum á Íslandi.

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu og réttindaávinnslu

Nýi reiknigrunnurinn felur í sér veigamikla hækkun á mati skuldbindinga samtryggingarsjóða því þeir munu greiða ævilangan ellilífeyri í fleiri ár en áður hefur verið gert ráð fyrir. Á það einnig við um tryggingadeild Frjálsa lífeyrissjóðsins.

Markmið breytinganna á réttindatöflum er að leiðrétta halla á framtíðarstöðu sjóðsins (núvirt framtíðariðgjöld umfram núvirtar framtíðarskuldbindingar) í tryggingafræðilegri athugun svo tryggingadeildin geti staðið við skuldbindingar sínar til framtíðar. Samkvæmt tryggingafræðilegri athugun fyrir árið 2021 var framtíðarstaðan -17,0% en eftir breytingarnar er hún jákvæð um 1,2%. Breytingarnar þýða að sjóðfélagar ávinna sér lægri réttindi fyrir hverja krónu iðgjalds sem verður greidd frá 1. janúar 2023 og iðgjald sem er ráðstafað í samtryggingu hækkar en iðgjald í frjálsa séreign lækkar á móti. Þrátt fyrir að réttindaávinnsla lækki þá er gert ráð fyrir að samanlagðar lífeyrisgreiðslur til sjóðfélaga vegna framtíðarréttinda verði að meðaltali sambærilegar og áður var gert ráð fyrir því þær muni standa yfir í lengri tíma en áður hafði verið spáð.

Þar sem nýjar lífslíkutöflur gera ráð fyrir að meðalævi yngri árganga verði hærri en eldri árganga hefur verið gerð réttindafla fyrir hvern fæðingarárgang sem miðar að því að greidd iðgjöld standi undir skuldbindingum hvers árgangs og eru töflurnar að finna í viðauka í samþykktum sjóðsins.

Tryggingafræðileg staða

Í árslok 2022 voru eignir umfram áunnar skuldbindingar (áunnin staða) -10,4%, núvirt framtíðariðgjöld umfram núvirtar framtíðarskuldbindingar (framtíðarstaða) 1,2% og heildareignir umfram heildarskuldbindingar (heildarstaða) -4,4%. Heildarstaða segir til um tryggingafræðilega stöðu sjóðsins og fæst með því að leggja saman áunna og framtíðarstöðu sjóðsins. Áunna staðan lækkaði um 10,5 prósentustig á milli ára, framtíðarstaðan hækkaði um 18,2 prósentustig og heildarstaðan hækkaði um 4,8 prósentustig. Heildarstaðan er innan hámarks vikmarka sem lög mæla fyrir um svo ekki þarf að gera breytingar á réttindum sjóðfélaga. Ástæðan fyrir því að áunna staðan lækkaði var neikvæð ávöxtun á árinu en við útreikning á skuldbindingum er gert ráð fyrir 3,5% raunávöxtun en réttindi sjóðfélaga og þar með skuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar. Framtíðarstaðan hækkaði vegna innleiðingar á nýjum réttindatöflum og þar með hækkaði jafnframt heildarstaða sjóðsins.

ÍL sjóður

Íbúðalánasjóður hóf útgáfu á skuldabréfum með ríkisábyrgð (svokölluð HFF bréf) árið 2004 en þau voru nýtt til að fjármagna útlán sjóðsins. Bréfin eru verðtryggð með 3,75% vöxtum og skv. skilmálum bréfanna er ekki heimilt að greiða þau hraðar upp en samningsbundnir gjalddagar segja til um. Bréfin eru að mestu í eigu lífeyrissjóða og verðbréfasjóða, m.a. Frjálsa lífeyrissjóðsins.

Vegna slæmrar stöðu Íbúðalánasjóðs, sem nú heitir ÍL-sjóður, gaf fjármálaráðherra út yfirlýsingu þann 20. október sl. Þess efnis að hann teldi best að ná samkomulagi við eigendur bréfanna um uppgjör og slit sjóðsins. Fjármálaráðherra boðaði að ef ekki gengi að semja væri sá möguleiki til staðar að slíta sjóðnum með lagasetningu og ráðstafa eignum hans til skuldauppgjörs. Sama dag var markaðsvirði HFF bréfa í eigu Frjálsa lífeyrissjóðsins um 44,9 milljarðar kr. eða um 11,5% af heildareignum sjóðsins á markaðsvirði. Í kjölfar yfirlýsingar ráðherra lækkaði verðmæti skuldabréfanna sem hér segir:

- HFF bréf með lokagjalddaga 2024: -1,4%
- HFF bréf með lokagjalddaga 2034: - 8,6%
- HFF bréf með lokagjalddaga 2044: -15,8%

Lækkun á verðmæti skuldabréfanna leiddi til þess að markaðsvirði eigna fjárfestingarleiða sjóðsins lækkaði sem hér segir:

- Frjálsi áhætta: -1,1%
- Frjálsi 1: -1,2%
- Frjálsi 2: -1,5%
- Frjálsi 3: -0,9%
- Tryggingadeild: -2,6%

Tap eigenda HFF bréfanna felst í því að eftir yfirlýsingu ráðherra eru þau verðlögð miðað við svokallað kröfuvirði en það samsvarar því að núvirða framtíðar greiðslufærni þeirra á 3,75% ávöxtunarkröfu. Ávöxtunarkrafa sambærilega ríkisskuldbréfa er aftur á móti á bilinu 1,6% - 2,1% og felst því tjón skuldabréfaeigenda í tapaðri framtíðarávöxtun upp á mismuninn á þessu tvennu eða 1,7% - 2,2%.

Lífeyrissjóðir hafa haft samstarf við að gæta hagsmuna sjóðfélaga í málinu. Í lögfræðiálitum frá Logos kemur fram að fyrirhuguð lagasetning fjármálaráðherra um gjaldþrot eða sambærileg skuldaskil ÍL-sjóðs fari í bága við stjórnarskrá og mannréttindasáttmála Evrópu. Slíkt inngrip fæli í sér eignarnám eða annars konar skerðingu eignarréttinda sem færi í bága við stjórnarskrá og skapaði íslenska ríkinu bótaskyldu gagnvart skuldabréfaeigendum. Ennfremur kemur fram í álitinu að ákveði fjármálaráðherra að slíta sjóðnum með þeim afleiðingum að kröfur á hendur þrotabúinu falli í gjalddaga muni íslenska ríkið ótvírætt bera ábyrgð á núverandi og framtíðarskuldbindingum samkvæmt skilmálum skuldabréfanna ásamt dráttarvöxtum. Róbert R. Spanó, fyrrverandi forseti Mannréttindadómstóls Evrópu, prófessor við lagadeild Háskóla Íslands og gestaprófessor við lagadeild Oxford háskóla í Bretlandi hefur staðfest niðurstöður Logos.

Stjórnvöld hafa óskað eftir samningaviðræðum við lífeyrissjóðina um uppgjör skuldbindinga ÍL sjóðs. Lífeyrissjóðirnir hafa átt samskipti við fulltrúa stjórnvalda en telja ekki grundvöll fyrir slíkum viðræðum í ljósi þess að stjórnvöld hafa ekki komið til móts við kröfur lífeyrissjóðanna. Þær kröfur snúast um fullar efnindir af hálfu íslenska ríkisins í umleitunum þess um mögulegt uppgjör sem taki m.a. mið af samningsbundnum vaxtagreiðslum HFF bréfanna í framtíðinni.

Breytingar á lögum

Breytingar á lögum sem varða lífeyrissjóði tóku gildi 1. janúar 2023 og voru helstu breytingar eftirfarandi:

- Útgreiðslur hefðbundins viðbótarlífeyrissparnaðar sem takmarkast við allt að 4% framlag sjóðfélaga og 2% framlag launagreiðanda eru áfram undanþegnar skerðingum á ellilífeyri, tekjutryggingu örorkulífeyris og ráðstöfunarfé skv. lögum um almannatryggingar.
- Útgreiðslur annarra tegunda séreignar eru aftur á móti ekki undanþegnar skerðingum almannatrygginga. Þeir sem þegar höfðu hafið töku lífeyris almannatrygginga fyrir 1. janúar 2023 eru þó undanþegnir ofangreindum skerðingarreglum.
- Lágmarksiðgjald til lífeyrissjóðs hækkaði úr 12% af iðgjaldsstofni í 15,5%.
- Lífeyrissjóðum er heimilt að bjóða sjóðfélögum að ráðstafa allt að 3,5% mótframlagi launagreiðanda í tilgreinda séreign sem er með þrengri útgreiðsluheimildir en frjáls séreign.
- Sjóðfélögum er heimilt að ráðstafa tilgreindri séreign skattfrjálst í úrræði fyrstu íbúðar ef hámarksfjárhæð ársins, 500 þús. kr., næst ekki með skattfrjálsri ráðstöfun viðbótarlífeyrissparnaðar.
- Þeim sem hafa ekki verið eigendur að íbúðarhúsnæði í fimm ár er heimilt að nýta úrræði fyrstu íbúðar.

Frjálsi lífeyrissjóðurinn kynnti breytingarnar fyrir sjóðfélögum með tölvupósti og/eða með bréfi. Ítarlegar upplýsingar um breytingar voru aðgengilegar á vef sjóðsins en auk þess var boðið upp á fræðslufund um breytingarnar sem var streymt á facebook síðu sjóðsins.

Lagabreytingarnar munu að öllum líkindum hafa þau áhrif að iðgjöld í sjóðinn munu hækka vegna hækkunar á lágmarksiðgjaldinu. Á móti má gera ráð fyrir að útgreiðslur séreignar vegna skylduiðgjalds aukist því fyrir fjölda sjóðfélaga mun henta að taka út séreignarsparnaðinn áður en taka ellilífeyris frá Tryggingastofnun hefst.

Fjárfestingarstefna 2023

Síðustu ár hefur áhersla verið lögð á að auka hlutfall og dreifingu erlendra eigna en á móti hefur jafnan verið dregið úr vægi innlendra eigna. Í fjárfestingarstefnu fyrir árið 2023 er þessari vegferð haldið áfram þar sem helstu breytingar eru þær að vægi erlendra eigna er aukið, einkum vægi erlendra sérhæfðra fjárfestinga. Þá er jafnframt dregið úr vægi innlendra skuldabréfa og hlutabréfa. Fjárfestingarstefnur Frjálsa áhættu og Frjálsa 3 eru þó undanþegnar breytingunum þar sem markmið um hlutfall eignaflokka haldast óbreytt frá fyrra ári. Vaxtahækkunarferli sem hófst í byrjun árs 2021 stendur enn yfir og markaðsaðilar vænta frekari hækkana þó nú sjái fremur fyrir endann á vaxtahækkunarferlinu. Erlendar eignir þykja áhættumeiri en innlend skuldabréf og því má segja að áhættustig hafi verið aukið lítillega, en þó mismikið eftir fjárfestingarleiðum. Breytingarnar eru til þess að fallnar að stuðla að hærri langtímaávöxtun en þó má um leið gera ráð fyrir auknum sveiflum í skammtímaávöxtun.

Í ársreikningnum er að finna nánari upplýsingar um fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Frjálsi vinnur til verðlauna

Lögð er áhersla á það í starfsemi Frjálsa lífeyrissjóðsins að veita sjóðfélögum og launagreiðendum þeirra framúrskarandi þjónustu. Undanfarin ár hefur sjóðurinn hlotið fjórtán alþjóðleg verðlaun sem er mesti fjöldi verðlauna sem íslenskum lífeyrissjóði hefur hlotnast. Segja má að þessi vinna endurspegli þann metnað sem sjóðurinn leggur í starfsemi og þjónustu við sjóðfélaga sína. Frjálsi lífeyrissjóðurinn var valinn besti lífeyrissjóður Evrópuþjóða með færri en milljón íbúa árið 2022 af fagtímaritinu Investment Pension Europe (IPE). Í umsögn dómnefndar kom fram að Frjálsi hafi skarað fram úr í tæknilausnum og vinnu í tengslum við ábyrgar fjárfestingar. Auk þess var Frjálsi einn af þremur lífeyrissjóðum sem var tilnefndur sem besti lífeyrissjóður Evrópu en verðlaunin hlaut sænski sjóðurinn AP4. Þetta er í fyrsta sinn sem Frjálsi er tilnefndur í þessum aðalflokki og mikill heiður fyrir sjóðinn og hvatning til að gera enn betur.

Þróun sjóðfélagalána

Fjöldi nýrra sjóðfélagalána var á árinu 2022 minni en fyrir árið á undan sem skýrist fyrst og fremst að því að vextir lánanna hækkðu umtalsvert vegna hækkunar á stýrivöxtum Seðlabankans og ávöxtunarkröfu á skuldabréfamarkaði. Afgreidd voru 365 lán að fjárhæð 10,4 milljarðar kr. en árið 2021 var fjöldi lána 446 að fjárhæð 11,1 milljarðar kr. Uppgreiðslur námu 2,7 milljörðum kr. frá 176 lántakendum en árið 2021 voru uppgreiðslur 4,7 milljarðar kr. frá 310 lántakendum. Af nýjum lánnum voru 59% óverðtryggð og 41% verðtryggð.

Úttekt á viðbótarsparnaði vegna COVID-19

Heimild til áframhaldandi fyrirframgreiðslu viðbótarsparnaðar var lögfest þann 11. maí 2021 en eldri heimild rann út 31. desember 2020. Hámarksútgreiðsla var 12 milljónir kr. en þó aldrei hærri fjárhæð en uppsöfnuð séreign þann 1. apríl 2021. Útgreiðsla fór fram í jöfnum mánaðarlegum greiðslur, 800 þús. kr. á mánuði fyrir skatt á allt að 15 mánuðum frá umsókn. Umsóknarfrestur um útgreiðslu rann út 31. desember 2021 en á árinu 2022 greiddi Frjálsi lífeyrissjóðurinn út um 200 milljónir kr. til 110 sjóðfélaga.

Fjölbreyttar þjónustuleiðir með áherslu á stafræna vegferð

Frjálsi bætir í Arion appið

Sjóðfélagar Frjálsa hafa tekið Arion appinu afar vel en Frjálsi hefur nú verið sýnilegur í appinu í rúm tvö ár. Með tilkomu Frjálsa í appið hafa sjóðfélagar öðlast einstaka yfirsýn á lífeyrissparnað sinn, því segja má að upplýsingar um lífeyrissparnað hafi færst nær sjóðfélögum sem margir hverjir hafa þær aðgengilegar í lófa sínum hvenær sem er sólarhringsins.

Staðan þín

- Eftirlaun – áhrif snemmtöku og frestunar.
- Séreign – ávöxtun og heildarstaða.
- Skattfrjáls ráðstöfun – virk eða óvirk.
- Lánayfirlit.

Auk þessa þá geta sjóðfélagar gert helstu breytingar á forsendum samnings í appinu en sérstök athygli er vakin á nýjum aðgerðum.

Aðgerðir

- Umsókn um skyldusparnað – NÝTT.
- Samningur um viðbótarsparnað.
- Tilkynna um nýjan launagreiðanda.
- Stilla hlutfall viðbótarsparnaðar.
- Flytja aðra séreign til Frjálsa án kostnaðar.
- Breyta fjárfestingarleið.
- Greiða inn á lán.

Þar sem Arion appið er opið öllum þá geta sjóðfélagar Frjálsa fylgst með lífeyrissparnaði sínum án þess að vera í bankaviðskiptum við Arion banka. Auk þess geta notendur þess sem ekki eru með lífeyrissparnað hjá Frjálsa nú þegar, gerst sjóðfélagar með nokkrum smellum. Frekari þróun á lífeyrismálum í appinu stendur fyrir dyrum árið 2023.

Fyrirfram bókaðir fundir og Frjálsi til þín

Þrátt fyrir áherslu á stafræna vegferð sjóðsins þá er einnig mikið lagt upp úr persónulegri ráðgjöf en þá þjónustu nýta sjóðfélagar einkum þegar líður að útgreiðslualdri. Alla virka daga kl. 10-15 svara lífeyrissráðgjafar síma og netspjalli. Ef tilefni er til þá er bókaður fundur þ.e. fjarfundur, símtalsfundur eða staðfundur en undanfarin misseri hefur verið lögð mikil áhersla á fyrirframbókaða fundi, með það að markmiði að draga úr biðtíma og auka gæði þjónustu.

Símtalsfundir og fjarfundir hafa komið sér vel og en fjarfundarforritið Teams gerir sjóðfélögum kleift að eiga samtali við ráðgjafa óháð staðsetningu, hvort sem er í gegnum tölvu, spjaldtölvu eða snjallsíma. Loks hefur netspjallið notið aukinna vinsælda, enda afar þægileg leið til að fá svör við einfaldari fyrirspurnum.

Rafrænar kosningar í aðalstjórn

Á ársfundi sjóðsins 2022 voru haldnar rafrænar kosningar í aðalstjórn í fyrsta sinn en ekki kom til þeirra árið 2021 því sjálfkjörið var í stjórnina. Rafræn kosning stóð yfir í viku og lauk degi fyrir ársfund. Þeir sem ekki kusu rafrænt gátu kosið með skriflegum hætti á ársfundinum sjálfum. Kosningu í aðalstjórn til þriggja ára hlutu Elías Jónatansson, Elín Þórðardóttir og Jón G. Kristjánsson. Sjálfkjörið var í varastjórn og hlutu kosningu Haraldur Pálsson, Lilja Bjarnadóttir og Sigurður H. Ingimarsson.

Skýrsla stjórnar

Rekstrarkostnaðarhlutfall lækkar

Umsýsluþóknun sjóðsins til rekstraraðila fyrir rekstur og eignastýringu sjóðsins skiptist í árlega hlutfallsþóknun af hreinni eign og árlega fasta þóknun sem breytist í hlutfalli við breytingu á vísitölu fjármála- og váttryggingastarfsemi. Stjórn Frjálsa samdi á árinu við rekstraraðilann Arion banka um að árleg hlutfallsþóknun lækkaði úr 0,095% af meðalstöðu eigna í 0,08% frá 1. janúar 2022 og í 0,074% frá og með 1. janúar 2023. Umsýsluþóknun ársins 2022 nam 672,1 milljónum kr. eða 0,17% af meðalstöðu hreinnar eignar sjóðsins og lækkaði um 0,02 prósentustig á milli ára. Auk þess greiddi sjóðurinn vörsluþóknun til rekstraraðila og nam hún 61,6 milljónum kr.

Hreinar fjárfestingartekjur sjóðsins námu -19.896 milljónum kr. samanborið við 52.314 milljónum kr. árið áður. Umsýsluþóknun sjóðsins ásamt öðrum rekstrarkostnaði var 0,20% af hreinni meðaleign sjóðsins á árinu 2022 og lækkaði um 0,02 prósentustig á milli ára.

Laun og aðrar þóknunar

Framkvæmdastjóri sjóðsins er eini starfsmaður sjóðsins en daglegum rekstri og eignastýringu er útvistað til Arion banka. Laun og launatengd gjöld starfsmanna, stjórnar og endurskoðunarnefndar námu 83,3 milljónum kr. á árinu. Þóknun til ytri endurskoðanda nam 9,1 milljónum kr., þóknun til innri endurskoðanda 3,2 milljónum kr. og þóknun til tryggingastærðfræðings sjóðsins 7,1 milljónum kr.

Stjórnarhættir

Frjálsi lífeyrissjóðurinn leggur áherslu á góða stjórnarhætti og hefur til hliðsjónar leiðbeiningar um góða stjórnarhætti sem eru gefnar út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Stjórn hefur útbúið stjórnarháttaryfirlýsingu fyrir árið 2022 sem er birt í heild sinni í viðauka við ársreikning sjóðsins en henni er ætlað að styðja við góða stjórnarhætti hjá sjóðnum, upplýsa haghafa um stjórnarhætti sjóðsins og uppfylla kröfur í reglum FME um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015.

Ófjárhagslegar upplýsingar

Frjálsi lífeyrissjóðurinn telst til eininga tengdum almannahagsmunum skv. lögum um ársreikninga nr. 3/2006 með síðari breytingum. Í lögunum kemur fram að í yfirliti með skýrslu stjórnar skuli fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar séu til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt skal gerð grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Yfirlitið með ófjárhagslegum upplýsingum er að finna í viðauka í ársreikningnum.

Staðfesting ársreikningsins

Stjórn og framkvæmdastjóri Frjálsa lífeyrissjóðsins staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2022 með rafrænni undirritun sinni.

Reykjavík, 27. mars 2023

Stjórn

Ásdís Eva Hannesdóttir, stjórnarformaður
Anna Sigríður Halldórsdóttir
Björn Ingi Victorsson
Elías Jónatansson
Elín Þórðardóttir
Jón Guðni Kristjánsson
Magnús Pálmi Skúlason

Framkvæmdastjóri

Arnaldur Loftsson

Skýrsla stjórnar

Rafærnar undirritanir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga Frjálsa lífeyrissjóðsins

Áritun um endurskoðun ársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Frjálsa lífeyrissjóðsins („sjóðinn“) fyrir árið 2022. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit yfir breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu tryggingadeildar, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu sjóðsins 31. desember 2022 og afkomu hans og breytingu á handbæru fé á árinu 2022, í samræmi við lög um ársreikninga og reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyrissjóða.

Álitið er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar og stjórnar.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins í árituninni. Við erum óháð sjóðnum í samræmi við gildandi siðareglur fyrir endurskoðendur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Samkvæmt bestu vitund okkar og skilningi lýsum við yfir að við höfum ekki veitt neina óheimila þjónustu samkvæmt 1. mgr. 5. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014 og við erum óháð sjóðnum við endurskoðunina.

Við vorum fyrst kjörin endurskoðendur á ársfundi sjóðsins þann 13. maí 2019 og höfum verið endurskoðendur sjóðsins samfelld síðan þá.

Lykilþættir endurskoðunar

Lykilþættir endurskoðunar eru þeir þættir, sem samkvæmt faglegu mati okkar, höfðu mest vægi við endurskoðun ársreikningsins. Við gefum ekki sérstakt álit á einstökum lykilþáttum en tókum á þeim við endurskoðun á ársreikningnum í heild og við ákvörðun um álit okkar á honum.

Lykilþáttur	Viðbrögð í endurskoðuninni
Tilvist og mat fjárfestinga Bókfært verð fjárfestinga nam 394.584 millj. kr. eða 98% af heildareignum þann 31. desember 2022 (2021: 394.003 millj. kr.). Vísað er til skýringar 2.8 og í skýringu 7 um fjárfestingar. Meðal fjárfestinga eru hlutabréf, hlutdeildarskírteini, skuldabréf og bundnar bankainnstæður. Fjárfestingarnar eru ýmist færðar á gangvirði, upphaflegri kaupkröfu eða samkvæmt virðisáðferð, þar sem breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint og á mati stjórnenda. Vegna umfangs og mikilvægis fjárfestinga og að hluti þeirra er færður á virðismati sem byggir meðal annars á mati stjórnenda þá er tilvist og bókfært virði þeirra lykilþáttur í endurskoðuninni.	Endurskoðunaraðgerðir okkar miðuðu að því að staðfesta eignarhald sjóðsins á fjárfestingum og að leggja mat á forsendur sem stjórnendur nota við útreikninga á vermæti óskráðra fjárfestinga. Í þeirri vinnu fólst meðal annars: <ul style="list-style-type: none">Ferli við fjárfestingar, skráningu og mat var yfirfarið.Valið var úrtak fjárfestinga og farið yfir matsaðferðir, forsendur og gögn sem liggja til grundvallar skráningu og mati.Aflað var staðfestinga frá vörsluaðilum fjárfestinga.Farið var yfir flokkun óskráðra fjárfestinga í þrepaskiptingu gangvirðis.Skýringar í ársreikningi vegna fjárfestinga voru yfirfarnar með tilliti til laga um ársreikninga og reglna um ársreikninga lífeyrissjóða.

Áritun óháðs endurskoðanda

Lykilþættir endurskoðunar, frh.

Lykilþáttur	Viðbrögð í endurskoðuninni
<p>Mat á lífeyrisskuldbindingu tryggingadeildar</p> <p>Lífeyrisskuldbinding tryggingadeildar sjóðsins nam 292.710 millj. kr. í árslok 2022 (2021: 261.778 millj. kr.). Tryggingafræðileg staða í árslok 2022 nam -4,4% þar sem skuldbindingar voru umfram endurmetnar eignir, eða sem nemur 12.979 millj. kr. (2021: -9,2% eða 24.125 millj. kr.).</p> <p>Lífeyrisskuldbinding tryggingadeildar er reiknuð út af óháðum tryggingastærðfræðingi.</p> <p>Vegna umfangs og flækjustigs útreikninga, og vegna stærðar og mikilvægi tryggingafræðilegrar stöðu tryggingadeildar er útreikningur á lífeyrisskuldbindingu lykilatriði í endurskoðuninni.</p> <p>Vísað er í yfirlit yfir tryggingafræðilega stöðu tryggingadeildar og skýringu 11.3.</p>	<p>Endurskoðunaraðgerðir okkar miðuðu að því að leggja mat á þær forsendur sem tryggingastærðfræðingur notar við mat á lífeyrisskuldbindingu. Í þeirri vinnu fólst meðal annars:</p> <ul style="list-style-type: none">• Við lögðum mat á óhæði og hæfni tryggingastærðfræðings.• Ferli við útreikninga var yfirfarið.• Verklag og eftirlit sjóðsins með útreikningum var yfirfarið.• Við unnum greiningaraðgerðir á breytingu lífeyrisskuldbindingar á árinu með því að setja fram væntingar á breytingu ársins og bera saman við niðurstöðu tryggingastærðfræðings.• Við yfirförum yfirlit um tryggingafræðilega stöðu og skýringu 11.3 í ársreikningi og staðfestum að framsetning væri í samræmi við reglur.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórn og framkvæmdastjóra að leggja mat á rekstrarhæfi sjóðsins og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi hans, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Stjórn og framkvæmdastjóri skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort ársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur ársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.
- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum við hvort reikningskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins, frh.

- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og framkvæmdastjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi sjóðsins. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi þer okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert sjóðinn órekstrarhæfan.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Við lýsum því einnig yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega talist hafa áhrif á óhæði okkar og þegar við á, til hvaða varnaraðgerða við höfum gripið.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, leggjum við mat á hvaða þættir höfðu mesta þýðingu við endurskoðun ársreikningsins og eru því lykilþættir endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum þáttum í áritun okkar nema lög og reglur útiloki að upplýst sé um þá eða, við einstakar mjög sjaldgæfar kringumstæður, þegar við metum að ekki skuli upplýsa um lykilþátt þar sem neikvæðar afleiðingar þess eru taldar vega þyngra en almennir hagsmunir af birtingu slíkra upplýsinga.

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum ársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Hrafnhildur Helgadóttir, endurskoðandi, ber ábyrgð á endurskoðun ársreikningsins og þessari áritun.

Reykjavík, 27. mars 2023

KPMG ehf.

Hrafnhildur Helgadóttir
endurskoðandi

Ársreikningur Frjálsa lífeyrissjóðsins fyrir árið 2022 er rafrænt undirritaður af endurskoðanda.

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2022

	Skýr.	2022	2021
Iðgjöld	2.4;3		
Iðgjöld sjóðfélaga		8.371.850	7.271.734
Iðgjöld launagreiðenda		17.873.114	15.830.412
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		281.965	335.513
		<u>26.526.929</u>	<u>23.437.659</u>
Sérstök aukaframlög		127.114	126.361
		<u>26.654.043</u>	<u>23.564.020</u>
Lífeyrir	2.5;4		
Heildarfjárhæð lífeyris	4.1	(6.549.750)	(5.292.570)
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	4.2	(145.767)	(125.360)
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	4.3	(7.938)	(8.722)
Útgreiðsla séreignarsparnaðar skv. br.b.ákvæði	4.4	(199.828)	(1.080.161)
Viðbótariðgjöldum ráðstafað inn á höfuðstól lána eða til öflunar íbúðarhúsnæðis	4.5	<u>(1.188.065)</u>	<u>(1.072.062)</u>
		<u>(8.091.348)</u>	<u>(7.578.875)</u>
Hreinar fjárfestingartekjur	2.6;5		
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5.1-2	(21.045.349)	37.106.674
Hreinar tekjur af skuldabréfum	5.3-4	1.087.241	15.457.289
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		1.101	10.904
Aðrar fjárfestingartekjur:			
Vaxtatekjur og gengismunur af handbæru fé		383.068	78.793
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		30.455	17.020
Fjárfestingargjöld	5.5-6	<u>(352.954)</u>	<u>(356.684)</u>
		<u>(19.896.438)</u>	<u>52.313.996</u>
Rekstrarkostnaður	2.7;6		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		<u>(551.274)</u>	<u>(538.910)</u>
		<u>(551.274)</u>	<u>(538.910)</u>
(Lækkun)/hækkun á hreinni eign á árinu		(1.885.017)	67.760.231
Hrein eign frá fyrra ári		<u>402.370.977</u>	<u>334.610.746</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>400.485.960</u>	<u>402.370.977</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2022

	Skýr.	31.12.2022	31.12.2021
Eignir			
Fjárfestingar	2.8;7		
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	7.1	180.492.895	190.727.761
Skuldabréf	7.2-3	214.078.641	203.264.124
Bundnar bankainnstæður	2.8 e)	12.546	11.445
		<u>394.584.082</u>	<u>394.003.330</u>
Kröfur	2.9;8		
Kröfur á launagreiðendur		1.491.456	1.224.268
Fyrirframgreiddur kostnaður og áunnar tekjur		163.277	165.282
Aðrar kröfur		101.902	66.247
	8.1	<u>1.756.635</u>	<u>1.455.797</u>
Handbært fé			
Handbært fé	2.10	<u>5.240.399</u>	<u>7.540.538</u>
Eignir samtals		<u>401.581.116</u>	<u>402.999.665</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir	2.11;9		
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur		(1.085.119)	(618.718)
Aðrar skuldir		(10.037)	(9.970)
	9.1	<u>(1.095.156)</u>	<u>(628.688)</u>
Skuldir samtals		<u>(1.095.156)</u>	<u>(628.688)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>400.485.960</u>	<u>402.370.977</u>
Skuldbindingar utan efnahags	11.1		

Yfirlit um sjóðstreymi árið 2022

	Skýr.	2022	2021
Inngreiðslur			
Iðgjöld	3	26.696.472	23.621.653
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		113.787	26.453
Aðrar inngreiðslur		31.556	27.924
		<u>26.841.815</u>	<u>23.676.030</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir	4	7.986.263	7.557.945
Rekstrarkostnaður	6	464.332	614.864
Aðrar útgreiðslur		352.988	317.845
		<u>8.803.583</u>	<u>8.490.654</u>
Nýtt ráðstöfunaré til fjárfestinga		<u>18.038.232</u>	<u>15.185.376</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		3.173.861	1.191.520
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(38.823.916)	(35.481.038)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		24.839.745	28.944.388
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		13.684.710	13.935.321
Keypt skuldabréf		(43.209.254)	(46.652.860)
Seld skuldabréf		19.728.273	25.320.537
Bundin innlán, breyting		(1.101)	990.522
		<u>(20.607.682)</u>	<u>(11.751.610)</u>
(Lækkun) / hækkun á handbæru fé		(2.569.450)	3.433.766
Gengismunur af handbæru fé		269.311	52.365
Handbært fé í ársbyrjun		7.540.538	4.054.407
Handbært fé í lok árs		<u>5.240.399</u>	<u>7.540.538</u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu tryggingadeildar árið 2022

Tryggingafræðileg staða

Eignir

Hrein eign til greiðslu lífeyris	130.629.424	0	130.629.424
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(2.937.703)	0	(2.937.703)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	152.039.007	152.039.007
Eignir samtals	127.691.721	152.039.007	279.730.728

Skuldbindingar

Ellilífeyrir	116.137.697	120.182.679	236.320.376
Örorkulífeyrir	19.906.400	21.873.352	41.779.752
Makalífeyrir	4.862.415	3.968.400	8.830.815
Barnalífeyrir	162.637	1.080.961	1.243.598
Núvirði framtíðarrekkstrarkostnaðar	1.453.394	3.081.996	4.535.390
Skuldbindingar samtals	142.522.543	150.187.388	292.709.931

Eignir umfram skuldbindingar

(14.830.822) 1.851.619 (12.979.203)

Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok

(10,4%) 1,2% (4,4%)

Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun

0,1% (17,0%) (9,2%)

31.12.2021

Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
-------------------------	----------------------------	--------------------------

Eignir

Hrein eign til greiðslu lífeyris	127.148.464	0	127.148.464
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(8.004.773)	0	(8.004.773)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	118.509.481	118.509.481
Eignir samtals	119.143.691	118.509.481	237.653.172

Skuldbindingar

Ellilífeyrir	96.576.389	113.959.330	210.535.719
Örorkulífeyrir	16.912.245	21.047.401	37.959.646
Makalífeyrir	4.136.342	3.944.611	8.080.954
Barnalífeyrir	147.662	947.808	1.095.470
Núvirði framtíðarrekkstrarkostnaðar	1.285.580	2.820.731	4.106.312
Skuldbindingar samtals	119.058.217	142.719.883	261.778.100

Eignir umfram skuldbindingar

85.474 (24.210.402) (24.124.928)

Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok

0,1% (17,0%) (9,2%)

Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun

7,2% (3,3%) 1,5%

1. Almennar upplýsingar um sjóðinn

Frjálsi lífeyrissjóðurinn skiptist í fjórar séreignardeildir, eina tryggingadeild og eina sameiginlega deild sem tekur við iðgjöldum frá launagreiðendum. Sameiginlega deildin ráðstafar iðgjöldum á deildir sjóðsins í samræmi við samninga sjóðfélaga. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins og með hliðsjón af lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Frjálsi lífeyrissjóðurinn starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

2. Reikningsskilaaðferðir

2.1 Grundvöllur reikningsskilanna

Samandregni ársreikningurinn er gerður í samræmi við Reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða og lög nr. 3/2006 um ársreikninga að undanskyldu yfirliti um tryggingafræðilega stöðu sjóðsins, sem birt er í ársreikningi sjóðsins. Í undantekningartilfellum er vikið frá framsetningarformi samkvæmt viðauka 1 í reglunum, þegar upphæðir undirliða teljast óverulegar og eru þær þá felldar inn í aðra undirliði. Hér fyrir neðan er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum.

2.2 Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í þúsundum íslenskra króna, sem er bæði starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins.

2.3 Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskila þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað.

2.4 Iðgjöld

Iðgjöld sjóðfélaga og launagreiðenda eru bókfærð þegar þau skapa kröfu á sjóðinn. Ógreidd iðgjöld í lok ársins eru færð til eignar sem krafa á launagreiðendur.

2.5 Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur séreignardeilda og tryggingadeilda til sjóðfélaga og skiptast þær í ellilífeyri, makalífeyri, örorkulífeyri, barnalífeyri og annan lífeyri. Jafnframt fellur lífeyrir sem greiddur er út á grundvelli bráðabirgðaákvæðis laga um útgreiðslu lífeyris hér undir auk viðbótariðgjalda sem ráðstafað er inn á lán eða til öflunar íbúðarhúsnæðis. Auk þessa er beinn kostnaður sem fellur til vegna örorkulífeyrisúrskurða og gjalds til starfsendurhæfingarsjóðs.

2.6 Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádregnum öllum fjárfestingargjöldum.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður á Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris sem og áfallinn gengismunur á eignir í lok árs.

a) Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Undir hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og sölutap svo og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum og sjóðum, bæði vegna breytinga á gangvirði bréfanna og gengi gjaldmiðla.

b) Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga, annarra en gjalda sem skýrt er frá í skýringu nr. 5.5 um fjárfestingargjöld.

Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökupóknar af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

2.6 Hreinar fjárfestingartekjur, frh.

c) Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færð hluti þóknunar til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins í samræmi við rekstrarsamning þar um. Laun starfsmanna rekstraraðila sem sinna daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins eru innifalin í umsýslubókun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi.

2.7 Rekstrarkostnaður

Undir þennan lið fellur allur kostnaður vegna reksturs sjóðsins, annar en sá hluti þóknunar til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins sem færður er meðal fjárfestingargjalda. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til.

2.8 Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar í skilningi laga. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og bundnum bankainnstæðum.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og yfirfara þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

a) Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar, aðrir en útlán til sjóðfélaga og skuldabréf sem haldið er til gjalddaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Útlán til sjóðfélaga og skuldabréf sem sjóðurinn tilgreinir að verði haldið til gjalddaga eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu.

Gangvirði fjármálagerninga sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í lok tímabils, en gangvirði annarra fjárfestinga í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu nr. 7.5. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um stigskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

b) Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

c) Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði verðbréf sem eru á afskrifuðu kostnaðarverði og gangvirði. Undir þennan flokk falla jafnframt útlán. Skuldabréf og útlán á afskrifuðu kostnaðarverði eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun á reikningsskiladegi. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok uppgjörstímabils. Í skýringu nr. 7.2 er gerð nánari grein fyrir skiptingu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

d) Niðurfærsla skuldabréfa og útlána

Við mat á útlánnum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reikningsskilareglur. Varúðarframlög vegna tapsáhættunnar eru færð á niðurfærslureikning sem dreginn er frá stöðu skuldabréfa og útlána til sjóðfélaga á reikningsskiladegi.

e) Bundnar bankainnstæður

Undir bundnar bankainnstæður er færður sá hluti innlána í bönkum sem bundin eru til lengri tíma en þriggja mánaða.

2.9 Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hliðsjón af tapsáhættu og færðar í afskriftarreikning samkvæmt niðurstöðu slíks mats. Varúðarniðurfærslan er færð til lækkunar á viðkomandi lið í efnahagsreikningi og gjaldfærð undir önnur gjöld í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

2.10 Handbært fé

Handbært fé er fært í efnahagsreikningi á gangvirði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum.

2.11 Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að sjóðurinn verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna liðins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð þeirra með áreiðanlegum hætti.

2.12 Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á reikningsskiladegi. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna.

Reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015 kveða á um að eignir og skuldir í erlendri mynt skulu umreiknaðar á opinberu gengi sem Seðlabanki Íslands auglýsir, kaupgengi fyrir eignir og sölugengi fyrir skuldir sbr. 32. reglnanna. Sú breyting tók gildi þann 1. apríl 2020 að Seðlabanki Íslands birtir aðeins miðgengi gjaldmiðla. Með hliðsjón af því eru eignir og skuldir lífeyrissjóða í erlendri mynt því umreiknaðar miðað við miðgengi Seðlabanka Íslands.

Meðalgengi Seðlabanka Íslands og gengi í lok ársins var eftirfarandi:

	Mynt	Meðalgengi		Lokagengi	
		2022	2021	31.12.2022	31.12.2021
Evra.....	EUR	142,33	150,19	151,50	147,60
Bandaríkjadalur.....	USD	135,46	127,05	142,04	130,38
Japanskt jen.....	JPY	1,03	1,16	1,08	1,13
Norsk króna.....	NOK	14,09	14,78	14,41	14,77
Sænsk króna.....	SEK	13,39	14,81	13,62	14,39
Dönsk króna.....	DKK	19,13	20,20	20,37	19,85

2.13 Áhættustjórnun

Frjálsi lífeyrissjóðurinn hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættuþáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttað. Engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru í gildi hjá sjóðnum.

Nánar er fjallað um áhættuþætti í starfsemi sjóðsins og áhættustýringu í skýringu 12.

3. Iðgjöld

3.1 Iðgjöld

Í ársreikningi sjóðsins eru iðgjöld færð til tekna í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris þegar bæði greiðslur og skilagreinar hafa borist sjóðnum en þá hafa réttindi eða séreign áunnist fyrir sjóðfélaga.

Iðgjöld sjóðfélaga eru greidd inn á sameiginlegan iðgjaldareikning Frjálsa lífeyrissjóðsins óháð því í hvaða deild sjóðfélagar eru. Daglegt uppgjör fer fram á milli iðgjaldareikningsins og deilda sjóðsins sem felur í sér að greiðslur eru millifærðar af iðgjaldareikningi yfir á bankareikninga viðkomandi deilda í samræmi við samninga sjóðfélaga.

Þann 31. desember 2022 var staðan á sameiginlegum iðgjaldareikningi sjóðsins 617,1 milljónir kr.

Í tryggingadeild sjóðsins hafa iðgjöld vegna ársins 2022 eða eldri tímabila, sem voru greidd og/eða skráð eftir að uppgjörinu lauk, verið bókfærð að fjárhæð 817,6 milljónir kr.

Einnig eru iðgjöld tryggingadeildar áætluð vegna skilagreina sem hafa borist en hafa ekki verið greiddar þegar uppgjörinu lauk. Í lok ársins eru áætluð iðgjöld tryggingadeildar vegna ógreiddra skilagreina 963,5 milljónir kr.

Ógreiddar skilagreinar séreignardeilda í lok ársins nema 370,5 milljónum kr. en ekki er áætlað fyrir þeim í iðgjöldum því þær mynda ekki séreign fyrir sjóðfélaga fyrir en þær greiðast eftir uppgjörinu.

3.2 Iðgjöld greinast þannig:

	2022	2021
Lágmarksíðgjöld	21.346.190	18.929.757
Viðbótariðgjöld	4.898.774	4.172.389
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	281.965	335.513
Sérstök aukaframlög	127.114	126.361
	26.654.043	23.564.020

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2022
Lágmarksíðgjöld	8.715.088	1.441.669	2.097.909	293.174	8.798.350	21.346.190
Viðbótariðgjöld	3.426.291	683.122	568.005	221.356	0	4.898.774
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(5.281.927)	(14.455)	5.690.055	(111.778)	70	281.965
Sérstök aukaframlög	0	0	0	0	127.114	127.114
	6.859.452	2.110.336	8.355.969	402.752	8.925.534	26.654.043

4. Lífeyrir

4.1 Lífeyrir greinist þannig:

	2022	2021
Ellilífeyrir	5.264.048	4.104.216
Barnalífeyrir	37.483	33.677
Makalífeyrir	102.005	93.629
Örorkulífeyrir	743.170	618.915
Annar lífeyrir	403.044	442.133
	6.549.750	5.292.570

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2022
Ellilífeyrir	2.206.116	371.418	1.907.806	20.891	757.817	5.264.048
Barnalífeyrir	0	0	0	0	37.483	37.483
Makalífeyrir	0	0	0	0	102.005	102.005
Örorkulífeyrir	11.145	1.238	24.930	0	705.857	743.170
Annar lífeyrir	264.036	79.411	55.319	4.278	0	403.044
	2.481.297	452.067	1.988.055	25.169	1.603.162	6.549.750

4.2 VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður

	2022	2021
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	145.767	125.360

Samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða skulu lífeyrissjóðir inná af hendi sérstakt gjald til starfsendurhæfingarsjóðs vegna sjóðfélaga sem nemur sömu fjárhæð og greidd hefur verið til þess sama starfsendurhæfingarsjóðs af atvinnurekendum sem greiða til sjóðsins. Atvinnurekendur greiða til starfsendurhæfingarsjóðs 0,10% af iðgjaldsstofni á hverjum tíma.

4.3 Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

	2022	2021
Aðkeypt þjónusta vegna örorkumats	7.938	8.722

4.4 Útgreiðsla séreignarsparnaðar

Útgreiðsla séreignarsparnaðar á grundvelli bráðabirgðaákvæðis laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nam 199,8 milljónum kr. fyrir árið 2022. Samkvæmt bráðabirgðaákvæðinu var réttihafa séreignarsparnaðar heimilt á tímabilinu 1. apríl 2020 til 1. janúar 2022 að sækja um útgreiðslu séreignarsparnaðar, sem myndast hefur af viðbótariðgjaldi skv. II. kafla laganna, til vörsluaðila skv. 3.-5. mgr. 8. gr. og skal greiðslum háttað eftir því sem nánar er mælt fyrir í ákvæðinu. Samsvarandi fjárhæð vegna ársins 2021 nam 1.080,2 milljónum kr.

Heimilt er á því tímabili sem tilgreint er í 1. mgr. að hefja útborgun innstæðu séreignarsparnaðar réttihafa, ásamt vöxtum, að fjárhæð sem 1. apríl 2020 nam samanlagt allt að 12 milljónum kr. óháð því hvort sú heildarfjárhæð séreignarsparnaðar er í vörslu hjá fleiri en einum vörsluaðila. Skal sú fjárhæð greiðast út með jöfnum mánaðarlegum greiðslum, að frádreginni staðgreiðslu samkvæmt lögum um staðgreiðslu opinberra gjalda, á 15 mánaða tímabili frá því að beiðni um útgreiðslu er lögð fram hjá vörsluaðila. Útgreiðslutími styttest hlutfallslega ef um lægri fjárhæð en 12 milljónir kr. er að ræða.

4.5 Viðbótariðgjöldum ráðstafað inn á höfuðstól lána

Útgreiðsla séreignarsparnaðar á grundvelli bráðabirgðaákvæðis laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og sem ráðstafa á inn á lán nemur 1.188,1 milljónum kr. fyrir árið 2022. Þar af er 33,7 milljónir kr. ógreidd í lok ársins og er fjárhæðin skuldfærð í efnahagsreikningi. Samkvæmt bráðabirgðaákvæðinu er réttihafa séreignarsparnaðar heimilt að nýta viðbótariðgjald, vegna launagreiðslna á tímabilinu 1. júlí 2014 til 30. júní 2023, til greiðslu inn á höfuðstól lána sem tekin eru vegna öflunar íbúðarhúsnæðis til eigin nota. Samsvarandi fjárhæð vegna ársins 2021 nam 1.072,1 milljónum kr. Þar af voru 31,9 milljónir kr. ógreiddar í lok ársins.

Auk þessa hafa lög nr. 111/2016 um stuðning til kaupa á fyrstu íbúð tekið gildi frá og með 1. júlí 2017. Löggin gilda afturvirkir frá 1. júlí 2014 og til framtíðar. Löggin heimila réttihafa séreignarsparnaðar að nýta viðbótariðgjald, sem greitt er á samfelldu tíu ára tímabili, eftir gildistöku laganna, að tilteknu hámarki á ári, með því að;

- verja uppsöfnuðu iðgjaldi til kaupa á fyrstu íbúð og/eða
- ráðstafa iðgjaldi inn á höfuðstól lána sem tryggt er með veði í fyrstu íbúð

Þá er réttihafa heimilt að nýta iðgjald sem afborgun inn á óverðtryggt lán, sem tryggt er með veði í fyrstu íbúð, og sem greiðslu inn á höfuðstól þess eftir því sem nánar er kveðið á um í lögnum.

Heimild einstaklings takmarkast við allt að 4% framlag réttihafa og allt að 2% framlag launagreiðanda að hámarki samanlagt 500 þús. kr. á almanaksári skv. báðum úrræðum. Hjá hjónum og einstaklingum, sem uppfylla skilyrði til samsköttunar skv. 3. mgr. 62. gr. laga nr. 90/2003, takmarkast heimildin við sömu forsendur en að hámarki samanlagt 750 þús. kr. á almanaksári skv. lögum um úrræði vegna öflunar íbúðarhúsnæðis til eigin nota. Hins vegar samkvæmt lögum um stuðning til kaupa á fyrstu íbúð þá eiga fjárhæðatakmarkanir, hjá hjónum eða einstaklingum sem uppfylla skilyrði til samsköttunar, ekki við. Greiðsla inn á lán getur þó aldrei numið hærri fjárhæð en sem nemur inneign réttihafa vegna greiddra iðgjalda á hverjum tíma. Jafnframt má framlag réttihafa ekki vera lægra en framlag launagreiðanda.

5. Hreinar fjárfestingatekjur

5.1 Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum greinast þannig:

	2022	2021
Gangvirðisbreyting af eignarhlutum í félögum og sjóðum	(30.082.382)	36.620.686
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	5.863.171	(705.531)
Arður af hlutabréfum	2.957.127	1.015.230
Endurgreidd umsýsluþóknun sjóða	216.735	176.289
	<u>(21.045.349)</u>	<u>37.106.674</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2022
Gangvirðisbreyting af eignarhlutum í félögum og sjóðum	(19.439.474)	(1.466.701)	(22.528)	(389.604)	(8.764.075)	(30.082.382)
Gengismunur v. erlendra gjaldmiðla	3.735.234	277.420	811	64.682	1.785.024	5.863.171
Arður af hlutabréfum	1.913.152	140.837	0	29.500	873.638	2.957.127
Endurgreidd umsýsluþóknun sjóða	145.761	11.508	1.687	2.379	55.400	216.735
	<u>(13.645.327)</u>	<u>(1.036.936)</u>	<u>(20.030)</u>	<u>(293.043)</u>	<u>(6.050.013)</u>	<u>(21.045.349)</u>

5.2 Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum, sundurliðaðar niður á 20 stærstu fjárfestingar, greinast þannig:

Gangvirðisbreytingu af eignarhlutum í félögum og sjóðum skipt niður á 20 stærstu fjárfestingar í stærðarröð. Miðað er við meðalstöðu eigna í upphafi og lok ársins 2022.

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2022
SSgA World IDX EQ-I -EUR.....	(1.052.098)	(189.082)	0	(20.400)	(1.132.346)	(2.393.926)
Vanguard						
- Global Stock Index Fund USD.....	(1.866.400)	(93.612)	0	(36.527)	(670.588)	(2.667.127)
SSgA World IDX EQ-I -USD.....	(1.707.279)	(68.978)	0	(14.562)	(388.628)	(2.179.447)
Marel hf.- IS markaður.....	(2.975.226)	(212.000)	0	(58.381)	(1.340.634)	(4.586.241)
Wellington Global Research Equity.....	(1.235.298)	(85.752)	0	(22.552)	(549.525)	(1.893.127)
Katla Fund - Global Equity - Class A.....	(979.057)	(45.666)	0	(5.507)	(357.788)	(1.388.018)
Arion banki hf.....	(1.292.140)	(89.134)	0	(25.250)	(551.677)	(1.958.201)
Capital Group						
- New Perspective Fund A7 USD.....	(1.410.166)	(101.422)	0	(25.059)	(671.977)	(2.208.624)
Stefnir - Innland hlutabréf hs.....	(516.730)	(40.621)	0	(11.487)	(124.653)	(693.491)
Seilern World Growth - USD.....	(880.360)	(62.866)	0	(15.450)	(423.564)	(1.382.240)
Pimco Euro Inc. BD-INS. Acc.....	(275.549)	(22.639)	0	(3.247)	(170.715)	(472.150)
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.....	(342.078)	(24.366)	0	(7.813)	(132.282)	(506.539)
Reitir fasteignafélag hf.....	115.367	8.448	0	1.611	51.007	176.433
Stefnir - ÍS 5.....	(437.300)	(52.874)	0	(24.803)	(179.466)	(694.443)
Pimco GIS Income Fund (USD).....	(120.813)	(9.971)	0	(1.425)	(75.085)	(207.294)
Jarðvarmi slhf.....	14.325	573	0	6	5.865	20.769
Fidelity - Institutional Emerging Markets Eq.Fund.....	(735.251)	(52.203)	0	(8.666)	(331.988)	(1.128.108)
JPMorgan Liquidity Funds						
- USD Standard MM VNAV.....	38.016	931	126	1.053	26.198	66.324
JPM Liq.Fund						
- EUR Stand.Mon.Mark VNAV Acc.....	(21.530)	(924)	0	(36)	(11.722)	(34.212)
Vátryggingafélag Íslands hf.....	(287.508)	(26.577)	0	(7.743)	(137.707)	(459.535)
Önnur félög og sjóðir.....	(3.472.399)	(297.966)	(22.654)	(103.366)	(1.596.800)	(5.493.185)
	<u>(19.439.474)</u>	<u>(1.466.701)</u>	<u>(22.528)</u>	<u>(389.604)</u>	<u>(8.764.075)</u>	<u>(30.082.382)</u>

5.2 Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum, sundurliðað niður á 20 stærstu fjárfestingar, greinast þannig, frh.:

Gangvirðisbreytingu af eignarhlutum í félögum og sjóðum skipt niður á 20 stærstu fjárfestingar í stærðarröð. Miðað er við meðalstöðu eigna í upphafi og lok samanburðarársins 2021.

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2021
SSgA World IDX EQ-I -EUR.....	2.086.833	368.156	0	35.206	2.281.897	4.772.092
SSgA World IDX EQ-I -USD.....	1.803.418	68.982	0	5.639	394.990	2.273.029
Vanguard						
- Global Stock Index Fund USD.....	1.566.009	55.708	0	29.989	363.134	2.014.840
Marel hf.- IS markaður.....	670.631	43.284	0	7.317	309.986	1.031.218
Capital Group New Perspective Fund - LUX (USD).....	1.049.626	69.159	0	13.970	473.627	1.606.382
Capital Group New Perspective Fund - A7 - LUX (USD).....	2.767.515	173.982	0	28.259	1.180.644	4.150.400
Capital Group New Perspective Fund - LUX (USD).....	(1.717.889)	(104.823)	0	(14.289)	(707.017)	(2.544.018)
Katla Fund Global Value.....	1.699.871	75.758	0	9.136	593.551	2.378.316
Wellington Global Research Equity.....	882.825	57.673	0	11.817	374.436	1.326.751
Arion banki hf.....	3.171.009	218.472	0	48.572	1.376.917	4.814.970
JP Morgan - EUR Liquidity Fund.....	(25.393)	(1.701)	0	(46)	(13.384)	(40.524)
Stefnir - Innlend hlutabréf hs.....	1.609.256	83.383	0	25.439	406.252	2.124.330
Seilern World Growth - USD.....	628.954	41.005	0	9.547	270.285	949.791
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.....	888.549	50.639	0	10.015	320.468	1.269.671
Fidelity Funds - Institutional						
Emerging Markets Ec.....	36.519	985	0	(173)	16.305	53.636
Pimco Euro Inc. BD-INS. Acc.....	660	27	0	82	1.679	2.448
Reitir fasteignafélag hf.....	358.948	27.247	0	4.481	167.924	558.600
Stefnir - ÍS 5 hs.....	991.798	101.959	0	31.532	460.766	1.586.055
Vátryggingafélag Íslands hf.....	596.427	49.270	0	12.109	284.936	942.742
Jarðvarmi slhf.....	194.767	7.785	0	80	79.748	282.380
Önnur félög og sjóðir.....	5.625.127	418.785	27.022	80.080	2.522.945	8.673.959
	23.835.834	1.736.576	27.022	334.792	10.686.462	36.620.686

5.3 Hreinar tekjur af skuldabréfum greinast þannig:

	2022	2021
Vextir, verðbætur og gangvirðisbreyting af skuldabréfum	396.260	15.500.961
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	721.277	(11.707)
Breyting á niðurfærslu skuldabréfa	(30.296)	(31.965)
	1.087.241	15.457.289

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2022
Vextir, verðbætur og gangvirðis- breyting af skuldabréfum	(1.775.810)	(335.255)	372.219	(31.486)	2.166.592	396.260
Gengismunur vegna erlendra mynta	407.685	32.356	13.719	2.547	264.970	721.277
Breyting á niðurfærslu skuldabréfa	(6.673)	(2.543)	(10.274)	(75)	(10.731)	(30.296)
	(1.374.798)	(305.442)	375.664	(29.014)	2.420.831	1.087.241

5.4 Hreinar tekjur af skuldabréfum flokkaðar eftir matsaðferðum greinast þannig:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2022
Skuldabréf með ríkisábyrgð	(2.417.648)	(544.760)	(436.441)	(30.102)	1.512.685	(1.916.266)
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga ...	(391.580)	(104.456)	(167.467)	(3.071)	(403.360)	(1.069.934)
Skuldabréf með ábyrgð fjármálafyrirtækja	185.292	74.282	341.379	33	103.884	704.870
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	673.092	176.892	394.200	6.249	825.515	2.075.948
Önnur verðbréf	576.046	92.600	243.993	(2.123)	382.107	1.292.623
	(1.374.798)	(305.442)	375.664	(29.014)	2.420.831	1.087.241

	Gangvirði	Kostnaðar-virði	Samtals 2022	Gangvirði	Kostnaðar-virði	Samtals 2021
Skuldabréf með ríkisábyrgð	(3.919.385)	2.003.119	(1.916.266)	2.777.849	1.297.041	4.074.890
Skuldabréf sveitarfélaga	(1.069.934)	0	(1.069.934)	1.510.637	0	1.510.637
Skuldabréf með ábyrgð fjármálafyrirtækja	704.870	0	704.870	2.710.956	0	2.710.956
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	0	2.075.948	2.075.948	0	1.310.657	1.310.657
Önnur verðbréf	1.274.973	17.650	1.292.623	5.837.134	13.015	5.850.149
	(3.009.476)	4.096.717	1.087.241	12.836.576	2.620.713	15.457.289

Öll skuldabréf sjóðsins eru metin á markaðsvirði að undanskyldum íbúðarbréfum tryggingadeildar sjóðsins sem eru metin að stórum hluta á kostnaðarverði. Fasteignaveðtryggð skuldabréf eru metin með áföllnum vöxtum og verðbótum hjá öllum deildum sjóðsins.

Breyting á niðurfærslu skuldabréfa greinist þannig:

	2022	2021
Niðurfærsla í upphafi árs	160.448	135.747
Endanlega afskrifað á tímabilinu	0	(7.263)
Breyting á niðurfærslu á árinu	30.296	31.964
Niðurfærsla í lok árs	190.744	160.448

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2022
Niðurfærsla í upphafi árs	53.415	13.255	28.917	539	64.322	160.448
Breyting á niðurfærslu á árinu	6.674	2.543	10.274	74	10.731	30.296
Niðurfærsla í lok árs	60.089	15.798	39.191	613	75.053	190.744

5.5 Fjárfestingargjöld greinast þannig:

	Bein fjárf.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld	Fjárf.gjöld Samtals	Meðalstaða eigna í sjóðum	Hlutfall fjárf.gjalda af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2022					
Innlendir verðbréfasjóðir		27.768	27.768	3.583.843	0,8%
Innlendir sérhæfðir sjóðir fyrir almenning		109.152	109.152	6.593.027	1,7%
Aðrir innlendir sérhæfðir sjóðir		298.251	298.251	16.210.419	1,8%
Erlendir verðbréfasjóðir		366.172	366.172	79.932.150	0,5%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu		158.323	158.323	6.072.375	2,6%
Kaup- og sölubóknanir vegna verðbréfaviðskipta	22.563		22.563		
Vörslubókun	61.556		61.556		
Umsýslubókun (40%)	268.835		268.835		
	352.954	959.666	1.312.620	112.391.814	0,9%

	Bein fjárf.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld	Fjárf.gjöld Samtals	Meðalstaða eigna í sjóðum	Hlutfall fjárf.gjalda af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2021					
Innlendir verðbréfasjóðir		26.057	26.057	3.619.592	0,7%
Innlendir sérhæfðir sjóðir fyrir almenning		70.218	70.218	6.739.479	1,0%
Aðrir innlendir sérhæfðir sjóðir		312.641	312.641	12.831.322	2,4%
Erlendir verðbréfasjóðir		411.043	411.043	85.346.509	0,5%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu		32.553	32.553	1.669.588	1,9%
Kaup- og sölubóknanir vegna verðbréfaviðskipta	21.766		21.766		
Vörslubókun	59.382		59.382		
Umsýslubókun (40%)	275.536		275.536		
	356.684	852.512	1.209.196	110.206.490	0,8%

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2022
Bein fjárfestingargjöld 2022						
Kaup- og sölubóknanir vegna verðbréfaviðskipta	9.378	2.585	3.581	640	6.380	22.564
Vörslubókun	29.219	4.783	6.743	422	20.389	61.556
Umsýslubókun (40%)	128.717	20.618	31.470	1.803	86.226	268.834
	167.314	27.986	41.794	2.865	112.995	352.954

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2022
Áætluð og reiknuð fjárfestingargjöld 2022						
Innlendir verðbréfasjóðir	23.303	2.315	2.035	72	43	27.768
Innlendir sérhæfðir sjóðir f. almenning	80.962	5.700	445	1.641	20.404	109.152
Aðrir innlendir sérhæfðir sjóðir	173.109	18.923	7.751	2.341	96.127	298.251
Erlendir verðbréfasjóðir	232.751	16.868	16	3.328	113.209	366.172
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	88.261	9.404	0	968	59.690	158.323
	598.386	53.210	10.247	8.350	289.473	959.666
Fjárfestingargjöld samtals	765.700	81.196	52.041	11.215	402.468	1.312.620

5.5 Fjárfestingargjöld greinast þannig, frh.:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2022
Meðalstaða eigna í sjóðum 2022						
Innlendir verðbréfasjóðir	3.004.424	297.363	264.285	11.107	6.664	3.583.843
Innlendir sérhæfðir sjóðir						
f. almenning	4.583.434	355.070	156.536	98.930	1.399.057	6.593.027
Aðrir innlendir sérhæfðir sjóðir	9.042.039	1.051.185	837.912	143.075	5.136.208	16.210.419
Erlendir verðbréfasjóðir	48.712.782	3.981.065	8.089	801.953	26.428.261	79.932.150
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	3.374.371	396.029	0	33.304	2.268.671	6.072.375
Meðalstaða eigna í sjóðnum:	68.717.050	6.080.712	1.266.822	1.088.369	35.238.861	112.391.814
Hlutfall áætlaðra fjárfestingargjalda af meðalstöðu eigna í sjóðum 2022						
Innlendir verðbréfasjóðir	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%
Innlendir sérhæfðir sjóðir						
f. almenning	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%
Aðrir innlendir sérhæfðir sjóðir	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,8%
Erlendir verðbréfasjóðir	6,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,6%
	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%	0,8%	0,9%

5.6 Áætlaður kostnaður vegna sjóða sem fjárfest hefur verið í

Við mat á áætluðum kostnaði sjóða sem fjárfest hefur verið í á árinu 2022 er tekið tillit til umsýslukostnaðar hjá annars vegar verðbréfa- og sérhæfðum sjóðum fyrir almenning og hins vegar hjá öðrum sérhæfðum sjóðum. Áætlaður kostnaður sjóðanna er viðvarandi gjöld þeirra að teknu tilliti til afsláttar. Viðvarandi gjöld sjóðanna eru innifalin í hreinum tekjum (gjöldum) af eignarhlutum í félögum og sjóðum meðal hreinna fjárfestingartekna og afslátturinn sem lífeyrissjóðurinn fær er tekjufæður undir sama lið. Einnig er ávöxtun sem fyrr birt að frádregnum þessum kostnaði. Við mat á hlutdeild lífeyrissjóðsins í kostnaði er miðað við meðalstöðu ársins í viðkomandi sjóði. Meðalstaðan er reiknuð miðað við eign lífeyrissjóðsins í lok hvers ársfjórðungs.

5.7 Þóknun til rekstraraðila skv. rekstrarsamningi greinist þannig:

Þóknun til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins er í samræmi við rekstrarsamning þar um. Laun starfsmanna rekstraraðila sem sinna daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins eru innifalin í umsýsluþóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi. Gjald vegna starfa áhættustjóra, auk þóknunar vegna milligöngu um erlenda sjóði er þar undanskilið.

Þóknun til rekstraraðila 2022	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld		Rekstrar-kostnaður	Samtals 2022	Hlutfall af meðaleign
		Fjárfestingar-gjöld			
Umsýsluþóknun	0	268.835	403.253	672.088	0,17%
Vörsluþóknun	0	61.556	0	61.556	0,02%
Þóknun vegna milligöngu um erlenda sjóði	23.988	0	0	23.988	0,01%
Áhættustjóri	0	0	5.756	5.756	0,00%
	23.988	330.391	409.009	763.388	0,20%
Þóknun til rekstraraðila 2021	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld		Rekstrar-kostnaður	Samtals 2021	Hlutfall af meðaleign
		Fjárfestingar-gjöld			
Umsýsluþóknun	0	275.536	413.303	688.839	0,19%
Vörsluþóknun	0	59.382	0	59.382	0,02%
Þóknun vegna milligöngu um erlenda sjóði	9.855	0	0	9.855	0,00%
Áhættustjóri	0	0	5.343	5.343	0,00%
	9.855	334.918	418.646	763.419	0,21%

6. Rekstrarkostnaður

6.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:

	2022	2021
Umsýslubóknun (60%)	403.252	413.303
Laun og launatengd gjöld	83.323	70.809
Áhættustjóri	5.756	5.342
Innri endurskoðun	3.156	2.928
Endurskoðun	9.145	8.404
Aðkeypt þjónusta	13.703	6.279
Eftirlitsgjöld	18.583	18.625
Annar rekstrarkostnaður	14.356	13.220
	551.274	538.910

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2022
Umsýslubóknun (60%)	193.076	30.926	47.206	2.705	129.339	403.252
Laun og launatengd gjöld	40.066	6.420	9.734	561	26.542	83.323
Áhættustjóri	2.850	425	623	39	1.819	5.756
Innri endurskoðun	1.491	239	378	21	1.027	3.156
Endurskoðun	4.407	699	1.055	61	2.923	9.145
Aðkeypt þjónusta	2.605	459	615	37	9.987	13.703
Eftirlitsgjöld	9.043	1.414	2.101	124	5.901	18.583
Annar rekstrarkostnaður	7.018	1.088	1.611	96	4.543	14.356
	260.556	41.670	63.323	3.644	182.081	551.274

6.2 Laun stjórnar, endurskoðunarnefndar og framkvæmdastjóra greinast þannig:

	2022	2021
Ásdís Eva Hannesdóttir, formaður stjórnar	7.450	5.583
Magnús Pálmi Skúlason, varaformaður stjórnar	5.587	3.618
Anna Sigríður Halldórsdóttir, stjórnarmaður og í endurskoðunarnefnd	4.674	3.670
Björn Ingi Victorsson, stjórnarmaður	3.619	2.701
Elías Jónatansson, stjórnarmaður	3.619	2.715
Elín Þórðardóttir, stjórnarmaður og formaður endurskoðunarnefndar	5.517	4.549
Jón Guðni Kristjánsson, stjórnarmaður og í endurskoðunarnefnd	4.674	3.564
Ingi Rafn Sigurðsson, varamaður í stjórn	62	159
Haraldur Pálsson, varamaður í stjórn	188	0
Lilja Bjarnadóttir, varamaður í stjórn	188	0
Sigurður H. Ingimarsson, varamaður í stjórn	347	298
Helga Jóhanna Oddsdóttir, fv. varamaður í stjórn	0	218
Hrafn Árnason, fv. varamaður í stjórn	0	139
Arnaldur Loftsson, framkvæmdastjóri	33.695	32.309
	69.620	59.523

Auk ofangreindra launa fékk framkvæmdastjóri greiddar kr. 1.295 þúsundir kr. (1.207 þúsundir kr. vegna ársins 2021) fyrir setu í stjórn Landssamtaka lífeyrissjóða. Þessi laun voru ekki greidd af lífeyrissjóðnum sjálfum. Einstaklingar í stjórn og endurskoðunarnefnd hafa ekki verið tilnefndir til setu í nefndum eða stjórnnum af hálfu lífeyrissjóðsins að því undanskyldu að Ásdís Eva Hannesdóttir situr í uppstillingarnefnd Landssamtaka lífeyrissjóða sem hefur það hlutverk að gera tillögu til aðalfundar að skipan stjórnar. Ekki er greitt fyrir setu í nefndinni.

Skýringar

	2022	2021
6.3 Þóknar til endurskoðenda greinast þannig:		
Endurskoðun ársreiknings	5.572	5.038
Könnun árshlutareikninga	3.224	3.366
	<u>8.796</u>	<u>8.404</u>
6.4 Þóknar til endurskoðenda vegna innri endurskoðunar (Deloitte ehf.):		
Innri endurskoðun sjóðsins	3.156	2.928
	<u>3.156</u>	<u>2.928</u>
6.5 Þóknar til tryggingastærðfræðings greinast þannig:		
Útreikningar á tryggingafræðilegri stöðu	2.009	1.761
Önnur þjónusta	5.055	1.328
	<u>7.064</u>	<u>3.089</u>

7. Fjárfestingar

7.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:

Skráð innlend hlutabréf	31.12.2022			31.12.2021		
	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð
Arion banki hf.	7.437.412	3,17%	3.986.403	9.466.358	2,78%	3.986.403
Festi hf.	2.052.783	3,61%	1.482.105	2.589.740	3,54%	1.500.298
Hagar hf.	1.007.442	1,22%	616.421	1.829.181	2,35%	1.209.990
Iceland Seafood International hf.	792.943	4,83%	1.034.844	1.934.581	4,82%	1.029.338
Íslandsbanki hf.	2.852.230	1,19%	2.554.114	800.500	0,32%	501.105
Kaldalón hf.	548.100	3,04%	609.000	0	0,00%	0
Kvika banki hf.	1.475.495	1,58%	2.009.435	1.604.114	1,22%	1.651.048
Marel hf.- IS markaður	6.447.336	1,71%	4.451.439	10.498.577	1,56%	3.915.625
Reginn hf.	1.950.595	3,90%	1.680.061	2.416.615	3,99%	1.718.146
Reitir fasteignafélag hf.	3.300.812	4,83%	2.257.805	3.299.877	4,99%	2.375.000
Síminn hf.	1.081.078	2,30%	584.045	2.040.634	2,26%	592.187
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.	3.416.015	8,46%	1.500.144	4.103.697	8,52%	1.541.496
Skel fjárfestingafélag hf.	2.603.640	8,57%	1.177.322	2.321.432	8,44%	1.142.640
Vátryggingafélag Íslands hf.	2.158.220	7,30%	1.284.501	2.890.788	7,48%	1.424.532
Össur hf.	58.101	0,02%	40.946	71.366	0,02%	40.946
	37.182.202		25.268.585	45.867.460		22.628.754
Óskráð innlend hlutabréf						
ACF III slhf.	243.984	5,33%	208.000	220.896	5,33%	208.000
ALDA Credit Fund II slhf.	154.680	8,18%	120.000	147.360	8,18%	120.000
ALDA Credit Fund slhf.	142.900	6,60%	102.280	136.900	6,60%	102.280
Bakkastakkur slhf. (PCC Bakki)	748.739	9,49%	504.758	220.434	9,49%	492.895
Blávarmi GP (Bláa lónið)	369	9,23%	369	369	9,23%	369
Blávarmi slhf. (Bláa lónið)	1.971.763	10,59%	1.698.234	1.971.763	10,59%	1.698.234
CP Invest slhf.	685.000	17,23%	685.000	0	0,00%	0
Crowberry II slhf.	44.630	5,07%	57.519	8.621	4,57%	8.866
Edda slhf.	303.244	8,60%	155.099	237.726	8,60%	149.938
Eignarh.fél Lsj. um verðbréfabing ehf. ...	0	0,00%	0	37	0,49%	37
Eyrir vöxtur slhf. - B bréf	119.300	9,20%	128.625	91.875	9,18%	91.875
Gamli BYR ehf.	7	0,00%	7	7	0,00%	7
Glitnir HoldCo ehf. A-hlutir	579	0,00%	527	564	0,00%	527
Horn II slhf.	0	0,00%	0	10.434	5,03%	69.978
Horn III slhf.	1.079.936	9,59%	976.432	872.246	9,59%	976.432
Horn IV slhf.	422.826	12,03%	427.183	0	0,00%	0
HSV eignarhaldsfélag slhf. (HS Veitur) ..	1.711.517	15,46%	1.020.989	1.711.517	15,46%	1.020.989
Hvatning slhf. (Bláa lónið)	918.199	7,81%	659.768	928.953	7,81%	659.768
Iðunn slhf.	540.999	11,33%	536.173	245.169	11,33%	245.169
Innviðir fjárfestingar slhf.	519.397	11,54%	634.540	464.159	11,54%	585.849
Innviðir fjárfestingar II slhf.	376.433	15,00%	376.433	0	0,00%	0
Jarðvarmi GP ehf. (HS Orka)	533	10,25%	533	533	10,25%	533
Jarðvarmi slhf. (HS Orka)	2.828.960	9,23%	1.850.865	2.808.191	9,23%	1.850.865
Kaupþing ehf.	50	0,00%	4.634	50	0,00%	4.634
Kjölfesta slhf.	167.650	7,29%	159.233	170.435	7,29%	159.233
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður slhf. ..	40.435	5,72%	20.315	34.907	5,72%	20.315
LBI ehf.	219	0,00%	184	188	0,00%	160
SÍA II GP hf.	285	7,50%	300	291	7,50%	300
SÍA II slhf.	52.965	7,50%	10.051	22.375	7,50%	10.051
SÍA III GP hf.	263	7,60%	304	268	7,60%	304
SÍA III slhf.	1.031.770	7,60%	625.344	807.086	7,60%	625.344
SÍA IV slhf.	990.169	10,42%	959.900	211.895	10,42%	231.700
Skinney-Pínganes hf.	5.850	0,05%	2.506	5.850	0,05%	2.506
TFII slhf.	796.839	19,00%	469.834	775.696	19,00%	469.834
Veðskuld slhf.	39.755	7,12%	282	34.957	7,12%	282
VEX I slhf. - A bréf	479.757	6,72%	513.056	174.601	4,50%	186.679
	16.420.002		12.909.277	12.316.353		9.993.953
Hlutabréf samtals	53.602.204		38.177.862	58.183.813		32.622.707

7.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig, frh.:

	31.12.2022			31.12.2021		
	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð
Innlend hlutdeildarskírteini						
Akta - HL1	763.943	15,15%	335.793	1.135.944	17,91%	400.600
Alpha hlutabréfasjóður	406.516	11,12%	342.400	502.482	11,76%	342.400
Alþjóða Fasteignasjóðurinn hs.	15.886	11,03%	27.857	18.162	11,03%	31.961
Int. Private Equity Fund II LP	0	0,00%	0	58.068	11,16%	575.329
Kvika - Iceland Fixed Income Fund hs. ...	662.015	9,79%	735.142	1.310.820	9,17%	937.000
Kvika - IHF hs.	0	0,00%	0	748.384	8,80%	410.681
Landsbréf - LEQ UCITS ETF. Hs	44.467	1,19%	50.039	0	0,00%	0
Landsbréf - Veðskuldab. sj. II hs	696.792	13,43%	629.328	495.295	17,16%	484.254
ST1 hs.	2.141.577	19,58%	1.661.222	1.967.845	19,58%	1.661.222
Stefnir - Innlend hlutabréf hs.	5.434.952	18,60%	2.707.945	6.193.449	17,13%	2.696.632
Stefnir - ÍS 5 hs.	2.732.394	19,44%	1.243.576	3.481.726	19,11%	1.230.025
Stefnir - Íslenski Athafnasj. I hs.	0	0,00%	0	24.992	10,39%	7.824
Stefnir - Ríkisverðbr.sj. langur hs	1.860.757	21,03%	617.335	1.954.354	19,71%	617.335
Stefnir - Ríkisverðb.sj. millilangur hs	1.588.628	13,37%	783.201	1.626.737	13,10%	783.201
Stefnir - Sparifjár sjóður hs.	1.285.337	6,46%	1.277.961	26.563	0,25%	26.373
Stefnir - Vaxtasjóður hs.	0	0,00%	0	15.722	0,34%	15.000
	<u>17.633.264</u>		<u>10.411.799</u>	<u>19.560.543</u>		<u>10.219.837</u>
Erlend hlutdeildarskírteini						
Ashmore E.M Frontier-EQ-Z2AU	1.258.863	10,89%	1.074.349	1.365.544	8,60%	1.074.349
Capital Group New Perspective Fund A7	4.543.664	0,25%	3.101.427	8.976.344	0,39%	4.941.887
Carlyle Partners VIII - EU,S.C.SP.	278.159	0,09%	306.496	0	0,00%	0
CVC C.P.Euro Direct Lending Fund III (EL) SCSp.	519.451	1,79%	471.518	0	0,00%	0
DNB Fund High Yield Inst. A (NOK)	770.467	0,71%	678.735	790.415	0,52%	678.735
DNB Fund High Yield Inst. B (EUR)	733.573	0,67%	739.871	727.044	0,48%	739.871
DNB Private Equity VII (IS) AS	1.044.110	8,23%	929.522	592.234	8,23%	605.608
DNB Private Equity VIII (IS) AS	607.879	12,60%	585.853	0	0,00%	0
Fidelity f.-Inst.Emerging Markets Eq \$.	1.549.923	5,28%	1.657.348	3.620.049	4,89%	2.411.220
Infrastructure Investment Fund - IIF	1.781.943	0,07%	1.877.762	0	0,00%	0
iShares Core MSCI World UCITS ETF USD (Acc.)	1.795.849	0,03%	1.294.538	2.030.801	0,03%	1.294.538
iShares MSCI World -ETF	871.825	0,24%	862.883	773.117	0,44%	499.771
JPMorgan Funds - Global Bond Opportunities Fund	2.110.780	0,34%	1.661.175	2.078.094	0,26%	1.661.175
JPMorgan-U.S. Dollar Lic Fund	2.301.122	0,36%	2.083.541	2.779.379	0,25%	2.751.584
JPMorgan-EUR Liq. Fund	0	0,00%	0	4.631.952	2,65%	4.921.673
JPMorgan-EUR St.Mon.Mark VNAV	5.063.884	1,89%	4.911.388	0	0,00%	0
Katla Fund - Global Equity - Class A	7.227.756	22,43%	3.356.975	8.684.151	22,50%	3.418.899
KKR Global Infrastructure Investors IV - USD SCSp	575.169	0,07%	598.374	0	0,00%	0
KKR North America Fund XIII SCSp.	383.591	0,05%	382.922	0	0,00%	0
Montanaro European Smaller Companies Fund	778.687	1,28%	521.446	1.968.903	2,13%	890.907
NB Private Debt Fund IV LUX (A) SCSP .	489.303	0,20%	451.933	451.970	0,32%	441.318
New Mountain Guardian III BDC, LLC ...	943.813	0,60%	851.793	716.819	0,60%	673.957
New Mountain Guardian IV BDC, LLC ...	465.217	4,35%	458.879	0	0,00%	0
Obligo Global - Infrastruktur II AS	1.446.195	16,30%	1.281.266	1.054.291	16,26%	1.076.110
Pimco Euro Inc. BD-INS. Acc.	3.726.069	1,82%	3.942.590	4.126.715	1,13%	3.942.590
Pimco GIS Income Fund (USD)	2.932.065	0,04%	2.421.763	2.909.409	0,03%	2.421.763
Pimco Gis Euro Credit Inc- Acc	0	0,00%	0	1.207.126	0,80%	1.227.890
Seilern World Growth - USD	3.463.233	1,54%	1.735.172	4.577.691	1,55%	1.735.172
SSgA World IDX EQ-I -EUR	17.798.099	2,66%	11.143.472	18.869.722	1,79%	9.947.286
SSgA World IDX EQ-I -USD	11.023.030	1,76%	7.789.432	12.218.313	1,31%	7.598.632
Vanguard-Global Stock Index Fund \$...	21.634.608	1,23%	20.900.531	15.012.429	0,79%	12.582.013
Wellington Global Property Portfolio ...	789.048	5,42%	806.699	1.016.234	5,03%	806.699
Wellington Global Research Equity	7.789.347	6,72%	4.896.031	8.871.686	8,70%	4.528.830
Wellington Gl. Quality - Growth Fund ..	1.847.003	0,20%	1.230.985	2.932.973	0,20%	1.542.294
West Street Global Growth Partners Europe SLP	713.702	0,07%	732.952	0	0,00%	0
	<u>109.257.427</u>		<u>85.739.621</u>	<u>112.983.405</u>		<u>74.414.771</u>
Samtals hlutdeildarskírteini	<u>126.890.691</u>		<u>96.151.420</u>	<u>132.543.948</u>		<u>84.634.608</u>
Eignarhlutir og sjóðir, samtals	<u>180.492.895</u>		<u>134.329.282</u>	<u>190.727.761</u>		<u>117.257.315</u>

7.2 Skuldabréf greinast þannig eftir matsaðferðum:

Skuldabréf haldið til gjalddaga og útlán greinast þannig:

	31.12.2022	31.12.2021
Skuldabréf með ríkisábyrgð	15.784.268	14.953.060
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	36.254.678	29.990.914
	<u>52.038.946</u>	<u>44.943.974</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 31.12.2022
Skuldabréf með ríkisábyrgð	0	0	0	0	15.784.268	15.784.268
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	11.420.870	3.002.809	7.449.054	116.543	14.265.402	36.254.678
	<u>11.420.870</u>	<u>3.002.809</u>	<u>7.449.054</u>	<u>116.543</u>	<u>30.049.670</u>	<u>52.038.946</u>

Skuldabréf á gangvirði greinast þannig:

	31.12.2022	31.12.2021
Skuldabréf með ríkisábyrgð	48.116.986	46.103.899
Skuldabréf og víxlar með ábyrgð fjármálafyrirtækja	36.815.888	37.439.715
Önnur skuldabréf	59.019.446	57.041.052
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	18.087.375	17.735.484
	<u>162.039.695</u>	<u>158.320.150</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 31.12.2022
Skuldabréf með ríkisábyrgð	24.772.804	5.795.237	7.365.688	344.301	9.838.956	48.116.986
Skuldabréf með ábyrgð fjármálafyrirtækja	10.025.968	4.733.478	16.894.742	76.325	5.085.375	36.815.888
Önnur skuldabréf	21.714.460	5.185.972	12.153.873	105.843	19.859.298	59.019.446
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga ...	6.391.782	1.645.218	4.392.128	138.030	5.520.217	18.087.375
	<u>62.905.014</u>	<u>17.359.905</u>	<u>40.806.431</u>	<u>664.499</u>	<u>40.303.846</u>	<u>162.039.695</u>

7.3 Fasteignaveðtryggð skuldabréf greinast þannig:

	31.12.2022	31.12.2021
Sjóðfélagar	36.445.422	30.151.363
Varúðarniðurfærsla	(190.744)	(160.449)
	<u>36.254.678</u>	<u>29.990.914</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 31.12.2022
Sjóðfélagar	11.480.958	3.018.607	7.488.246	117.156	14.340.455	36.445.422
Varúðarniðurfærsla	(60.088)	(15.798)	(39.191)	(613)	(75.054)	(190.744)
	<u>11.420.870</u>	<u>3.002.809</u>	<u>7.449.055</u>	<u>116.543</u>	<u>14.265.401</u>	<u>36.254.678</u>

7.4 Fjárfestingar greinast þannig eftir matsaðferðum:

Fjárfestingar 31.12.2022:	Gangvirði	Útlán	Haldið til gjalddaga	Samtals 31.12.2022	Gangvirði 31.12.2022
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	180.492.895	0	0	180.492.895	180.492.895
Skuldabréf	162.039.695	36.254.678	15.784.268	214.078.641	214.391.198
Bundnar bankainnstæður	12.546	0	0	12.546	12.546
	<u>342.545.136</u>	<u>36.254.678</u>	<u>15.784.268</u>	<u>394.584.082</u>	<u>394.896.639</u>

Fjárfestingar 31.12.2021:	Gangvirði	Útlán	Haldið til gjalddaga	Samtals 31.12.2021	Gangvirði 31.12.2021
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	190.727.761	0	0	190.727.761	190.727.761
Skuldabréf	158.320.150	29.990.914	14.953.060	203.264.124	208.549.484
Bundnar bankainnstæður	11.445	0	0	11.445	11.445
	<u>349.059.356</u>	<u>29.990.914</u>	<u>14.953.060</u>	<u>394.003.330</u>	<u>399.288.690</u>

Gangvirði skuldabréfa sem haldið er til gjalddaga í tryggingadeild, var 16.096,8 milljónir kr. í lok tímabilsins, samanborið við 15.784,3 milljónir kr. sé miðað við upphaflega kaupkröfu eða 312,6 milljónum kr. hærra. Í ársbyrjun var gangvirði skuldabréfa sem haldið er til gjalddaga í tryggingadeild 5.285,4 milljónum kr. hærra en ef miðað er við upphaflega kaupkröfu.

7.5 Þrepaskipting gangvirðis

Fjálsi lífeyrissjóðurinn notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði fjárfestinga eftir matsaðferð:

1. þrep: Skráð verð á virkum markaði á sambærilegum eignum eða skuldum.
2. þrep: Virðismatsaðferð beitt þar sem allar mikilvægar breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint. Hér flokkast skuldabréf sem metin eru út frá vaxtaferlum á markaði, hlutdeildarskírteini sem metin eru á innlausnarvirði og verðbréf sem metin eru út frá stopulum viðskiptum á milli ótengdra aðila.
3. þrep: Virðismatsaðferð beitt sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á markaðsupplýsingum. Hér flokkast hlutir og hlutdeildarskírteini í framtakssjóðum sem metnir eru út frá endurskoðuðum ársreikningum og kröfur sem metnar eru út frá væntum innheimtum.

Hálfárslega er flokkunin yfirfarin til að meta hvort eignir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa. Er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

Eignir sem færðar eru á gangvirði greinast þannig eftir þrepum:

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals 31.12.2022
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	39.894.342	112.200.914	28.397.639	180.492.895
Skuldabréf	138.659.466	11.739.481	11.640.748	162.039.695
Bundnar bankainnstæður	12.546	0	0	12.546
	<u>178.566.354</u>	<u>123.940.395</u>	<u>40.038.387</u>	<u>342.545.136</u>

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals 31.12.2021
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	48.671.378	124.458.078	17.598.305	190.727.761
Skuldabréf	135.948.907	13.223.610	9.147.633	158.320.150
Bundnar bankainnstæður	11.445	0	0	11.445
	<u>184.631.730</u>	<u>137.681.688</u>	<u>26.745.938</u>	<u>349.059.356</u>

Skýringar

7.5 Þrepaskipting gangvirðis, frh.:

Breytingar á eignum í 3. þrepi, færðar á gangvirði, greinast þannig:

	2022
Staða í ársbyrjun	26.745.938
Keypt á tímabilinu	12.758.373
Selt á tímabilinu, afborganir og arðgreiðslur	(2.712.212)
Flutt í/úr þrepi 3	296.013
Hrein gjaldmiðlabreyting	508.983
Hrein gangvirðisbreyting	2.441.292
Staða í lok tímabils	<u>40.038.387</u>

7.6 Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum greinast þannig:

	31.12.2022	31.12.2021
ISK	270.103.626	271.290.429
USD	80.704.004	76.963.604
EUR	41.196.957	42.832.512
NOK	770.467	790.415
SEK	958.986	1.238.759
DKK	58.101	71.366
GBP	775.055	798.200
ARS	16.886	18.045
	<u>394.584.082</u>	<u>394.003.330</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2022
ISK	110.231.763	23.563.967	49.544.779	1.467.255	85.295.862	270.103.626
USD	51.650.360	3.581.078	175.598	901.567	24.395.401	80.704.004
EUR	21.904.812	2.405.247	868	247.525	16.638.505	41.196.957
NOK	455.138	47.251	0	2.790	265.288	770.467
SEK	596.623	39.860	0	1.733	320.770	958.986
DKK	36.437	0	0	0	21.664	58.101
GBP	465.480	34.386	0	0	275.189	775.055
ARS	16.886	0	0	0	0	16.886
	<u>185.357.499</u>	<u>29.671.789</u>	<u>49.721.245</u>	<u>2.620.870</u>	<u>127.212.679</u>	<u>394.584.082</u>

8. Kröfur

8.1 Kröfur greinast þannig:

	31.12.2022	31.12.2021
Áætluð óinnheimt iðgjöld	1.491.456	1.224.268
Ógreiddur arður	0	16.497
Útlagður kostnaður og fyrirfram innheimtar tekjur	1.398	3.850
Afborganir skuldabréfa	101.902	66.247
Endurgreidd umsýsluþóknun	161.879	144.935
	<u>1.756.635</u>	<u>1.455.797</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2022
Áætluð óinnheimt iðgjöld	0	0	0	0	1.491.456	1.491.456
Útlagður kostnaður og fyrirfram innheimtar tekjur	421	88	0	23	866	1.398
Afborganir skuldabréfa	38.281	7.859	19.436	240	36.086	101.902
Endurgreidd umsýsluþóknun	112.257	8.586	1.148	1.956	37.932	161.879
	<u>150.959</u>	<u>16.533</u>	<u>20.584</u>	<u>2.219</u>	<u>1.566.340</u>	<u>1.756.635</u>

Skýringar

9. Viðskiptaskuldir

9.1 Viðskiptaskuldir greinast þannig:

	31.12.2022	31.12.2021
Ógreidd iðgjöld til ráðstöfunar inn á höfuðstól lána	33.702	31.923
Óbókuð iðgjöld	599.455	291.617
Ógreiddir reikningar	4.985	6.967
Ógreiddur staðgreiðsluskattur	283.615	194.621
Ógr. launatengd gjöld	993	1.007
Ógreitt áunnið orlof	6.881	5.879
Ógreiddur umsýslukostnaður	113.644	60.267
Ógreitt til starfsendurhæfingarsjóðs	42.584	26.493
Aðrar skammtímaskuldir	9.297	9.914
	<u>1.095.156</u>	<u>628.688</u>

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2022
Ógreidd iðgjöld til ráðstöfunar inn á höfuðstól lána.....	25.727	2.253	4.526	1.196	0	33.702
Ógreiddir reikningar.....	2.085	382	523	30	1.965	4.985
Ógr. launatengd gjöld.....	472	76	119	6	320	993
Ógreitt áunnið orlof.....	3.264	524	828	47	2.218	6.881
Ógreiddur umsýslukostnaður.....	53.399	8.540	13.907	767	37.031	113.644
Ógreitt til starfsendurhæfingarsjóðs.....	0	0	0	0	24.986	24.986
Aðrar skammtímaskuldir.....	3.915	635	964	59	2.706	8.279
Sameiginleg deild :						
Óbókuð greidd iðgjöld						599.455
Ógreitt til starfsendurhæfingarsjóðs.....						17.598
Ógreiddur staðgreiðsluskattur						283.615
Annað						1.018
	<u>88.862</u>	<u>12.410</u>	<u>20.867</u>	<u>2.105</u>	<u>69.226</u>	<u>1.095.156</u>

10. Séreign sjóðfélaga

10.1 Séreign sjóðfélaga greinist þannig

	31.12.2022	31.12.2021
Tegund séreignar		
Frjáls séreign laus frá 60 ára skv. vali sjóðfélaga	171.722.677	173.938.049
Bundin séreign laus frá 60-85 ára (hluti af lágmarkstryggingavernd frá 70 ára aldri)	94.015.520	97.163.598
Tilgreind séreign laus frá 62-67 ára	356.094	300.713
Erfðaséreign laus við fráfall sjóðfélaga	3.762.245	3.820.153
	269.856.536	275.222.513

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Samtals 31.12.2022
Frjáls séreign laus frá 60 ára skv. vali sjóðfélaga	117.782.768	20.186.111	31.830.956	1.921.065	171.722.677
Bundin séreign laus frá 60-85 ára (hluti af lágmarkstryggingavernd frá 70 ára aldri)	67.208.201	8.522.610	17.538.745	748.150	94.015.520
Tilgreind séreign laus frá 62-67 ára	169.484	101.290	69.156	16.060	356.094
Erfðaséreign laus við fráfall sjóðfélaga	2.131.155	1.001.330	610.603	18.852	3.762.245
	187.291.608	29.811.341	50.049.460	2.704.127	269.856.536

11. Önnur mál

11.1 Þátttaka í framtaks- og fasteignasjóðum

Lífeyrissjóðurinn hefur skuldbundið sig til þátttöku í framtaks- og fasteignasjóðum fyrir fjárhæð sem getur numið 34.403 milljónum kr. Sjóðurinn hefur þegar fjárfest fyrir um 40,0% af skuldbindingunum. Eftirstöðvarnar, um 20.658 milljónir kr., koma til greiðslu á næstu þremur til fimm árum í samræmi við fjárfestingarumfang sjóðanna. Á móti koma endurgreiðslur frá sjóðunum þegar fjárfestingar eru seldar aftur. Um er að ræða sjóði í innlendum og erlendum gjaldmiðli.

11.2 Áhrif málefna ÍL-sjóðs á eignir Frjálsa lífeyrissjóðsins

Íbúðalánasjóður hóf útgáfu á skuldabréfum með ríkisábyrgð (svokölluð HFF bréf) árið 2004 en þau voru nýtt til að fjármagna útlán sjóðsins. Bréfin eru verðtryggð með 3,75% vöxtum og skv. skilmálum bréfanna er ekki heimilt að greiða þau hraðar upp en samningsbundnir gjald dagar segja til um. Bréfin eru að mestu í eigu lífeyrissjóða og verðbréfasjóða, m.a. Frjálsa lífeyrissjóðsins.

Vegna slæmrar stöðu Íbúðalánasjóðs, sem nú heitir ÍL-sjóður, gaf fjármálaráðherra út yfirlýsingu þann 20. október sl. Þess efnis að hann teldi best að ná samkomulagi við eigendur bréfanna um uppgjör og slit sjóðsins. Fjármálaráðherra boðaði að ef ekki gengi að semja væri sá möguleiki til staðar að slíta sjóðnum með lagasetningu og ráðstafa eignum hans til skuldauppgjörs. Sama dag var markaðsvirði HFF bréfa í eigu Frjálsa lífeyrissjóðsins um 44,9 milljarðar kr. eða um 11,5% af heildareignum sjóðsins á markaðsvirði. Í kjölfar yfirlýsingar ráðherra lækkaði verðmæti skuldabréfanna sem hér segir:

- HFF bréf með lokagjald daga 2024: -1,4%
- HFF bréf með lokagjald daga 2034: - 8,6%
- HFF bréf með lokagjald daga 2044: -15,8%

Lækkun á verðmæti skuldabréfanna leiddi til þess að markaðsvirði eigna fjárfestingarleiða sjóðsins lækkaði sem hér segir:

- Frjálsi áhætta: -1,1%
- Frjálsi 1: -1,2%
- Frjálsi 2: -1,5%
- Frjálsi 3: -0,9%
- Tryggingadeild: -2,6%

Tap eigenda HFF bréfanna felst í því að eftir yfirlýsingu ráðherra eru þau verðlögð miðað við svokallað kröfuvirði en það samsvarar því að núvirða framtíðar greiðsluflæði þeirra á 3,75% ávöxtunarkröfu. Ávöxtunarkrafa sambærilega ríkisskuldabréfa er aftur á móti á bilinu 1,6% - 2,1% og felst því tjón skuldabréfaeigenda í tapaðri framtíðarávöxtun upp á mismuninn á þessu tvennu

11.2 Áhrif málefna ÍL-sjóðs á eignir Frjálsa lífeyrissjóðsins, frh.

Lífeyrissjóðir hafa haft samstarf við að gæta hagsmuna sjóðfélaga í málinu. Í lögfræðialiti frá Logos kemur fram að fyrirhuguð lagasetning fjármálaráðherra um gjaldþrot eða sambærileg skuldaskil ÍL-sjóðs fari í bága við stjórnarskrá og mannréttindasáttmála Evrópu. Slíkt inngrip fæli í sér eignarnám eða annars konar skerðingu eignarréttinda sem færi í bága við stjórnarskrá og skapaði íslenska ríkinu bótaskyldu gagnvart skuldabréfaeigendum. Ennfremur kemur fram í álitinu að ákveði fjármálaráðherra að slíta sjóðnum með þeim afleiðingum að kröfur á hendur þrotabúinu falli í gjalddaga muni íslenska ríkið ótvírætt bera ábyrgð á núverandi og framtíðarskuldbindingum samkvæmt skilmálum skuldabréfanna ásamt dráttarvöxtum. Róbert R. Spanó, fyrrverandi forseti Mannréttindadómstóls Evrópu, prófessor við lagadeild Háskóla Íslands og gestaprófessor við lagadeild Oxford háskóla í Bretlandi hefur staðfest niðurstöður Logos.

Stjórnvöld hafa óskað eftir samningaviðræðum við lífeyrissjóðina um uppgjör skuldbindinga ÍL sjóðs. Lífeyrissjóðirnir hafa átt samskipti við fulltrúa stjórnvalda en telja ekki grundvöll fyrir slíkum viðræðum í ljósi þess að stjórnvöld hafa ekki komið til móts við kröfur lífeyrissjóðanna. Þær kröfur snúast um fullar efnidir af hálfu íslenska ríkisins í umleitunum þess um mögulegt uppgjör sem taki m.a. mið af samningsbundnum vaxtagreiðslum HFF bréfanna í framtíðinni.

11.3 Tryggingafræðileg úttekt

Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nam lífeyrisskuldbinding tryggingadeildar Frjálsa lífeyrissjóðsins 292.709,9 milljónum kr. í árslok 2022 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign deildarinnar í árslok 2022 var 279.730,7 milljónir kr. eða 12.979,2 milljónum kr. lægri eða sem nemur 4,4%. Breyting á tryggingafræðilegri stöðu greinist þannig:

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu tryggingadeildar

Eignir	31.12.2022	31.12.2021
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	279.730.728	237.653.173
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	237.653.172	202.773.981
Hækkun endurmetinnar eignar á tímabilinu	42.077.556	34.879.192
Skuldbindingar	31.12.2022	31.12.2021
Skuldbindingar í árslok	292.709.931	261.778.100
Skuldbindingar í ársbyrjun	261.778.100	199.816.532
Hækkun skuldbindinga á tímabilinu	30.931.831	61.961.568
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á tímabilinu	<u>11.145.725</u>	<u>(27.082.376)</u>

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum tryggingadeildar

	2022	2021
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	117.772.637	89.820.344
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	15.942.884	7.931.337
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	8.798.420	7.528.132
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(1.603.162)	(1.254.273)
Hækkun/lækkun vegna nýrra forsendna um lífs- og örorkulíkur	0	14.507.519
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga	158.370	(760.422)
	<u>141.069.149</u>	<u>117.772.637</u>

12. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

12.1 Áhættustýring

Áhætta í starfsemi lífeyrissjóðsins er skilgreind, sem hætta á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði og fellur undir einn eða fleiri af þeim áhættuþáttum sem lífeyrissjóður skilgreinir. Áhætta nær til atvika sem lúta að eignum, skuldbindingum og daglegum rekstri sjóðsins. Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins er meðal annars að móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða hefur stjórn sjóðsins sett fram stefnu um áhættu í starfsemi lífeyrissjóðsins sem hún er reiðubúin að taka í samræmi við markmið og framtíðarsýn sjóðsins. Sjóðurinn hefur jafnframt sett sér áhættustýringarstefnu þar sem fram kemur hvornig lífeyrissjóðurinn ætlar sér að stýra áhættuþáttum í daglegum rekstri sjóðsins.

Hér verður greint frá helstu áhættuþáttum sem felast í starfsemi sjóðsins.

12.2 Lífeyrstryggingaáhætta

Lífeyrstryggingaáhætta er hætta á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu. Árlega skal stjórn sjóðsins láta fara fram athugun á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins í samræmi við 39. gr. laga nr. 129/1997. Tryggingafræðileg athugun felur í sér samanburð á hreinni eign til greiðslu lífeyris ásamt núvirði framtíðariðgjalda og núvirði væntanlegs lífeyris vegna þegar greiddra iðgjalda og framtíðariðgjalda. Leiði tryggingafræðileg athugun í ljós að meiri en 10% munur er á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga er sjóðnum skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins. Hið sama gildir ef munur helst meiri en 5% samfellt í fimm ár. Áhættan er mæld með álagsprófi þar sem metin eru áhrif ýmissa sviðsmynda á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins. Sjóðurinn stýrir lífeyrstryggingaráhættu með fjárfestingar- og áhættustýringarstefnu sem settar eru með það að markmiði að sjóðurinn geti staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á helstu áhættuþáttum sem geta haft áhrif á getu sjóðsins til að standa við skuldbindingar sínar með skýrslugjöf.

Álagspróf - Prósentustigsbreyting á tryggingafræðilegri stöðu	31.12.2022	31.12.2021
Núvirðisvextir í tryggingafræðilegri úttekt lækkaðir um 0,5%	-10,07%	-9,25%
Líftöflur hliðrast um 2 ár	-5,71%	-5,54%
Örorkulíkur auknar um 10%	-1,14%	-1,11%
VNV hækkun ársins aukin um 0,5%	-0,13%	-0,13%
GVT lækkar um 10%	-1,45%	-1,51%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf lækka um 10%	-0,42%	-0,38%
Innlend/erlend markaðsskuldabréf lækka um 10%	-2,17%	-2,19%
Erlend hlutabréf lækka um 10%	-0,99%	-1,10%
Innlend hlutabréf lækka um 10%	-0,67%	-0,76%

12.3 Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði

Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði er hætta á að eignir mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma, sem má til að mynda rekja til óhagstæðra markaðsbreytinga sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Slíkt misvægi getur myndast þar sem lífeyrisskuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar en eignir einungis að hluta. Verðbólguáhætta sjóðsins er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar verðbólgu á heildareignir sjóðsins. Sjóðurinn stýrir verðbólguáhættu með því að breyta vægi verðtryggðra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um verðtryggingarhlutfall skuldabréfasafns sjóðsins. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á verðbólguáhættu með skýrslugjöf.

Álagspróf - Breyting á markaðsvirði eigna

31.12.2022	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga-deild
10% hækkun vísitölu neysluverðs.....	3,01%	5,58%	7,59%	2,34%	4,13%
31.12.2021	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga-deild
10% hækkun vísitölu neysluverðs.....	3,07%	5,64%	8,27%	2,03%	4,52%

12.4 Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu sem stafa beint eða óbeint af sveiflum á virði eigna. Fjárhagsleg áhætta er sundurgreind í vaxta- og endurfjármögnunaráhættu, hlutabréfaáhættu, uppgreiðsluáhættu og gjaldmiðlaáhættu.

a) Vaxta og endurfjármögnunaráhætta

Vaxta- og endurfjármögnunaráhætta er hættan á að breytingar á vöxtum og/eða lögum vaxtaferilsins leiði til lækkunar á virði skuldabréfa og að ekki verði hægt að fjárfesta í skuldabréfum á jafn hárrí ávöxtunarkröfu í framhaldinu. Áhættan er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar hækkunar ávöxtunarkröfu á heildareignir sjóðsins. Sjóðurinn stýrir vaxtaáhættu með því að breyta meðallíftíma skuldabréfasafns sjóðsins en meðallíftími er mælikvarði á næmni skuldabréfa fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu og með því að breyta vægi skuldabréfasafnsins af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um meðallíftíma skuldabréfasafns og takmarkanir á vægi eignaflokka, þar með talið skuldabréfa. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á vaxtaáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Álagspróf - Breyting á markaðsvirði eigna

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga-deild
31.12.2022					
100 pt. hækkun verðtryggðra vaxta.....	-2,60%	-4,24%	-4,57%	-1,61%	-3,76%
200 pt. hækkun óverðtryggðra vaxta.....	-0,61%	-0,92%	-1,48%	-0,37%	-0,91%
31.12.2021					
100 pt. hækkun verðtryggðra vaxta.....	-2,74%	-4,57%	-5,51%	-1,51%	-4,28%
200 pt. hækkun óverðtryggðra vaxta.....	-0,19%	-0,41%	-0,52%	-0,14%	-0,18%

b) Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna lækkunar á hlutabréfum, þar með talið hlutabréfaeign í gegnum sjóði um sameiginlega fjárfestingu. Áhættan er mæld með álagsprófum sem segja til um áhrif fyrirfram skilgreindrar lækkunar hlutabréfa á heildareignir sjóðsins. Sjóðurinn stýrir hlutabréfaáhættu með því að breyta vægi hlutabréfa af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem takmarkanir eru settar á vægi eignaflokka, þar með talið hlutabréfa og sjóða um sameiginlega fjárfestingu. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á hlutabréfaáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Álagspróf - Breyting á markaðsvirði eigna

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga-deild
31.12.2022					
30% lækkun innlendra hlutabréfa.....	-6,36%	-3,17%	-	-7,96%	-4,17%
20% lækkun erlendra hlutabréfa.....	-5,49%	-2,85%	-	-7,22%	-4,00%
31.12.2021					
30% lækkun innlendra hlutabréfa.....	-6,84%	-3,38%	-	-8,33%	-4,46%
20% lækkun erlendra hlutabréfa.....	-5,81%	-2,86%	-	-7,68%	-4,18%

c) Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er hættan á að breytingar á gengi gjaldmiðla (styrking ISK gagnvart erlendum gjaldmiðlum) rýri verðmæti erlendra eigna sjóðsins mælt í íslenskum krónum. Styrking krónunnar gæti því skapað misvægi á milli eigna og skuldbindinga sjóðsins þar sem lífeyrisskuldbindingar hans eru í íslenskum krónum. Gjalddeyrisáhætta sjóðsins er mæld með eins mánaðar fé í húfi miðað við 99,5% öryggisbil. Mælikvarðinn segir til um hversu mikið getur tapast á einum mánuði vegna gjaldmiðlahreyfinga, þannig að einungis 0,5% líkur eru á að tapið verði meira. Auknar sveiflur í gengi krónunnar hafa neikvæð áhrif á þennan mælikvarða auk þess sem staða sjóðsins í eignum í erlendum gjaldmiðlum hefur áhrif. Sjóðurinn stýrir áhættunni með því að breyta hlutfalli erlendra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram koma takmarkanir á vægi eigna í erlendum gjaldmiðlum. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á gjaldmiðlaáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Álagspróf - Breyting á markaðsvirði eigna

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga-deild
31.12.2022					
1 mán. fé í húfi m.v. við 99,5% öryggisbil.....	-2,01%	-0,94%	-	-2,41%	-1,52%
31.12.2021					
1 mán. fé í húfi m.v. við 99,5% öryggisbil.....	-1,47%	-0,68%	-	-1,77%	-1,03%

12.5 Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi sökum þess að mótaðili uppfyllir ekki skuldbindingar sínar. Áhættan ræðst bæði af líkum á greiðslufalli og áætluðum endurheimtum ef til greiðslufalls kemur. Mótaðilaáhætta er mæld með því að sundurgreina skuldabréfasafn sjóðsins eftir tegund útgefenda. Sjóðurinn stýrir útlánaáhættu með takmörkunum á vægi skuldabréfa eftir tegund útgefenda ásamt takmörkunum á vægi stakra útgefenda og tengdra aðila af heildareignum sjóðsins, sem tilgreind eru í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á mótaðilaáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Hlutfall mótaðila af heildarskuldbréfasafni

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga-deild
31.12.2022					
Ríki	33,3%	28,4%	15,3%	44,1%	36,4%
Fjármálafyrirtæki	16,0%	26,0%	37,8%	12,4%	9,6%
þar af sértryggð skuldabréf	11,6%	22,2%	32,5%	9,7%	5,6%
Sveitarfélög	8,6%	8,1%	9,1%	17,7%	7,8%
Fyrirtæki	26,7%	22,6%	22,3%	10,9%	25,8%
Sjóðfélagalán	15,4%	14,8%	15,5%	15,0%	20,4%
Samtals:	100,0%	99,9%	100,0%	100,1%	100,0%
31.12.2021					
Ríki	33,0%	30,0%	17,1%	44,6%	34,8%
Fjármálafyrirtæki	16,8%	26,4%	36,5%	11,6%	11,0%
þar af sértryggð skuldabréf	13,6%	23,8%	33,5%	11,6%	8,1%
Sveitarfélög	8,9%	8,1%	8,9%	16,9%	8,5%
Fyrirtæki	27,7%	23,0%	24,6%	11,8%	27,7%
Sjóðfélagalán	13,6%	12,5%	12,9%	15,1%	18,0%
Samtals:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

12.6 Samþjöppunaráhætta

Samþjöppunaráhætta er hættan á auknu fjárhagslegu tapi vegna of mikillar samþjöppunar eigna. Sjóðurinn gætir þess að eignir hans séu nægilega fjölbreyttar til að komið sé í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu í eignasafninu, m.a. með því að gæta að fylgni áhættu einstakra eigna og eignaflokka.

Tafla 1 inniheldur 10 stærstu mótaðila Frjálsa lífeyrissjóðsins í lok árs 2022 og til samanburðar sýnir tafla 2 stöðuna í lok árs 2021. Aðilar, sem teljast til sömu samstæðu eða tilheyra hópi tengdra viðskiptavina skv. lögum um lífeyrissjóði, teljast einn aðili.

Hlutfall mótaðila af heildareignum

31.12.2022	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga-deild	Samtals
ÍL-sjóður	7,2%	10,3%	6,5%	7,2%	14,6%	9,7%
Sjóðfélagar	6,2%	10,2%	15,1%	4,4%	11,2%	9,2%
Arion banki hf.	7,5%	7,3%	12,7%	8,5%	5,9%	7,6%
State Street Global Advisors France [1]	8,8%	6,2%	0,0%	8,5%	8,0%	7,2%
Vanguard Global Ireland Limited [1]	7,7%	3,1%	0,0%	8,7%	4,7%	5,4%
Reykjavíkurborg	4,2%	6,6%	7,9%	3,2%	5,8%	5,3%
Landsbankinn hf.	3,2%	8,7%	16,3%	3,0%	1,9%	4,9%
Íslandsbanki hf.	2,4%	5,5%	9,1%	2,3%	2,6%	3,5%
Seðlabanki Íslands	3,1%	7,1%	5,7%	3,4%	1,7%	3,3%
Reitir fasteignafélag hf.	2,9%	2,9%	3,8%	2,2%	2,9%	3,0%

Tafla 1. Tíu stærstu mótaðilar Frjálsa lífeyrissjóðsins, horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og sérhæfða sjóði.

31.12.2021	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga-deild	Samtals
ÍL-sjóður	8,6%	12,2%	10,3%	5,9%	18,1%	12,1%
Arion banki hf.	8,6%	8,9%	11,7%	8,3%	6,1%	8,2%
State Street Global Advisors France [1]	9,1%	6,1%	0,0%	8,8%	8,4%	7,6%
Sjóðfélagar	5,1%	8,5%	12,5%	3,8%	9,3%	7,5%
Reykjavíkurborg	4,2%	7,0%	9,8%	2,6%	6,2%	5,6%
Landsbankinn hf.	3,0%	8,2%	16,0%	3,0%	2,3%	4,5%
Vanguard Global Ireland Limited [1]	5,3%	1,6%	0,0%	7,9%	2,8%	3,7%
Seðlabanki Íslands	3,1%	7,7%	6,3%	4,3%	2,4%	3,5%
Reitir fasteignafélag hf.	2,8%	3,0%	3,8%	2,0%	2,9%	2,9%
Wellington Luxembourg SA [1]	3,9%	1,8%	0,0%	5,1%	2,6%	2,9%

Tafla 2. Tíu stærstu mótaðilar Frjálsa lífeyrissjóðsins, horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og sérhæfða sjóði.

[1] Erlend sjóðastýringarfyrtæki, sem starfrækja sjóði, sem Frjálsi lífeyrissjóðurinn fjárfestir í. Í hverjum sjóði er fjöldi undirliggjandi eigna.

12.6 Samþjöppunaráhætta, frh.

Mótaðilaáhætta tengd Arion banka

31.12.2022	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga-deild	Samtals
Innlán	0,9%	0,3%	0,5%	2,8%	1,1%	0,9%
Sértryggð skuldabréf	1,4%	3,0%	8,2%	-	0,6%	2,1%
Skuldabréf og víxlar lánastofnana og váttryggingafélaga, að undanskildum víkjandi skuldabréfum	0,1%	0,2%	1,3%	-	0,3%	0,3%
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga og víkjandi skuldabréf lánastofnana og váttryggingafélaga	0,7%	1,2%	1,5%	-	0,9%	0,9%
Skulabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	0,1%	0,3%	0,3%	-	0,2%	0,2%
Hlutabréf félaga	3,5%	1,5%	-	5,5%	2,0%	2,4%
Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	0,8%	0,8%	0,9%	0,2%	0,8%	0,8%
Samtals:	7,5%	7,3%	12,7%	8,5%	5,9%	7,6%

Tafla 3 Skipting mótaðilaáhættu Arion banka miðað við árslok 2022

31.12.2021	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga-deild	Samtals
Innlán	2,0%	1,4%	0,2%	3,0%	1,4%	1,6%
Sértryggð skuldabréf	1,6%	3,9%	8,8%	0,0%	0,8%	2,3%
Skuldabréf og víxlar lánastofnana og váttryggingafélaga, að undanskildum víkjandi skuldabréfum	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	0,1%	0,1%
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga og víkjandi skuldabréf lánastofnana og váttryggingafélaga	0,5%	0,8%	1,1%	0,0%	0,6%	0,6%
Skulabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	0,2%	0,3%	0,5%	0,0%	0,3%	0,3%
Hlutabréf félaga	3,5%	1,6%	0,0%	5,1%	2,2%	2,6%
Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	0,7%	0,8%	0,9%	0,2%	0,7%	0,7%
Samtals:	8,6%	8,9%	11,7%	8,3%	6,1%	8,2%

Tafla 4

12.7 Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á að sjóðurinn hafi ekki yfir nægu lausu fé að ráða til að standa undir skuldbindingum sínum eða þurfi að selja eignir á óviðunandi verði þegar þær gjaldfalla, t.d. lífeyrisgreiðslur, uppgjör verðbréfavíðskipta, greiðslur vegna reksturs á sjóðnum og flutningar á séreignarsparnaði. Áhættan er mæld með því að flokka eignir sjóðsins eftir seljanleika. Greint er á milli þriggja flokka seljanleika: 1) eignir með viðskiptavakt eða regluleg viðskipti og sjóðir með innlausnarskyldu, 2) aðrar skráðar eignir og 3) óskráðar eignir og sjóðir án innlausnarskyldu. Sjóðurinn stýrir lausafjánhættu með því að greina vænt greiðsluflæði og gæta þess að varðveita nægjanlegt fjármagn í auðseljanlegum eignum svo sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á lausafjánhættu með skýrslugjöf.

12.7 Lausafjánhætta, frh.

Flokkun eigna eftir seljanleika

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga- deild
31.12.2022					
Flokkur 1.....	63,2%	49,8%	43,9%	76,3%	48,4%
Flokkur 2.....	18,9%	30,8%	35,8%	14,8%	29,3%
Flokkur 3.....	17,9%	19,4%	20,3%	9,0%	22,3%
31.12.2021					
Flokkur 1.....	75,6%	65,5%	54,3%	87,4%	68,5%
Flokkur 2.....	11,1%	19,0%	26,9%	6,8%	14,1%
Flokkur 3.....	13,2%	15,5%	18,9%	5,9%	17,4%

12.8 Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hætta á fjárhagslegu tapi vegna ófullnægjandi innri kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta. Sjóðurinn stýrir rekstraráhættu með virku innra eftirliti sem er hluti af daglegri starfsemi sjóðsins. Innra eftirlit samanstendur meðal annars af skjalfestum verkferlum, aðskilnaði starfa, ábyrgðum og heimildum starfsmanna ásamt öðrum innri reglum. Sjóðurinn framkvæmir árlega mat þar sem áhættuþættir sem snúa að rekstri sjóðsins eru kortlagðir á skipulegan hátt, möguleg áhrif þeirra greind og virkni stýringa metin. Í framhaldinu er ákveðið hvort grípa eigi til aðgerða til þess að bæta stýringar áhættuþátta. Meðal þeirra rekstraráhættuþátta sem litið er til eru eftirfarandi:

- **Starfsmannaáhætta:** Hætta á að uppsagnir eða veikindi starfsmanna leiði til rekstrarerfiðleika og/eða fjárhagslegs taps.
- **Hætta á sviksemi:** Hætta á að sviksemi starfsmanna rekstraraðila eða utanaðkomandi aðila leiði til fjárhagslegs taps.
- **Orðsporsáhætta:** Hætta á að hnekkir á orðspori sjóðsins leiði til fjárhagslegs taps.
- **Upplýsingatækniahætta og öryggismál:** Áhætta sem getur falist í röngum og/eða ófullnægjandi upplýsingum, tiltækileika upplýsinganna, rangri úrvinnslu þeirra, aðgangsheimildum og öðrum öryggismálum.
- **Lög og reglur:** Hætta á að sjóðurinn starfi ekki í samræmi við lög og reglur, og/eða að lagabreytingar eða túlkun laga leiði til fjárhagslegs taps eða verði sjóðnum íþyngjandi á annan hátt.
- **Skjalaáhætta:** Hætta á að ófullnægjandi skjalagerð eða skjöl, s.s. samningar um eignastýringu og ráðstöfun iðgjalda, séu ekki aðgengileg og/eða vistuð á öruggan hátt.
- **Áhætta vegna útvistunar:** Áhætta sem felst í útvistunarsamningi, þ.m.t. hagsmunaaárekstrar sem skapast getur milli sjóðsins og útvistunaraðilans.
- **Upplýsingaáhætta:** Hætta á að upplýsingar sem sjóðurinn lætur frá sér gefi villandi mynd eða leiði til ákvarðanatöku sjóðfélaga á röngum forsendum.
- **Verkferlar og framkvæmd:** Hætta á að mistök starfsmanna, ófullnægjandi verkferlar eða því að verkferlum sé ekki fylgt leiði til fjárhagslegs taps fyrir sjóðinn.
- **Úrskurðaráhætta lífeyris:** Hætta á að lífeyrisúrskurðir séu ekki samkvæmt samþykktum sem getur leitt til endurkrafna og gefið ranga mynd af stöðu sjóðsins.

Deildaskipt yfirlit - Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2022

	Skýr.	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Sameiginleg deild	Samtals 2022	Samtals 2021
Iðgjöld	2.4;3								
Iðgjöld sjóðfélaga		4.119.701	731.381	825.967	189.532	2.505.269	0	8.371.850	7.271.734
Iðgjöld launagreiðenda		8.021.678	1.393.410	1.839.947	324.998	6.293.081	0	17.873.114	15.830.412
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(5.281.927)	(14.455)	5.690.055	(111.778)	70	0	281.965	335.513
		<u>6.859.452</u>	<u>2.110.336</u>	<u>8.355.969</u>	<u>402.752</u>	<u>8.798.420</u>	<u>0</u>	<u>26.526.929</u>	<u>23.437.659</u>
Sérstök aukaframlög		0	0	0	0	127.114	0	127.114	126.361
		<u>6.859.452</u>	<u>2.110.336</u>	<u>8.355.969</u>	<u>402.752</u>	<u>8.925.534</u>	<u>0</u>	<u>26.654.043</u>	<u>23.564.020</u>
Lífeyrir	2.5;4								
Heildarfrjárhæð lífeyris	4.1	(2.481.297)	(452.067)	(1.988.055)	(25.169)	(1.603.162)	0	(6.549.750)	(5.292.570)
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	4.2	0	0	0	0	(145.767)	0	(145.767)	(125.360)
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	4.3	0	0	0	0	(7.938)	0	(7.938)	(8.722)
Útgreiðsla séreignarsparnaðar skv. br.b.ákvæði	4.4	(177.311)	(14.324)	(7.487)	(706)	0	0	(199.828)	(1.080.161)
Viðbótariðgjöldum ráðstafað inn á höfuðstól lána til öflunar íbúðarhúsnæðis	4.5	(886.828)	(115.511)	(132.399)	(53.327)	0	0	(1.188.065)	(1.072.062)
		<u>(3.545.436)</u>	<u>(581.902)</u>	<u>(2.127.941)</u>	<u>(79.202)</u>	<u>(1.756.867)</u>	<u>0</u>	<u>(8.091.348)</u>	<u>(7.578.875)</u>
Hreinar fjárfestingartekjur	2.6;5								
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5.1-2	(13.645.327)	(1.036.936)	(20.030)	(293.043)	(6.050.013)	0	(21.045.349)	37.106.674
Hreinar tekjur af skuldabréfum	5.3-4	(1.374.798)	(305.442)	375.664	(29.014)	2.420.831	0	1.087.241	15.457.289
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		0	0	1.101	0	0	0	1.101	10.904
Aðrar fjárfestingartekjur:									
Vaxtatekjur og gengismunur af handbæru fé		146.859	13.569	15.016	1.528	206.096	0	383.068	78.793
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		0	0	0	0	30.455	0	30.455	17.020
Fjárfestingargjöld	5.5-6	(167.314)	(27.986)	(41.794)	(2.865)	(112.995)	0	(352.954)	(356.684)
		<u>(15.040.580)</u>	<u>(1.356.795)</u>	<u>329.957</u>	<u>(323.394)</u>	<u>(3.505.626)</u>	<u>0</u>	<u>(19.896.438)</u>	<u>52.313.996</u>
Rekstrarkostnaður	2.7;6								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		(260.556)	(41.670)	(63.323)	(3.644)	(182.081)	0	(551.274)	(538.910)
(Lækkun)/hækkun á hreinni eign á árinu		(11.987.120)	129.969	6.494.662	(3.488)	3.480.960	0	(1.885.017)	67.760.231
Hrein eign frá fyrra ári		199.278.728	29.681.372	43.554.798	2.707.615	127.148.464	0	402.370.977	334.610.746
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>187.291.608</u>	<u>29.811.341</u>	<u>50.049.460</u>	<u>2.704.127</u>	<u>130.629.424</u>	<u>0</u>	<u>400.485.960</u>	<u>402.370.977</u>

Deildaskipt yfirlit - Efnahagsreikningur 31. desember 2022

	Skýr.	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Sameiginleg deild	Samtals 31.12.2022	Samtals 31.12.2021
Eignir									
Fjárfestingar	2.8;7								
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	7.1	111.031.615	9.309.075	1.453.214	1.839.828	56.859.163	0	180.492.895	190.727.761
Skuldabréf	7.2-3	74.325.884	20.362.714	48.255.485	781.042	70.353.516	0	214.078.641	203.264.124
Bundnar bankainnstæður	2.8 e)	0	0	12.546	0	0	0	12.546	11.445
		<u>185.357.499</u>	<u>29.671.789</u>	<u>49.721.245</u>	<u>2.620.870</u>	<u>127.212.679</u>	<u>0</u>	<u>394.584.082</u>	<u>394.003.330</u>
Kröfur	2.9;8								
Kröfur á launagreiðendur		0	0	0	0	1.491.456	0	1.491.456	1.224.268
Fyrirframgreiddur kostnaður og áunnar tekjur		112.677	8.674	1.148	1.979	38.799	0	163.277	165.282
Aðrar kröfur		38.282	7.859	19.436	240	36.085	0	101.902	66.247
	8.1	<u>150.959</u>	<u>16.533</u>	<u>20.584</u>	<u>2.219</u>	<u>1.566.340</u>	<u>0</u>	<u>1.756.635</u>	<u>1.455.797</u>
Handbært fé									
Handbært fé	2.10	<u>1.872.012</u>	<u>135.429</u>	<u>328.498</u>	<u>83.143</u>	<u>1.919.631</u>	<u>901.686</u>	<u>5.240.399</u>	<u>7.540.538</u>
Eignir samtals		<u>187.380.470</u>	<u>29.823.751</u>	<u>50.070.327</u>	<u>2.706.232</u>	<u>130.698.650</u>	<u>901.686</u>	<u>401.581.116</u>	<u>402.999.665</u>
Skuldir									
Viðskiptaskuldir	2.11;9								
Áfallinn kostn. og fyrirframinnheimtar tekjur		(84.945)	(11.775)	(19.905)	(2.047)	(66.519)	(899.928)	(1.085.119)	(618.718)
Aðrar skuldir		(3.917)	(635)	(962)	(58)	(2.707)	(1.758)	(10.037)	(9.970)
	9.1	<u>(88.862)</u>	<u>(12.410)</u>	<u>(20.867)</u>	<u>(2.105)</u>	<u>(69.226)</u>	<u>(901.686)</u>	<u>(1.095.156)</u>	<u>(628.688)</u>
Skuldir samtals		<u>(88.862)</u>	<u>(12.410)</u>	<u>(20.867)</u>	<u>(2.105)</u>	<u>(69.226)</u>	<u>(901.686)</u>	<u>(1.095.156)</u>	<u>(628.688)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>187.291.608</u>	<u>29.811.341</u>	<u>50.049.460</u>	<u>2.704.127</u>	<u>130.629.424</u>	<u>0</u>	<u>400.485.960</u>	<u>402.370.977</u>

Deildaskipt yfirlit - Yfirlit um sjóðstreymi árið 2022

	Skýr.	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Sameiginleg deild	Samtals 2022	Samtals 2021
Inngreiðslur									
Iðgjöld	3	6.860.656	2.109.670	8.357.620	402.343	8.658.346	307.837	26.696.472	23.621.653
Innb. vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		46.913	9.495	14.767	1.631	40.981	0	113.787	26.453
Aðrar inngreiðslur		0	0	1.101	0	30.455	0	31.556	27.924
		<u>6.907.569</u>	<u>2.119.165</u>	<u>8.373.488</u>	<u>403.974</u>	<u>8.729.782</u>	<u>307.837</u>	<u>26.841.815</u>	<u>23.676.030</u>
Útgreiðslur									
Lífeyrir	4	3.545.436	581.902	2.127.941	79.203	1.750.009	(98.228)	7.986.263	7.557.945
Rekstrarkostnaður	6	222.166	34.877	47.014	3.690	155.988	597	464.332	614.864
Aðrar útgreiðslur		167.322	28.003	41.795	2.867	113.000	0	352.988	317.845
		<u>3.934.924</u>	<u>644.782</u>	<u>2.216.750</u>	<u>85.760</u>	<u>2.018.997</u>	<u>(97.631)</u>	<u>8.803.583</u>	<u>8.490.654</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		<u>2.972.645</u>	<u>1.474.383</u>	<u>6.156.738</u>	<u>318.214</u>	<u>6.710.785</u>	<u>405.468</u>	<u>18.038.232</u>	<u>15.185.376</u>
Fjárfestingarhreyfingar									
Innb. tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		2.058.912	152.344	1.687	31.879	929.039	0	3.173.861	1.191.520
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(20.620.414)	(2.464.225)	(1.243.398)	(451.343)	(14.044.536)	0	(38.823.916)	(35.481.038)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		15.404.710	1.370.898	913.075	231.618	6.919.444	0	24.839.745	28.944.388
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		4.497.561	1.272.653	3.381.848	46.289	4.486.359	0	13.684.710	13.935.321
Keypt skuldabréf		(13.326.865)	(4.768.911)	(13.142.954)	(323.258)	(11.647.266)	0	(43.209.254)	(46.652.860)
Seld skuldabréf		6.633.944	2.643.479	4.096.661	139.171	6.215.018	0	19.728.273	25.320.537
Bundin innlán, breyting		0	0	(1.101)	0	0	0	(1.101)	990.522
		<u>(5.352.152)</u>	<u>(1.793.762)</u>	<u>(5.994.182)</u>	<u>(325.644)</u>	<u>(7.141.942)</u>	<u>0</u>	<u>(20.607.682)</u>	<u>(11.751.610)</u>
(Lækkun) / hækkun á handbæru fé		(2.379.507)	(319.379)	162.556	(7.430)	(431.157)	405.468	(2.569.450)	3.433.766
Gengismunur af handbæru fé		99.953	4.090	249	(101)	165.120	0	269.311	52.365
Handbært fé í ársbyrjun		4.151.566	450.718	165.693	90.674	2.185.668	496.218	7.540.538	4.054.407
Handbært fé í lok árs		<u>1.872.012</u>	<u>135.429</u>	<u>328.498</u>	<u>83.143</u>	<u>1.919.631</u>	<u>901.686</u>	<u>5.240.399</u>	<u>7.540.538</u>

Kennitölur Frjálsa lífeyrissjóðsins

	2022	2021	2020	2019	2018
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	20.196	19.259	18.617	18.791	19.082
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	67.051	64.354	62.119	60.075	58.629
Fjöldi lífeyrisþega	6.281	5.011	4.494	3.956	3.536
Fjöldi lífeyrisþega - fyrirframgreiðsla séreignarsparnaðar.....	110	765	992	0	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega	4.673	4.036	3.569	3.084	2.731
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	80,3%	77,5%	78,5%	79,1%	78,6%
Barnalífeyrir.....	0,6%	0,6%	0,7%	0,7%	0,7%
Makalífeyrir.....	1,6%	1,8%	1,7%	1,7%	1,8%
Örorkulífeyrir.....	11,3%	11,7%	11,4%	12,3%	11,4%
Annar lífeyrir.....	6,2%	8,4%	7,7%	6,2%	7,5%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	26.654	25.764	24.277	24.878	23.884
Lífeyrir alls.....	8.091	8.287	7.876	5.375	4.850
Hreinar fjárfestingartekjur.....	(19.896)	57.199	41.647	37.396	13.780
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	551	589	575	580	527
Hækkun á hreinni eign	<u>(1.885)</u>	<u>74.087</u>	<u>57.473</u>	<u>56.319</u>	<u>32.287</u>
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	30,4%	32,2%	32,4%	21,6%	20,3%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum.....	2,1%	2,3%	2,4%	2,3%	2,2%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	(5,0%)	14,2%	11,7%	12,1%	5,1%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%

Kennitölur Frjálsa 1

	2022	2021	2020	2019	2018
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	(7,5%)	17,4%	14,1%	15,4%	4,4%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára.....	8,3%	11,5%	7,7%	7,6%	5,9%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 10 ára.....	7,4%	9,7%	9,0%	8,4%	8,4%
Hrein raunávöxtun.....	(15,4%)	12,0%	10,2%	12,4%	1,1%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	3,5%	8,1%	5,0%	5,1%	3,8%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára.....	3,9%	6,6%	5,8%	5,4%	4,7%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, skráð.....	45,8%	51,0%	49,9%	43,4%	36,2%
Skuldabréf, skráð.....	33,0%	31,6%	33,8%	35,0%	38,1%
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, óskráð.....	14,1%	11,3%	9,5%	12,2%	11,9%
Skuldabréf, óskráð.....	7,1%	6,1%	6,8%	9,4%	13,8%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	59,5%	60,6%	59,8%	65,2%	70,6%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	40,5%	39,4%	40,2%	34,8%	29,4%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	14.400	13.460	12.839	12.946	13.159
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	53.011	51.187	49.483	48.172	47.370
Fjöldi lífeyrisþega	1.870	1.421	1.305	1.174	1.103
Fjöldi lífeyrisþega - fyrirframgreiðsla séreignarsparnaðar.....	96	627	825	0	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega	986	871	786	715	638
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	89,0%	86,7%	88,6%	87,8%	86,1%
Barnalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Örorkulífeyrir.....	0,4%	0,5%	0,4%	0,5%	0,3%
Annar lífeyrir.....	10,6%	12,8%	11,0%	11,7%	13,6%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	6.859	10.415	7.512	8.399	8.536
Lífeyrir alls.....	3.545	4.168	4.004	2.311	2.158
Hreinar fjárfestingartekjur.....	(15.041)	32.559	23.263	22.095	5.918
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	261	289	280	288	263
Hækkun á hreinni eign	<u>(11.987)</u>	<u>38.516</u>	<u>26.492</u>	<u>27.895</u>	<u>12.034</u>
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	51,7%	40,0%	53,3%	27,5%	25,3%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum.....	3,8%	2,8%	3,7%	3,4%	3,1%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	(7,8%)	16,4%	13,3%	14,4%	4,3%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%

Kennitölur Frjálsa 2

	2022	2021	2020	2019	2018
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	(4,5%)	12,1%	10,7%	10,4%	6,4%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára.....	6,9%	9,2%	7,2%	7,4%	6,1%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 10 ára.....	6,4%	7,8%	7,9%	7,7%	7,6%
Hrein raunávöxtun.....	(12,6%)	6,9%	7,0%	7,5%	3,1%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	2,1%	5,8%	4,4%	4,9%	4,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára.....	2,9%	4,8%	4,8%	4,7%	4,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, skráð.....	23,1%	25,0%	23,8%	19,6%	15,4%
Skuldabréf, skráð.....	57,6%	58,0%	61,4%	65,3%	67,8%
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, óskráð.....	8,2%	7,2%	6,4%	8,5%	7,7%
Skuldabréf, óskráð.....	11,1%	9,8%	8,4%	6,6%	9,1%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	79,4%	80,2%	80,5%	83,8%	88,2%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	20,6%	19,8%	19,5%	16,2%	11,8%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga.....	2.368	2.310	2.218	2.161	2.087
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	7.218	6.872	6.470	5.824	5.490
Fjöldi lífeyrisþega.....	409	285	252	220	226
Fjöldi lífeyrisþega - fyrirframgreiðsla séreignarsparnaðar.....	6	43	64	0	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega.....	179	158	141	117	106
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	82,1%	74,7%	73,8%	86,2%	87,9%
Barnalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Örorkulífeyrir.....	0,3%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%
Annar lífeyrir.....	17,6%	25,3%	26,2%	13,3%	12,1%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	2.110	3.559	3.554	3.358	2.220
Lífeyrir alls.....	582	620	689	391	423
Hreinar fjárfestingartekjur.....	(1.357)	3.410	2.548	1.989	1.085
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	42	43	40	38	32
Hækkun á hreinni eign.....	130	6.306	5.373	4.919	2.850
	<u>130</u>	<u>6.306</u>	<u>5.373</u>	<u>4.919</u>	<u>2.850</u>
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	27,6%	17,4%	19,4%	11,6%	19,1%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum.....	2,0%	1,2%	1,1%	1,1%	1,4%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	(4,6%)	11,6%	10,3%	9,8%	6,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%

Kennitölur Frjálsa 3

	2022	2021	2020	2019	2018
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	0,7%	7,4%	7,4%	6,2%	7,1%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára.....	5,7%	7,0%	6,3%	6,2%	5,3%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 10 ára.....	5,2%	5,7%	6,4%	6,5%	7,0%
Hrein raunávöxtun.....	(7,9%)	2,5%	3,8%	3,4%	3,7%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	1,0%	3,7%	3,6%	3,8%	3,2%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára.....	1,8%	2,7%	3,3%	3,6%	3,4%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, skráð.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
Skuldabréf, skráð.....	80,4%	83,2%	85,5%	87,1%	85,5%
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, óskráð.....	2,9%	2,6%	2,6%	4,2%	4,1%
Skuldabréf, óskráð.....	16,7%	14,2%	9,4%	5,6%	7,0%
Bundnar bankainnstæður.....	0,0%	0,0%	2,5%	3,0%	3,3%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	99,6%	99,6%	99,6%	99,5%	99,6%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%	0,4%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	2.993	3.140	3.330	3.482	3.652
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	9.223	8.953	8.986	8.880	8.912
Fjöldi lífeyrisþega	1.522	1.066	996	872	777
Fjöldi lífeyrisþega - fyrirframgreiðsla séreignarsparnaðar.....	11	114	149	0	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega	876	763	685	587	508
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	95,9%	94,8%	95,2%	96,6%	94,3%
Barnalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Örorkulífeyrir.....	1,3%	0,9%	1,1%	0,7%	2,0%
Annar lífeyrir.....	2,8%	4,3%	3,7%	2,7%	3,7%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	8.356	2.293	4.656	4.487	4.509
Lífeyrir alls.....	2.128	1.896	1.812	1.506	1.284
Hreinar fjárfestingartekjur.....	330	3.343	3.166	2.372	2.429
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	63	66	71	71	64
Hækkun á hreinni eign	<u>6.495</u>	<u>3.674</u>	<u>5.939</u>	<u>5.282</u>	<u>5.589</u>
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	25,5%	82,7%	38,9%	33,6%	28,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum.....	0,8%	2,9%	1,5%	1,6%	1,4%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	0,7%	7,3%	7,3%	6,1%	7,0%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%

Kennitölur Frjálsa áhættu

	2022	2021	2020	2019	2018
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	(11,2%)	20,7%	15,1%	16,7%	4,3%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára.....	8,5%	12,3%	7,7%	8,7%	6,3%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 10 ára.....	8,2%	10,5%	9,8%	9,4%	9,3%
Hrein raunávöxtun.....	(18,8%)	15,1%	11,2%	13,7%	1,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.....	3,6%	8,9%	5,0%	6,2%	4,2%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára.....	4,6%	7,4%	6,7%	6,3%	5,6%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, skráð.....	58,8%	63,9%	61,2%	52,6%	49,1%
Skuldabréf, skráð.....	25,4%	21,8%	25,8%	28,9%	43,4%
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, óskráð.....	11,4%	10,4%	10,4%	18,5%	7,5%
Skuldabréf, óskráð.....	4,4%	3,9%	2,6%	0,0%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	56,0%	68,6%	56,6%	57,2%	65,7%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	44,0%	31,4%	43,4%	42,8%	34,3%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	416	317	195	164	150
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	641	539	332	269	227
Fjöldi lífeyrisþega	24	14	9	8	7
Fjöldi lífeyrisþega - fyrirframgreiðsla séreignarsparnaðar.....	2	25	24	0	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega	4	2	1	1	1
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	83,0%	92,5%	100,0%	0,0%	0,0%
Barnalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Örorkulífeyrir.....	0,0%	7,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Annar lífeyrir.....	17,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>0,0%</u>	<u>0,0%</u>
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	403	1.129	559	244	143
Lífeyrir alls.....	79	84	56	16	15
Hreinar fjárfestingartekjur.....	(323)	437	166	109	21
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	4	3	2	1	1
(Lækkun)/hækkun á hreinni eign	<u>(3)</u>	<u>1.478</u>	<u>668</u>	<u>335</u>	<u>148</u>
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	19,7%	7,5%	10,0%	6,6%	10,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum.....	0,9%	0,3%	0,3%	0,6%	0,7%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	(11,9%)	19,6%	13,6%	14,5%	4,0%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%

Kennitölur tryggingadeildar

	2022	2021	2020	2019	2018
Ávöxtun					
Nafnávöxtun skv. markaðsvirði.....	(6,4%)	14,1%	11,4%	11,9%	5,6%
Nafnávöxtun skv. bókfærðu virði.....	(2,8%)	14,6%	11,8%	11,7%	5,1%
Meðaltal nafnávöxtunar skv. markaðsvirði síðustu 5 ára.....	7,1%	9,9%	7,5%	7,8%	6,3%
Meðaltal nafnávöxtunar skv. bókfærðu virði síðustu 5 ára.....	7,9%	9,5%	7,0%	6,9%	5,7%
Meðaltal nafnávöxtunar skv. markaðsvirði síðustu 10 ára.....	6,7%	8,4%	8,4%	8,5%	8,5%
Meðaltal nafnávöxtunar skv. bókfærðu virði síðustu 10 ára.....	7,1%	8,5%	8,0%	7,6%	7,4%
Raunávöxtun skv. markaðsvirði.....	(14,4%)	8,8%	7,7%	9,0%	2,3%
Raunávöxtun skv. bókfærðu virði.....	(11,1%)	9,3%	8,0%	8,8%	1,8%
Meðaltal raunávöxtunar skv. markaðsvirði síðustu 5 ára.....	2,3%	6,5%	4,7%	5,4%	4,2%
Meðaltal raunávöxtunar skv. bókfærðu virði síðustu 5 ára.....	3,0%	6,1%	4,2%	4,5%	3,6%
Meðaltal raunávöxtunar skv. markaðsvirði síðustu 10 ára.....	3,2%	5,3%	5,3%	5,4%	4,9%
Meðaltal raunávöxtunar skv. bókfærðu virði síðustu 10 ára.....	3,6%	5,4%	4,9%	4,6%	3,8%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram heildar skuldbindingar.....	(4,4%)	(9,2%)	1,5%	1,6%	2,1%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	(10,4%)	0,1%	7,2%	7,1%	5,5%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, skráð.....	34,6%	38,5%	35,7%	29,8%	23,1%
Skuldabréf, skráð.....	43,0%	43,2%	47,7%	47,3%	53,1%
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, óskráð.....	10,1%	7,3%	6,0%	6,6%	7,0%
Skuldabréf, óskráð.....	12,3%	11,0%	10,6%	16,3%	16,8%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	67,0%	68,6%	70,8%	76,2%	84,2%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	33,0%	31,4%	29,2%	23,8%	15,8%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	15.629	15.269	14.912	15.105	15.432
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	52.031	49.971	48.498	47.241	46.033
Fjöldi lífeyrisþega	3.173	2.677	2.340	2.018	1.720
Meðalfjöldi lífeyrisþega	2.646	2.258	1.969	1.676	1.492
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	47,3%	42,3%	41,5%	39,8%	39,3%
Barnalífeyrir.....	2,3%	2,7%	3,2%	3,0%	3,2%
Makalífeyrir.....	6,4%	7,5%	7,6%	7,0%	8,4%
Örorkulífeyrir.....	44,0%	47,5%	47,7%	50,2%	49,1%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	8.926	8.369	7.996	8.390	8.476
Lífeyrir alls.....	1.757	1.518	1.315	1.151	969
Hreinar fjárfestingartekjur.....	(3.506)	17.451	12.503	10.831	4.327
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	182	188	183	182	167
(Lækkun) / hækkun á hreinni eign	<u>3.481</u>	<u>24.113</u>	<u>19.001</u>	<u>17.888</u>	<u>11.666</u>
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	19,7%	18,1%	16,4%	13,7%	11,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum.....	2,0%	2,3%	2,3%	2,2%	2,0%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	(2,7%)	13,7%	11,3%	11,3%	5,2%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%

Sundurliðanir á verðbréfum

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2022
Eignarhlutir í félögum og sjóðum						
Skráð innlend hlutabréf						
Arion banki hf.	4.900.685	337.808	0	93.853	2.105.066	7.437.412
Festi hf.	1.437.626	102.386	0	20.525	492.246	2.052.783
Hagar hf.	529.395	73.174	0	15.715	389.158	1.007.442
Iceland Seafood International hf.	511.752	38.322	0	12.368	230.501	792.943
Íslandsbanki hf.	1.786.797	152.466	0	38.655	874.312	2.852.230
Kaldalón hf.	355.500	28.800	0	6.300	157.500	548.100
Kvika banki hf.	890.684	86.284	0	22.755	475.772	1.475.495
Marel hf. - IS markaður.....	3.988.252	385.194	0	91.158	1.982.732	6.447.336
Reginn hf.	1.235.962	116.938	0	22.751	574.944	1.950.595
Reitir fasteignafélag hf.	2.085.695	168.017	0	32.629	1.014.471	3.300.812
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.	2.271.879	173.831	0	57.846	912.459	3.416.015
Skel fjárfestingafélag hf.	1.606.520	129.403	0	17.271	850.446	2.603.640
Síminn hf.	718.826	40.188	0	7.037	315.027	1.081.078
Vátryggingafélag Íslands hf.	1.343.865	126.204	0	37.389	650.762	2.158.220
Össur hf.....	36.437	0	0	0	21.664	58.101
	23.699.875	1.959.015	0	476.252	11.047.060	37.182.202
Óskráð innlend hlutabréf						
ACF III slhf.	86.802	21.114	51.612	0	84.456	243.984
Alda Credit Fund slhf.	61.447	8.574	22.864	0	50.015	142.900
Alda Credit Fund II slhf.	67.028	10.312	28.358	0	48.982	154.680
Bakkastakkur slhf. (PCC Bakki).....	479.988	38.429	0	0	230.322	748.739
Blávarmi GP (Bláa lónið).....	254	10	0	1	104	369
Blávarmi slhf. (Bláa lónið).....	1.354.915	54.361	0	5.638	556.849	1.971.763
CP Invest slhf.	380.000	50.000	0	5.000	250.000	685.000
Crowberry II slhf.	26.231	2.551	0	183	15.665	44.630
Edda slhf.	193.890	17.626	0	71	91.657	303.244
Eyrir vöxtur slhf. - B bréf.....	70.119	6.817	0	487	41.877	119.300
Gamli BYR ehf.	6	1	0	0	0	7
Glitnir HoldCo ehf. A-hlutir.....	442	52	0	0	85	579
Horn III slhf.	703.694	46.913	0	938	328.391	1.079.936
Horn IV slhf.	247.370	25.534	0	1.640	148.282	422.826
HSV eignarhaldsfélag slhf. (HS Veitur).....	946.152	143.411	0	5.273	616.681	1.711.517
Hvatning slhf. (Bláa lónið).....	587.647	52.469	0	2.623	275.460	918.199
Iðunn slhf.	316.699	32.649	0	2.285	189.366	540.999
Innviðir fjárfestingar slhf.	328.317	26.265	0	657	164.158	519.397
Innviðir fjárfestingar II slhf.	222.266	21.281	0	2.837	130.049	376.433
Jarðvarmi GP ehf. (HS Orka).....	533	0	0	0	0	533
Jarðvarmi slhf. (HS Orka).....	1.951.231	77.994	0	804	798.931	2.828.960
Kaupþing ehf.	46	0	0	0	4	50
Kjölfesta slhf.	107.988	9.048	0	53	50.561	167.650
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður slhf.	17.387	2.426	6.470	0	14.152	40.435
LBI ehf.	163	0	56	0	0	219
SÍA II GP hf.	194	14	0	0	77	285
SÍA II slhf.	36.174	2.543	0	23	14.225	52.965
SÍA III GP hf.	172	12	0	0	79	263
SÍA III slhf.	671.284	47.572	0	1.057	311.857	1.031.770
SÍA IV slhf.	579.144	59.829	0	4.188	347.008	990.169
Skinney-Þinganes hf.	5.308	0	0	0	542	5.850
TFII slhf.	489.609	36.721	0	1.224	269.285	796.839
Veðskuld slhf.	18.389	2.373	6.526	9	12.458	39.755
VEX I slhf. - A bréf.....	283.770	24.687	0	2.121	169.179	479.757
	10.234.659	821.588	115.886	37.112	5.210.757	16.420.002
Hlutabréf samtals.....	33.934.534	2.780.603	115.886	513.364	16.257.817	53.602.204

Sundurliðanir á verðbréfum

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2022
Innlend hlutdeildarskírteini						
Akta - HL1.....	455.644	42.001	0	12.539	253.759	763.943
IS Alpha hlutabréfasjóður	269.627	18.640	0	2.848	115.401	406.516
Alþjóða Fasteignasjóðurinn hs.	12.165	889	0	0	2.832	15.886
Kvika - Iceland Fixed Income Fund hs.	240.416	61.275	133.229	2.009	225.086	662.015
Landsbréf - LEQ UCITS ETF. Hs	0	0	0	27.792	16.675	44.467
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður II.....	270.975	54.195	131.616	0	240.006	696.792
ST1 hs.....	761.009	197.453	442.470	4.575	736.070	2.141.577
Stefnir - Innlend hlutabréf hs.....	4.154.141	228.421	0	67.353	985.037	5.434.952
Stefnir - ÍS 5 hs.....	1.781.042	158.328	0	101.694	691.330	2.732.394
Stefnir - Ríkisverðbréfasjóður langur hs.....	1.614.110	246.647	0	0	0	1.860.757
Stefnir - Ríkisverðbréfasjóður millilangur hs..	1.291.090	39.182	258.356	0	0	1.588.628
Stefnir - Sparifjár sjóður hs.....	0	0	365.018	15.019	905.300	1.285.337
	10.850.219	1.047.031	1.330.689	233.829	4.171.496	17.633.264
Erlend hlutdeildarskírteini						
Ashmore E.M Frontier Eq.Fund	817.168	58.131	0	10.852	372.712	1.258.863
Capital Group New Perspective Fund - A7 - LUX (USD)	2.874.629	218.449	0	52.192	1.398.394	4.543.664
Carlyle Partners VIII - EU,S.C.SP.	160.328	10.624	0	2.897	104.310	278.159
CVC C.P.Euro Direct Lending Fund III (EL) SCSp.	299.448	18.334	0	6.111	195.558	519.451
DNB Fund - High Yield Inst. NOK	455.138	47.251	0	2.790	265.288	770.467
DNB Fund - High Yield Inst. EUR	426.775	35.067	0	4.625	267.106	733.573
DNB Private Equity VII (IS) AS	582.143	79.383	0	3.308	379.276	1.044.110
DNB Private Equity VIII (IS) AS	348.636	25.477	0	5.811	227.955	607.879
Fidelity - Institutional Emerging Markets Eq Fund	975.842	76.541	0	17.394	480.146	1.549.923
Infrastructure Investment Fund - IIF	955.099	136.443	0	8.187	682.214	1.781.943
iShares Core MSCI World UCITS ETF USD (Acc.)	919.229	119.359	0	129.424	627.837	1.795.849
iShares MSCI World -ETF	490.349	80.274	0	99.128	202.074	871.825
JPMorgan Funds - Global Bond Opportunities Fund	1.277.010	124.057	0	8.773	700.940	2.110.780
JPMorgan Liquidity Funds - U.S. dollar Lic F . JPM Liq.Fund	1.364.219	0	6.639	0	930.264	2.301.122
- EUR Stand.Mon.Mark VNAV Acc	2.515.462	97.525	0	6.613	2.444.284	5.063.884
Katla Fund - Global Equity - Class A	5.026.010	245.855	0	29.648	1.926.243	7.227.756
KKR Global Infrastructure Investors IV - USD SCSp	308.225	44.032	0	2.752	220.160	575.169
KKR North America Fund XIII SCSp.	205.601	29.371	0	1.762	146.857	383.591
Montanaro European Smaller Companies Fund	489.184	38.638	0	8.939	241.926	778.687
NB Private Debt Fund IV LUX (A) SCSP	276.563	24.820	0	3.546	184.374	489.303
New Mountain Guardian III BDC, L.L.C.	533.460	47.875	0	6.839	355.639	943.813
New Mountain Guardian IV BDC, L.L.C.	263.330	18.653	0	4.389	178.845	465.217
Obligo Global Infrastruktur II AS	804.285	113.814	0	4.553	523.543	1.446.195
Pimco Euro Inc. BD-INS. Acc.	2.174.551	178.662	0	25.624	1.347.232	3.726.069
Pimco GIS Income Fund (USD)	1.708.833	141.036	0	20.161	1.062.035	2.932.065
Seilern World Growth - USD	2.205.762	157.511	0	38.711	1.061.249	3.463.233
SSgA World IDX EQ-I -EUR	7.904.934	1.479.308	0	144.797	8.269.060	17.798.099
SSgA World IDX EQ-I -USD	8.512.206	365.920	0	84.109	2.060.795	11.023.030
Vanguard - Global Stock Index Fund USD	14.383.827	941.828	0	234.810	6.074.143	21.634.608
Wellington Global Property Portfolio	435.437	63.936	0	3.647	286.028	789.048
Wellington Global Research Equity	4.989.006	343.547	0	93.186	2.363.608	7.789.347
Wellington Global Quality Growth fund (USD)	1.159.555	91.621	0	21.437	574.390	1.847.003
West Street Global Growth Partners Europe SLP	404.618	28.099	0	5.620	275.365	713.702
	66.246.862	5.481.441	6.639	1.092.635	36.429.850	109.257.427
Hlutdeildarskírteini samtals	77.097.081	6.528.472	1.337.328	1.326.464	40.601.346	126.890.691
Eignarhlutir í félögum og sjóðum, samtals	111.031.615	9.309.075	1.453.214	1.839.828	56.859.163	180.492.895

Sundurliðanir á verðbréfum

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2022
Skuldabréf						
Fasteignaveðtryggð skuldabréf						
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	11.420.870	3.002.809	7.449.054	116.543	14.265.402	36.254.678
	11.420.870	3.002.809	7.449.054	116.543	14.265.402	36.254.678
Skuldabréf með ríkisábyrgð:						
Íbúðabréf	12.883.689	3.001.151	3.227.578	193.878	18.473.095	37.779.391
Önnur verðbréf - útgáfa af Íbúðalánasjóði ...	1.091.984	123.991	611.288	0	245.956	2.073.219
Erlend ríkisskuldabréf	5.925.153	409.094	17.236	59.064	3.947.870	10.358.417
Skuldabréf og víxlar fjármálafyrirtækja	4.623.891	2.221.373	3.393.800	91.205	2.837.752	13.168.021
Skuldabréf fjárfestingalánasjóða	162.703	38.007	115.786	154	115.365	432.015
Ríkisbréf	85.384	1.621	0	0	3.186	90.191
	24.772.804	5.795.237	7.365.688	344.301	25.623.224	63.901.254
Skuldabréf og víxlar fjármálafyrirtækja						
Arion banki hf.:						
Covered Bonds 3,50% 16.12.2029 (2032) ..	342.223	85.556	256.667	0	28.519	712.965
Covered Bonds 3,0% 11.04.2025	338.523	260.402	2.343.617	0	0	2.942.542
Covered Bonds 2,50% 17.01.2048	1.583.148	135.698	542.794	0	655.875	2.917.515
Covered Bonds 6,0% 12.04.2024	0	0	99.950	0	0	99.950
Covered Bonds 2,0% 15.10.2026	288.593	408.840	841.729	0	72.148	1.611.310
4,70% 22.12.2026	268.940	71.717	591.669	0	412.375	1.344.701
VAR BD 20.10.2024	0	0	60.889	0	0	60.889
Íslandsbanki hf.:						
3,372% 7.5.2026 (>2029)	0	300.355	109.220	0	245.745	655.320
3,45% 7.3.2024 (>2027)	621.470	192.360	1.050.580	0	517.892	2.382.302
6,4% 26.10.2023(26.10.2026)	0	60.505	60.505	0	20.168	141.178
3,0% 30.5.2030 (>2033)	1.456.081	344.165	688.329	0	1.138.391	3.626.966
2,2% 11.8.2028 (>2031)	46.070	353.203	1.766.016	0	0	2.165.289
2,5% 16.09.2027(16.09.2030)	129.543	25.909	90.680	0	38.863	284.995
3,44% 17.09.2025 (2028)	604.359	512.789	1.355.229	0	586.045	3.058.422
Landsbankinn hf.:						
3% 4.10.2028(>2031)	2.053.775	853.517	1.733.706	53.345	480.103	5.174.446
3% 15.11.2024 (2027)	902.258	747.585	3.196.571	0	77.336	4.923.750
5,0% 23.11.2023 (2026)	0	39.562	79.124	0	0	118.686
1,5% 20.11.2026 (20.11.2029)	183.843	137.882	1.194.981	22.980	0	1.539.686
4,6% 20.09.2027	91.596	73.277	293.108	0	54.958	512.939
7,70% 22.11.2027	121.160	60.580	444.255	0	161.547	787.542
REIBOR 1M 22.11.2027	0	0	80.200	0	0	80.200
Kvika banki hf.						
Floating 19.11.2024	464.201	34.385	0	0	275.082	773.668
Floating Rate EUR 04.02.2024	514.036	31.154	0	0	295.960	841.150
Lykill fjármögnun hf.						
Breytilegir vextir 16.10.2023	0	0	6.849	0	8.219	15.068
5,2% 15.09.2023	16.149	4.037	8.074	0	16.149	44.409
	10.025.968	4.733.478	16.894.742	76.325	5.085.375	36.815.888

Sundurliðanir á verðbréfum

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2022
Önnur skuldabréf						
ACF III / 3,25 BD 2033 07 03	250.949	61.042	149.213	0	244.167	705.371
Alda Credit Fund 3,75% 2.09.2045	194.934	27.200	72.533	0	158.667	453.334
Alda Credit Fund II 14.03.2048	240.961	37.071	101.945	0	176.087	556.064
Arion banki 6,75 04.01.2030	155.821	58.433	136.343	0	175.298	525.895
Arion banki 3,875 04.01.2030	597.905	143.497	334.827	0	454.409	1.530.638
Arion banki 4,95% 15.12.2033	222.078	60.567	181.700	0	201.889	666.234
Arion banki 9,25% 15.12.2033	101.856	40.743	101.856	0	101.856	346.311
Eik fasteginafélag hf. 3,5% 16.10.2047	1.195.781	234.467	679.955	0	914.422	3.024.625
Eik fasteignafélag hf. 3,6% 10.3.2046	305.583	47.013	47.013	0	352.595	752.204
Eik fasteignafélag hf. 2,712% 05.07.2026	156.840	112.028	313.679	0	224.056	806.603
Eik fasteignafélag hf. 3,077% 05.07.2049	528.567	160.868	344.717	0	574.529	1.608.681
Eik fasteignafélag hf. 1,445% 10.03.2027	62.176	20.725	290.153	0	62.176	435.230
Eik fasteignafélag hf. 2,327% 14.12.2033	61.503	20.501	0	0	61.503	143.507
Eik fasteignafélag hf. 7,67% 09.12.2025		0	378.215	0	0	378.215
Fasteignafélagið Höfn 4,20% 06.10.2049	70.067	9.834	27.043	0	59.004	165.948
Félagsbústaðir hf. 2,5% 10.3.2066	287.422	56.357	139.766	3.381	252.480	739.406
Félagsbústaðir/ 2,5BD C 20660310	55.936	16.781	39.155	0	67.123	178.995
Gagnaveita Rvk hf. 1,5% 01.06.2041	559.339	149.157	279.669	0	522.050	1.510.215
Glitnir Holdco ehf 0% 2030	189	22	0	0	36	247
Heimstaden 3,65% 07.12.2048	609.069	117.129	140.554	0	609.069	1.475.821
Heimstaden 3,20% 07.12.2025	334.625	89.233	513.092	0	312.317	1.249.267
HS veitur hf 2,98% 31.01.2038	186.292	20.699	62.097	0	124.195	393.283
HS veitur hf 3,75% 15.06.2033	164.431	12.180	48.720	0	85.260	310.591
HS veitur hf 2,90% 10.11.2042	99.337	39.735	59.602	0	99.337	298.011
ICESEA 5,65% 21.06.2025	236.037	54.470	145.254	0	199.724	635.485
IS Kredit SPV 21 hs.	159.774	39.944	59.915	0	179.746	439.379
Íslandsbanki 4,95% 17.04.2033	285.821	142.911	265.405	20.416	265.405	979.958
KAUPTHING EHF ZCP 18.1.2031	1.279	1	0	0	107	1.387
Klakki Comp. Debt. Agreement 31.12.2020 ..	148	0	663	0	296	1.107
Landsbanki Íslands 3,85% 11.12.2029	422.671	74.589	248.630	0	372.945	1.118.835
Landsbréf - BÚS I	999.792	243.852	560.859	0	999.793	2.804.296
Landsbréf - BÚS 60	954.075	249.877	567.902	0	954.075	2.725.929
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður slhf.	187.796	26.204	69.878	0	152.858	436.736
Landsnet hf. 5% 15.04.2034	417.112	45.093	124.006	0	281.833	868.044
Landsvirkjun 4,45% 15.08.2023	1.278.809	108.374	151.723	0	606.892	2.145.798
LBI ehf 0% 2035	0	0	811	0	0	811
LBI ehf 0% 2035 F1	6.262	0	0	0	0	6.262
Naustavör ehf. 2,35% 16.12.2051 VED	135.562	37.957	75.915	0	130.140	379.574
Ofanleiti 1 ehf. 3,45% 5.12.2041	241.090	40.182	0	0	190.863	472.135
Orkuveita Rvk hf. 3,1% 9.5.2024	72.158	13.304	158.010	810	19.105	263.387
Orkuveita Rvk hf. 3,1% 9.5.2046	1.364.053	368.174	477.837	21.553	1.279.531	3.511.148
Orkuveita Rvk hf. 2,6 % 18.02.2055	2.016.084	545.998	1.064.991	14.090	2.140.548	5.781.711
Orkuveita Rvk hf. 1,7 % 02.09.2034	198.720	62.851	113.686	0	161.749	537.006
Orkuveita Rvk hf. 4,5% 18.02.2042	146.168	37.925	90.071	5.531	132.736	412.431
RARIK ohf. 3,07% 15.4.2033	28.423	0	28.423	0	0	56.846
RARIK ohf. 3,224% 15.12.2035	16.812	0	16.812	0	16.812	50.436
Reginn hf 3,5% 29.05.2047	435.496	108.874	152.424	0	544.370	1.241.164
Reginn hf 3,6% 25.09.2048	357.147	71.429	190.479	0	333.338	952.393
Reginn hf 2,5% 28.01.2030	251.400	83.800	188.550	20.950	272.350	817.050
Reginn hf 2,477% 20.08.2050	475.738	186.158	413.685	0	599.843	1.675.424
Reginn hf 3,006% 18.10.2037	323.188	74.582	0	0	149.164	546.934
Reitir fasteignafélag 3,75% 15.11.2024	0	45.588	234.586	1.670	0	281.844
Reitir fasteignafélag 3,75% 15.12.2044	1.768.554	173.875	130.764	2.202	1.072.894	3.148.289
Reitir fasteignafélag 2,5% 15.05.2029	838.865	354.943	802.208	10.318	1.292.187	3.298.521
Reitir fasteignafélag 2,3% 15.05.2032	202.826	55.777	141.978	0	202.826	603.407
Reitir fasteignafélag 1,145% 15.05.2028	101.948	43.692	184.478	4.855	116.512	451.485
Reitir fasteignafélag 1,4% 15.05.2027	0	0	201.863	0	0	201.863
Reitir fasteignafélag 7,37% 15.05.2024	0	0	182.272	0	0	182.272
Republic of Argentina 5,83% 31.12.2033	9.177	0	0	0	0	9.177
Republic of Argentina Var 15.12.2035	10	0	0	0	0	10
Republic of Argentina breytill. 31.12.2038 ...	7.699	0	0	0	0	7.699
SÍL VAR BD 20280220	277.063	71.245	170.196	0	273.105	791.609
Tryggingamiðstöðinn hf 15.05.2045	78.351	52.234	78.351	0	78.351	287.287
Útgerðarfélag Reykjavíkur 2,5% 15.11.2028	453.170	157.624	275.843	0	453.170	1.339.807
Vátryggingafélag Íslands hf. 01.03.2046	161.764	26.961	0	0	296.567	485.292
Veðskuld III, 3,5% 15.9.2060	222.627	34.250	94.189	0	162.689	513.755
Veðskuld slfh 3,5 15.09.2047	139.130	17.952	49.369	67	94.249	300.767
	21.714.460	5.185.972	12.153.873	105.843	19.859.298	59.019.446

Sundurliðanir á verðbréfum

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2022
Skuldabréf sveitarfélaga						
Félagsbústaðir hf. 1,8% 10.3.2066	901.278	226.322	399.737	0	1.020.446	2.547.783
Garðabær 2,623% 16.02.2038	142.403	27.242	66.867	0	101.540	338.052
Garðabær 3,15% 8.04.2031	26.093	4.585	11.337	0	19.424	61.439
Garðabær 3,8% 15.11.2051	125.193	12.985	39.549	66	69.990	247.783
Garðabær 3.fl.1998 4,8% 25/5/24	0	0	0	0	3.085	3.085
Kopav 3,26% 04.08.2040	47.772	10.106	51.447	2.755	84.520	196.600
Lánasjóður sveitarfélaga 1,5% 04.04.2040 ...	80.425	23.379	18.704	0	46.759	169.267
Lánasjóður sveitarfélaga 2,5% 15.11.2055 ...	93.558	26.731	59.537	0	98.418	278.244
Lánasjóður sveitarfélaga 3,75% 15.02.2024 .	0	3.611	41.799	0	0	45.410
Lánasjóður sveitarfélaga 3,75% 15.04.2034 .	2.198.050	667.535	1.792.798	93.123	1.584.304	6.335.810
Lánasjóður sveitarfélaga 1,0% 03.03.2039 ...	51.330	13.999	0	0	51.330	116.659
Mosfellsbær 1.fl 1997 5,6% 25.02.2025	2.007	0	0	0	0	2.007
Mosfellsbær 98/1 4,75% 1.3.2023	1.455	0	0	0	2.183	3.638
Reykjavíkurborg 2,385% 21.10.2048	526.858	100.050	209.679	2.129	588.591	1.427.307
Reykjavíkurborg 2,5% 21.10.2032	859.582	160.954	792.590	32.191	447.191	2.292.508
Reykjavíkurborg 4,4% 10.12.2053	668.039	225.689	108.331	0	848.590	1.850.649
Reykjavíkurborg 4,5% 21.8.2040	415.117	120.225	227.596	3.025	463.510	1.229.473
Reykjavíkurborg 6,72% 26.3.2035	102.796	21.805	137.061	0	90.336	351.998
Reykjavíkurborg 3,0 % 11.05.2024	149.826	0	0	4.741	0	154.567
Sveitarfélagið Árborg 1,35 BD 16.06.2031 ...	0	0	435.096	0	0	435.096
	<u>6.391.782</u>	<u>1.645.218</u>	<u>4.392.128</u>	<u>138.030</u>	<u>5.520.217</u>	<u>18.087.375</u>
Skuldabréf samtals	<u>74.325.884</u>	<u>20.362.714</u>	<u>48.255.485</u>	<u>781.042</u>	<u>70.353.516</u>	<u>214.078.641</u>

Ávöxtun eignasafna

Ávöxtun eignasafna samkvæmt tegundaflokkun 36. gr. a laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða

Eignaflokkur samkvæmt 36. gr. a laga nr. 129/1997	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta	Trygginga- deild
A.a. Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	-9,41%	-8,89%	-5,82%	-8,96%	6,36%
A.b. Fasteignaveðtryggð skuldabréf	6,43%	6,62%	6,28%	5,90%	6,43%
B.a. Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	-5,87%	-6,23%	-4,04%	-2,44%	-6,95%
B.b. Innlán viðskiptabanka og sparisjóða	5,02%	4,78%	6,78%	1,76%	10,82%
B.c. Sértryggð skuldabréf	1,46%	1,56%	2,33%	0,01%	1,64%
C.a. Skuldabréf og vixlar lánastofnana og váttryggingafélaga, að undanskildum víkjandi skuldabréfum	3,86%	0,97%	-0,39%		2,52%
C.b. Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	-11,64%	-11,32%	-1,94%	-12,99%	-10,92%
D.a. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga og víkjandi skuldabréf lánastofnana og váttryggingafélaga	1,33%	0,49%	0,69%	-2,31%	0,46%
D.b. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	7,97%	7,66%	7,73%	8,25%	7,69%
E.a. Hlutabréf félaga	-17,76%	-17,05%		-19,48%	-17,43%
E.b. Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	-0,70%	-1,45%	-1,59%	-11,55%	0,89%
F.b. Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	41,19%	-28,99%	4,76%		117,45%
Ávöxtun deildar skv. sömu forsendum	-7,49%	-4,42%	0,79%	-11,28%	-2,70%

Eignaflokkur sem sjóðurinn á ekki í en er í leiðbeiningum með FME skýrslu

E.c. Fasteignir í aðildarríki Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD) eða aðildarríki Evrópska efnahagssvæðisins eða Færeyjum

Eignaflokkur sem sjóðurinn á ekki í og er ekki í leiðbeiningum með FME skýrslu, en er í lögum nr. 129/1997.

F.a. Afleiður sem draga úr áhættu sjóðsins, enda sé viðmið þeirra fjárfestingarheimildir samkvæmt þessari grein, neysluverðsvísitölu

Ófjárhagslegar upplýsingar

Ófjárhagslegar upplýsingar

Aðalmarkmið að baki hugmyndafræði ábyrgra fjárfestinga er að stuðla að jákvæðum áhrifum á umhverfið, félagslega bætti og stjórnarhætti, (UFS, e. ESG) draga úr áhættu og skila sjálfbærri langtímaávöxtun. Frjálsi lífeyrissjóðurinn hefur ákveðið að horfa til þessara þátta í starfsemi sinni en sett var stefna í þeim efnunum árið 2018 sem síðan þá hefur verið framfylgt með virkum hætti.

Þessu til viðbótar lítur einn af mikilvægustu þáttunum þegar kemur að samfélagsábyrgð að skilgreindu hlutverki sjóðsins um að varðveita og ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja sjóðfélögum og eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri.

Auk stefnu um ábyrgar fjárfestingar snertir hluthafastefna sjóðsins á stjórnarháttum og þeim kröfum sem sjóðurinn gerir að jafnaði til þeirra innlendu félaga sem hann fjárfestir í. Grunnildi Frjálsa lífeyrissjóðsins í ábyrgum fjárfestingum eru að félög sem sjóðurinn á eignarhlut í fari eftir þeim lögum og reglum sem um starfsemi þeirra gilda.

Stefna Frjálsa lífeyrissjóðsins í ábyrgum fjárfestingum og hluthafastefna markar stefnu sjóðsins um siðferðisleg viðmið í fjárfestingum sem lífeyrissjóðum ber að setja sér samkvæmt 36. gr. laga nr. 129/1997. Stefnurnar eru aðgengilegar á vef sjóðsins.

Framkvæmd stefnu um ábyrgar fjárfestingar

Frjálsi lífeyrissjóðurinn er meðvitaður um þá staðreynd að fjárfestingarákvarðanir hans hafa áhrif á ólíka hagsmunaaðila og samfélagið í heild og telur þá fjárfestingarkosti áhugaverða sem mæta samtímapörfum sjóðfélaga, án þess þó að tefla í hættu framtíðarþörfum komandi kynslóða. Samfélagsábyrgð skiptir Frjálsa lífeyrissjóðinn miklu máli og samhliða ábyrgum fjárfestingum leggur sjóðurinn upp úr því að fræða sjóðfélaga um lífeyrissmál og setur kröfur á fyrirtæki og stofnanir að viðhalda jafnvægi á milli fjárhags sem og umhverfis- og félagsþátta ásamt því að stunda góða stjórnarhætti.

Eignastýringaraðili sjóðsins, eignastýring fagfjárfesta hjá Arion banka, hefur þróað aðferðafræði og innleitt verklag ábyrgra fjárfestinga í starfshætti sína fyrir hönd sjóðsins þar sem horft er til þriggja grunnþátta sjálfbærni; umhverfis- og félagslegra þátta og stjórnarháttanna. Samhliða því er sáttmáli Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð fyrirtækja (e. UN Global Compact) hafður til hliðsjónar við eignastýringu Frjálsa lífeyrissjóðsins. Þessi sáttmáli tengist heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun með einum eða öðrum hætti og með því má segja að í starfsemi sjóðsins sé unnið í átt að markmiðunum. Ásamt sáttmála Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð (e. UN Global Compact) er rekstraraðili sjóðsins aðili að meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (e. UN PRI).

Árið 2021 skrifaði Frjálsi lífeyrissjóðurinn ásamt 12 íslenskum lífeyrissjóðum undir viljayfirlýsingu gagnvart alþjóðlegu samtökunum Climate Investment Coalition (CIC). Þar með lýsti sjóðurinn yfir vilja sínum til að ráðstafa samtals um 300 milljónum Bandaríkjadala (um 37 milljörðum króna) í fjárfestingar sem tengjast hreinni orku og umhverfisvænum lausnum fram til ársins 2030. Frjálsi lífeyrissjóðurinn bættist þar með í hóp fjölda norræna lífeyrissjóða sem gefið hafa út sambærilegar yfirlýsingar á síðustu árum. Markmið samtakanna er að stuðla að aukinni fjárfestingu í hreinni orku og öðrum umhverfislausnum, svo sem nýtingu jarðhita, vindorku, sólarorku, bættrar orkunýtingar í byggingum og bættri tækni við flutning raforku. Samtökin CIC munu fylgjast með og mæla hvort aðildarsjóðir í verkefninu standi við yfirlýst markmið og birta niðurstöður sínar árlega. Það er mat Frjálsa lífeyrissjóðsins að framboð grænna fjárfestinga eigi eftir að aukast í framtíðinni sem muni fullnægja kröfum sem sjóðurinn gerir til ávöxtunar og áhættu. Ávallt verður hægt að endurskoða markmið um hlutfall eigna í grænum fjárfestingum ef þurfa þykir. Miðað við 30. júní 2022 hefur Frjálsi ráðstafað fjárhæð sem jafngildir \$224.000.000, eða 7,5% af hreinni eign sjóðsins, í fjárfestingar sem tengjast hreinni orku og umhverfisvænum lausnum. Frjálsi er því á góðri leið með að standa við viljayfirlýsingu sína gagnvart CIC.

Aukið gagnsæi með bættri upplýsingagjöf

Á vef Frjálsa lífeyrissjóðsins má finna samning sjóðsins við Arion banka um rekstur og eignastýringu. Samningurinn var gerður aðgengilegur sjóðfélögum á árinu 2018 sem liður í vegferð sjóðsins til að auka frekar á gagnsæi gagnvart sjóðfélögum. Aðrar upplýsingar vegna rekstrarfyrirkomulags sjóðsins til að mynda er snýr að umsýsluþóknun til Arion banka kemur fram í ársreikningi.

Þá var Frjálsi lífeyrissjóðurinn fyrsti lífeyrissjóðurinn hér á landi sem birtir sundurliðun á öllum eignum sjóðsins og hlutfalli þess í eignasafni sem uppfært er ársfjórðungslega á heimasíðu sjóðsins.

Sjóðurinn birtir á vefsíðu sjóðsins upplýsingar um hvernig sjóðurinn greiðir atkvæði á hluthafafundum þeirra félaga sem falla undir hluthafastefnuna og eru skráð á hlutabréfamarkaði.

Árið 2020 tók Frjálsi lífeyrissjóðurinn frekari skref í bættri upplýsingagjöf sinni sem felast í birtingu á; yfirliti yfir beinan og óbeinan kostnað sjóðsins, upplýsingum um viðskipti við miðlanir, upplýsingum um veltutölur sjóðsins og ársfjórðungslegu yfirliti um fjárfestingar tengdar rekstraraðila.

Mikið hefur áunnist í upplýsingagjöf og gagnsæi hjá Frjálsa lífeyrissjóðnum síðustu ár og stefnir sjóðurinn ótrauður á að halda áfram á þeirri vegferð.

Ófjárhagslegar upplýsingar, frh.

Fræðsla til sjóðfélaga

Frjálsi lífeyrissjóðurinn telur mikilvægt að sjóðurinn sinni fræðslu til sjóðfélaga um lífeyrismál. Á undanförunum árum hefur sjóðurinn, í samstarfi við rekstraraðila hans, staðið reglulega fyrir opnum fræðslufundum um ávöxtun og sérstöðu sjóðsins svo og varðandi útgreiðslur.

Árangur í starfsemi

Lögð er áhersla á það í starfsemi Frjálsa lífeyrissjóðsins að veita sjóðfélögum og launagreiðendum þeirra framúrskarandi þjónustu. Undanfarin ár hefur sjóðurinn hlotið fjórtán alþjóðleg verðlaun sem er mesti fjöldi verðlauna sem íslenskum lífeyrissjóði hefur hlotnast. Segja má að þessi vinna endurspegli þann metnað sem sjóðurinn leggur í starfsemi og þjónustu við sjóðfélaga sína. Frjálsi lífeyrissjóðurinn var valinn besti lífeyrissjóður Evrópuþjóða með færri en milljón íbúa árið 2022. Í umsögn dómnefndar fagtímaritsins Investment Pension Europe (IPE) kom fram að Frjálsi hafi skarað fram úr í tæknilausnum og vinnu í tengslum við ábyrgar fjárfestingar. Auk þess var Frjálsi einn af þremur lífeyrissjóðum sem var tilnefndur sem besti lífeyrissjóður Evrópu en verðlaunin hlaut sænski sjóðurinn AP4. Þetta er í fyrsta sinn sem Frjálsi er tilnefndur í þessum aðalflokki og mikill heiður fyrir sjóðinn og hvatning til að gera enn betur.

Ánægja og upplifun sjóðfélaga er mikilvægur mælikvarði á starfsemi sjóðsins. Árlega er gerð könnun á viðhorfi sjóðfélaga til lífeyrissjóða sem þeir greiða í þar sem spurt hefur verið m.a. um viðhorf til þjónustu, upplýsingagjafar, ávöxtunar og trausts á stjórn og stjórnendum. Frjálsi lífeyrissjóðurinn hefur fengið framúrskarandi niðurstöður í flestum lykilþáttum könnunarinnar á undanförunum árum.

Eignastýring Arion banka fyrir hönd sjóðsins hefur stigið frekari skref í greiningu á eignasafni sjóðsins. Meðal annars hefur verið lagt mat á kolefnisfótspor beinnar eignar í innlendum skráðum félögum og hlutfall grænna fjárfestinga í eignasafni sjóðsins áætlað. Áætluð nettó CO2 losun vegna beins eignarhlutar í árslok 2022 í innlendum skráðum félögum miðað við tölur frá félögunum fyrir árið 2021 var 1.981,3 tonn eða 0,5 tonn á hverja 100 m. kr. í eignasafni Frjálsa í heild sinni. Í framtíðinni er stefnt að því að ná enn frekar utan um kolefnisfótspor eignasafnsins.

Góðgerðarmál

Samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða er lífeyrissjóðum ekki heimilt að inna af hendi fjárframlög í öðrum tilgangi en er lúta að starfsemi lífeyrissjóða. Frjálsa lífeyrissjóðnum er því, samkvæmt lögum, ekki heimilt að inna af hendi fjárframlög til góðgerðarmála.

Ófjárhagslegar upplýsingar

Starfsemi Frjálsa lífeyrissjóðsins fellur undir ákvæði ársreikningalaga um ófjárhagslega upplýsingagjöf þar sem fjallað er m.a. um stöðu og áhrif félaga í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál.

Framkvæmdastjóri sjóðsins, ráðinn af stjórn sem eini starfsmaður sjóðsins, stýrir daglegum rekstri en önnur starfsemi, svo sem eignastýring og daglegur rekstur vegna hennar er úthýst til Arion banka samkvæmt rekstrarsamningi. Frjálsi lífeyrissjóðurinn hefur sett framkvæmdastjóra sjóðsins starfsreglur en vísað er til stefnu og reglna Arion banka sem eiga við starfsfólk rekstraraðila, svo sem mannauðs-, jafnlauna- og jafnréttisstefnu, almennra starfsreglna, siðareglna fyrir starfsfólk, heilsuverndar og öryggisstefnu og reglur um gjafir og skemmtanir og verðbréfavíðskipti starfsmanna. Stefnurnar eru aðgengilegar á vef Arion banka.

Frjálsi lífeyrissjóðurinn metur þær áhættur sem starfsemi sjóðsins getur stafað hætta af. Arion banki, rekstraraðili sjóðsins, hefur framkvæmt sérstakt áhættumat í tengslum við umhverfis- og félagsþætti og stjórnarhætti bankans og upplýst um niðurstöður matsins í árs- og sjálfbærni skýrslu bankans sem er fánleg á heimasíðu Arion banka.

Við eignastýringu sjóðsins er tekið tillit til UFS (Umhverfis, félagslegir og stjórnunarhættir) þátta í allri greiningarvinnu á stökum fjárfestingum eða sjóðum og kallað eftir viðeigandi upplýsingum um UFS þætti sem nýttar eru við heildarmat fjárfestingarákvarðana. Árið 2018 ákvað eignastýringaraðili að hitta og nálgast forsvarsaðila allra skráðu innlendu félaganna á Aðallista Nasdaq Iceland eftir að hafa tekið út og greint ófjárhagslega upplýsingagjöf þeirra. Fulltrúum eignastýringar var almennt vel tekið af félögunum en markmiðið var að fá félögin til að bæta ófjárhagslega upplýsingagjöf sína. Þessi vinna var endurtekin árið eftir og skilaði sér enn í bættri upplýsingagjöf. Árið 2020 var tekin sú ákvörðun að kaupa hluta af greiningarvinnu frá félaginu Reitun til þess að styrkja enn frekar ferlið við innlenda markaðinn og til að geta lagt aukna áherslu á aðra eignaflokka. Við UFS mat á öðrum eignaflokkum en skráðum innlendum félögum á Aðallista Nasdaq Iceland er einnig stuðst við greiningu Reitunar. Þau félög sem Reitun tekur ekki út en eru í eignasafni, eru metin út frá stefnum, skýrslum tengdum samfélagslegri ábyrgð og/eða öðrum viðeigandi gögnum. Hvað varðar sjóðastýringarfyrirtæki er spurningarlisti sendur út þar sem markmiðið er að svör taki til stefnu þeirra í ábyrgum fjárfestingum, svo sem hvort félög eru aðilar að UN PRI, til hvaða viðmiða sé horft í fjárfestingum ásamt því hvernig rekstraraðili eða sjóður nálgast samfélagsábyrgð í fjárfestingum.

Ófjárhagslegar upplýsingar, frh.

Mannréttindi og spilling

Frjálsi lífeyrissjóðurinn hefur sett sér verklagsreglur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka og útvistar skyldum ábyrgðarmanns, sem hefur eftirlit með aðgerðum sjóðsins, til regluvarðar Arion banka og staðgengils hans. Frjálsa lífeyrissjóðnum ber að grípa til aðgerða til að koma í veg fyrir að starfsemi sjóðsins sé notuð til peningabættis eða fjármögnunar hryðjuverka samkvæmt lögum nr. 140/2018. Til að vinna gegn spillingu hefur stjórn sjóðsins t.a.m. sett sér starfsreglur, samskipta- og siðareglur, verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna lífeyrissjóðsins með fjármálagerninga, aðgerðir gegn peningabætti, fjármögnun hryðjuverka o.fl. Þeir starfsmenn sem þjónusta sjóðinn fylgja samsvarandi reglum sem finna má í skilmálum og reglum stjórnarhátta hjá Arion banka. Þar má m.a. finna verklagsreglur vegna hagsmunaárekstra, reglur um viðskipti starfsmanna með fjármálagerninga, siðareglur, aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka o.fl.

Stjórnarhættir Frjálsa lífeyrissjóðsins 2022

Með stjórnarháttayfirlýsingu þessari eru uppfylltar þær kröfur sem koma fram í 51. gr. reglna um ársreikninga lífeyrissjóða 335/2015.

Frjálsi lífeyrissjóðurinn leggur áherslu á góða stjórnarhætti og hefur til hliðsjónar Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem eru gefnar út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Sjóðurinn vikor þó að hluta til frá leiðbeiningunum, einkum þar sem efnistöð eiga ekki við um lífeyrissjóði. Má þar helst nefna atriði sem varða hluthafafundi og hluthafa, starfskjarastefnu, starfskjaranefnd og tilnefningarnefnd. Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja er hægt að nálgast á www.leidbeiningar.is.

Frjálsi lífeyrissjóðurinn starfar á grundvelli laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, og samþykktu sjóðsins. Lög og reglur sem varða starfsemi lífeyrissjóða er hægt að nálgast á vefsíðu Fjármálaeftirlitsins, www.fme.is.

Í samþykktum sjóðsins kemur fram að stjórn sjóðsins er heimilt að gera rekstrarsamning við fjármálafyrirtæki eða annan hæfan aðila um daglegan rekstur sjóðsins, í heild eða að hluta, að undanskilinni framkvæmdastjórn sjóðsins. Frjálsi lífeyrissjóðurinn er með samning við Arion banka hf. um rekstur og eignastýringu sjóðsins. Í starfsreglum stjórnar kemur fram að framkvæmdastjóri lífeyrissjóðsins er ráðinn af stjórn sjóðsins. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins og fer í því efni eftir ákvæðum laga og samþykktu sjóðsins og þeirri stefnu og fyrirmælum, sem stjórn sjóðsins hefur gefið. Daglegur rekstur sjóðsins tekur ekki til ráðstafana sem eru óvenjulegar eða mikils háttar en slíkar ráðstafanir getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt sérstakri heimild frá stjórn sjóðsins, nema ekki sé unnt að bíða heimildar hennar án verulegs óhagræðis fyrir starfsemi sjóðsins. Framkvæmdastjóri, f.h. stjórnar sjóðsins, ber ábyrgð á og sinnir eftirliti fyrir hönd lífeyrissjóðsins með útvistun samkvæmt rekstrarsamningi sem stjórn hefur gert við rekstraraðila. Þá ræður framkvæmdastjóri starfsmenn til sjóðsins. Stjórn skal setja framkvæmdastjóra starfsreglur. Í starfsreglum framkvæmdastjóra koma m.a. fram reglur um upplýsingagjöf framkvæmdastjóra til stjórnar um rekstur, iðgjöld, réttindaávinning og ráðstöfun eigna sjóðsins. Framkvæmdastjóri sjóðsins er Arnaldur Loftsson. Frekari upplýsingar um framkvæmdastjóra sjóðsins má finna á vefsíðu sjóðsins, www.frjalsi.is. Stjórn sjóðsins hefur mótað áhættustýringarstefnu þar sem meginatriði innra eftirlits sjóðsins koma fram, sbr. 8. tl. 29. gr. laga nr. 129/1997. Innri endurskoðandi sjóðsins er Deloitte ehf. og ytri endurskoðandi er KPMG.

Stjórn sjóðsins hefur sett sér fjárfestingarstefnu lögum samkvæmt sem m.a. skilgreinir stefnu og vikmörk í tilteknum eignaflokkum og hefur að markmiði að ná sem hæstri ávöxtun að teknu tilliti til áhættu sem fylgir fjárfestingum sjóðsins. Stjórnin hefur jafnframt sett sér áhættustefnu og áhættustýringarstefnu í samræmi við reglugerð nr. 590 frá 2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða. Í áhættustefnunni kemur fram viðhorf stjórnar til áhættu og áhættuþol sjóðsins. Í áhættustýringarstefnu kemur fram hvernig lífeyrissjóðurinn ætlar sér að stýra áhættuþáttum í daglegum rekstri sjóðsins. Arion banki tekur að sér heildar áhættustýringu sjóðsins með hliðsjón af ákvæðum laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og reglugerðar nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða og í samræmi við áhættustefnu og áhættustýringarstefnu stjórnar. Ábyrgðaraðili áhættustýringar er framkvæmdastjóri sjóðsins en áhættustýringu sjóðsins er útvistað til Arion banka. Áhættustjóri sjóðsins er starfsmaður bankans og annast hann greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á að eigið áhættumat sé framkvæmt a.m.k. árlega og hvenær sem verulegar breytingar verða á áhættusniði sjóðsins. Stjórnin ákveður ennfremur, að fengnum tillögum frá framkvæmdastjóra og áhættustjóra, helstu áhersluþætti hverju sinni.

Stjórn sjóðsins hefur sett sér hluthafastefnu og stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Markmið stefnanna er að skilgreina þær kröfur sem Frjálsi lífeyrissjóðurinn gerir að jafnaði til þeirra félaga sem hann fjárfestir í með tilliti til umhverfis-, félags- og stjórnarháttanna. Í stefnunum er að finna skýringar á því hvernig sjóðurinn hyggist beita rétti sínum sem hluthafi til að hafa áhrif á stjórnun og stefnu félaga þar sem hann er hluthafi. Með þeim hætti stuðlar sjóðurinn að auknu gagnsæi og trúverðugri aðkomu sinni að umræddum félögum. Þannig gefur sjóðurinn til kynna hvers sjóðurinn væntir af félögunum og hvers þau meggi vænta af sjóðnum sem hluthafa. Í hluthafastefnunni er lögð áhersla á góða stjórnarhætti í félögum sem sjóðurinn á hlut í en í stefnu um ábyrgar fjárfestingar eru sett fram siðferðileg viðmið sjóðsins er varða umhverfis- og félagsleg málefni í sömu félögum.

Stjórnarháttayfirlýsing, frh.

Stjórn sjóðsins samanstendur af sjö stjórnarmönnum og þremur varamönnum og eru þeir allir kosnir af sjóðfélögum. Samkvæmt samþykktum sjóðsins skal kjósa tvo aðalmenn til þriggja ára í senn eða þrjá aðalmenn til þriggja ára í senn, eftir því sem við á. Einn varamaður skal kosinn til þriggja ára í senn. Aðalmenn í stjórn sjóðsins eru Ásdís Eva Hannesdóttir, stjórnarformaður, Magnús Pálmi Skúlason, varaformaður, Anna Sigríður Halldórsdóttir, Björn Ingi Victorsson, Elías Jónatansson, Elín Þórðardóttir, og Jón Guðni Kristjánsson. Varamenn í stjórn sjóðsins á árinu 2022 voru Haraldur Pálsson, Lilja Bjarnadóttir og Sigurður H. Ingimarsson en Ingi Rafn Sigurðsson sagði sig úr varastjórn sjóðsins á árinu 2022. Stjórn hefur metið óhæði stjórnarmanna í samræmi við *Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja* og er það niðurstaða stjórnar að allir stjórnarmenn teljast vera óháðir. Frekari upplýsingar um stjórnarmenn sjóðsins má finna á vefsíðu sjóðsins.

Stjórn skal sjá um að skipulag sjóðsins og starfsemi séu jafnan í góðu horfi og í samræmi við lög og reglur sem gilda um sjóðinn sem og samþykktir sjóðsins. Stjórn lífeyrissjóðs skal einnig hafa með höndum almennt eftirlit með rekstri, bókhaldi og ráðstöfun eigna sjóðsins. Hlutverk stjórnar er skilgreint nánar í samþykktum og starfsreglum stjórnar. Starfsreglur stjórnar eru aðgengilegar á vefsíðu sjóðsins. Stjórn sjóðsins hélt 18 stjórnarfundi á árinu 2022.

Stjórn hefur skipað endurskoðunarnefnd og eru nefndarmenn Elín Þórðardóttir, formaður, Anna Sigríður Halldórsdóttir og Jón G. Kristjánsson. Stjórn hefur sett nefndinni starfsreglur þar sem kemur m.a. fram markmið, heimildir, skipulag, fundarstörf, hlutverk og ábyrgð. Endurskoðunarnefnd hélt 8 fundi á árinu 2022. Starfsreglur endurskoðunarnefndar eru aðgengilegar á vefsíðu sjóðsins.

Stjórn sjóðsins framkvæmdi árangursmat árið 2022 þar sem hún lagði mat á störf og verkefni stjórnar, stjórnarformanns, framkvæmdastjóra og rekstraraðila.

Fjárfestingarstefna Frjálsa lífeyrissjóðsins 2023 (Útdráttur)

Forsendur fjárfestingarstefnu

Í 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða kemur fram að stjórn skuli móta og kunngera fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn og einstakar deildir hans og ávaxta fé sjóðsins og einstakra deilda hans innan þeirra marka sem lögin setja.

Fjárfestingarstefnan er sett til langs tíma en endurskoðuð a.m.k. árlega. Lífeyrissjóðir skulu senda upplýsingar um fjárfestingarstefnu sína fyrir komandi ár til Fjármálaeftirlitsins eigi síðar en 1. desember ár hvert. Fjárfestingarstefnan er birt á heimasíðu sjóðsins. Eignir Frjálsa lífeyrissjóðsins skulu ávaxtaðar í samræmi við lög, einkum VII. kafla laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktir Frjálsa lífeyrissjóðsins og samkvæmt nánari reglugerð fjármála- og efnahagsráðuneytisins.

Séreignardeild og tryggingadeild

Hjá Frjálsa lífeyrissjóðnum skiptast lágmarksíðgjöld í séreign og samtryggingu þar sem þeim er ráðstafað með mismunandi hætti eftir því hvaða skyldusparnaðarleið sjóðfélagar kjósa. Viðbótariðgjöld sjóðfélaga renna þó óskipt í séreignardeild sjóðsins. Sá hluti iðgjaldsins sem rennur í séreignardeild býður upp á valmöguleika þar sem sjóðfélagar geta valið á milli fjárfestingarleiða eftir því sem hentar þeirra aldri, viðhorfi til áhættu og áhættuþoli. Leiðirnar sem eru í boði eru Frjálsi 1, Frjálsi 2, Frjálsi 3 og Frjálsi áhætta en allar hafa þær ólíkar fjárfestingarstefnur. Sá hluti iðgjaldsins sem rennur í samtryggingu fer í tryggingadeild sem hefur sína eigin fjárfestingarstefnu.

Sjóðfélögum stendur einnig til boða svokölluð ævilína þar sem inneign sjóðfélaga færir sjálfkrafa á milli fjárfestingarleiða og minnkar þannig áhætta lífeyrissparnaðarins eftir aldri. Velji sjóðfélagi enga fjárfestingarleið er iðgjöldum ráðstafað samkvæmt ævilínu. Á mynd 1 má sjá skýringarmynd um ævilínu Frjálsa lífeyrissjóðsins.

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi áhætta
Ævilína	54 ára og yngri	55 ára og eldri	Lífeyrisþegar	

Mynd 1. Ævilína Frjálsa lífeyrissjóðsins - yfirlitsmynd.

Frjálsi lífeyrissjóðurinn er opinn öllum starfandi einstaklingum sem ekki eru bundnir skylduáðild að öðrum lífeyrissjóðum samkvæmt kjarasamningum. Sjóðurinn er einnig opinn öllum starfandi einstaklingum sem vilja greiða viðbótariðgjöld í sjóðinn.

Fjárfestingarstefna 2023

Fjárfestingar sjóðsins skulu vera í samræmi við heimildir í fjárfestingarstefnu og í samræmi við gildandi lög. Heimilt er að nýta vikið í fjárfestingarstefnu til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er, þó að teknu tilliti til hagsmuna sjóðsins. Eignasamsetning er innan vikmarka fyrir alla eignaflokka og hefur því ekki takmarkandi áhrif á mögulega fjárfestingarstefnu umfram ákvæði laga nr. 129/1997.

Fjárfestingarstefna Frjálsa lífeyrissjóðsins 2023 (Útdráttur), frh.

Fjárfestingarstefna 2023, frh.

Skipting verðbréfaeigna sjóðsins er í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í töflu 1. Um nánari skiptingu hlutabréfa og annarra verðbréfa má sjá í töflum 2 og 3.

Flokkar verðbréfa		Frjálsi áhætta		Frjálsi 1		Frjálsi 2		Frjálsi 3		Tryggingadeild		
		Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk	
A	a.	Skulabréf með ábyrgð ríkissjóðs	7%	0-60%	10%	5-60%	19%	10-100%	15%	10-80%	15%	10-70%
	b.	Fasteignaveðtryggð skuldabréf	4%	0-20%	7%	0-20%	11%	0-20%	16%	0-30%	12%	0-25%
B	a.	Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	3%	0-10%	4%	0-15%	7%	0-15%	10%	0-20%	5%	0-15%
	b.	Innlán	0%	0-25%	0%	0-20%	1%	0-20%	3%	0-35%	1%	0-20%
	c.	Sértryggð skuldabréf	4%	0-25%	5%	0-25%	11%	0-35%	27%	0-50%	3%	0-25%
C	a.	Skuldabréf og víxlar lánastofnana og váttr. félaga	1%	1-10%	1%	0-10%	2%	0-10%	3%	0-10%	2%	0-10%
	b.	Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	41%	0-60%	33%	0-60%	16%	0-50%	0%	0-25%	25%	0-50%
D	a.	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga	8%	0-25%	10%	0-25%	16%	0-30%	22%	0-35%	13%	0-25%
	b.	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl	1%	0-15%	2%	0-15%	3%	0-15%	4%	0-15%	2%	0-15%
E	a.	Hlutabréf félaga	17%	0-50%	10%	0-40%	5%	0-25%	0%	0-5%	6%	0-35%
	b.	Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða	14%	0-40%	18%	0-30%	9%	0-30%	0%	0-30%	16%	0-30%
	c.	Fasteignir	0%	0-1%	0%	0-1%	0%	0-1%	0%	0-1%	0%	0-1%
F	a.	Afleiður	0%	0-10%	0%	0-10%	0%	0-10%	0%	0-10%	0%	0-10%
	b.	Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0%	0-10%	0%	0-10%	0%	0-10%	0%	0-10%	0%	0-10%
			100%		100%		100%		100%		100%	

Tafla 1. Flokkar verðbréfa.

Eignaflokkar	Frjálsi áhætta		Frjálsi 1		Frjálsi 2		Frjálsi 3		Tryggingadeild	
	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk
Skráð innlend hlutabréf	21%	0-40%	13%	0-30%	6%	0-20%	0%	0-2%	8%	0-25%
Óskráð innlend hlutabréf	4%	0-15%	6%	0-15%	3%	0-10%	0%	0-2%	4%	0-15%
Erlend hlutabréf	40%	0-50%	30%	0-45%	15%	0-30%	0%	0-2%	23%	0-40%

Tafla 2. Nánari takmarkanir á hlutabréfaáhættu eftir eðli fjárfestinga

Eignaflokkar	Frjálsi áhætta		Frjálsi 1		Frjálsi 2		Frjálsi 3		Tryggingadeild	
	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk	Stefna	Vikmörk
Innlán og skuldabréf í erlendum gjaldmiðli	1%	0-30%	5%	0-40%	3%	0-20%	0%	0-5%	5%	0-20%
Skuldabréf og víxlar lánastofnana og váttryggingafélaga	8%	0-15%	9%	0-25%	16%	0-35%	33%	0-50%	8%	0-25%
Víkjandi skuldabréf lánastofnana og váttryggingafélaga	3%	0-6%	3%	0-6%	3%	0-6%	3%	0-6%	3%	0-6%
Erlendar eignir	47%	0-50%	44%	0-50%	23%	0-50%	0%	0-50%	38%	0-50%
Sérhæfðar erlendar fjárfestingar	6%	0-15%	9%	0-15%	5%	0-10%	0%	0-2%	10%	0-15%

Tafla 3. Aðrar takmarkanir eftir eðli fjárfestinga